

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Η. ΚΥΡΙΑΚΟΤΟΥΛΟΥ Δ. Φ.
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

ΝΕΩΤΑΤΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ Ε' ΤΑΞΙΝ

ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΑΣΙΑΣ, ΑΦΡΙΚΗΣ, ΩΚΕΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

ΜΕ ΥΛΙΚΟΝ ΝΕΟΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΙΝ
ΣΥΜΦΩΝΟΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ Ι. Ν. ΣΙΔΕΡΗ
52 - ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ - 52

1939

ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Η. ΚΥΡΙΑΚΟΤΟΥΛΟΥ Δ. Φ.
ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ

1939 ΚΥΡ

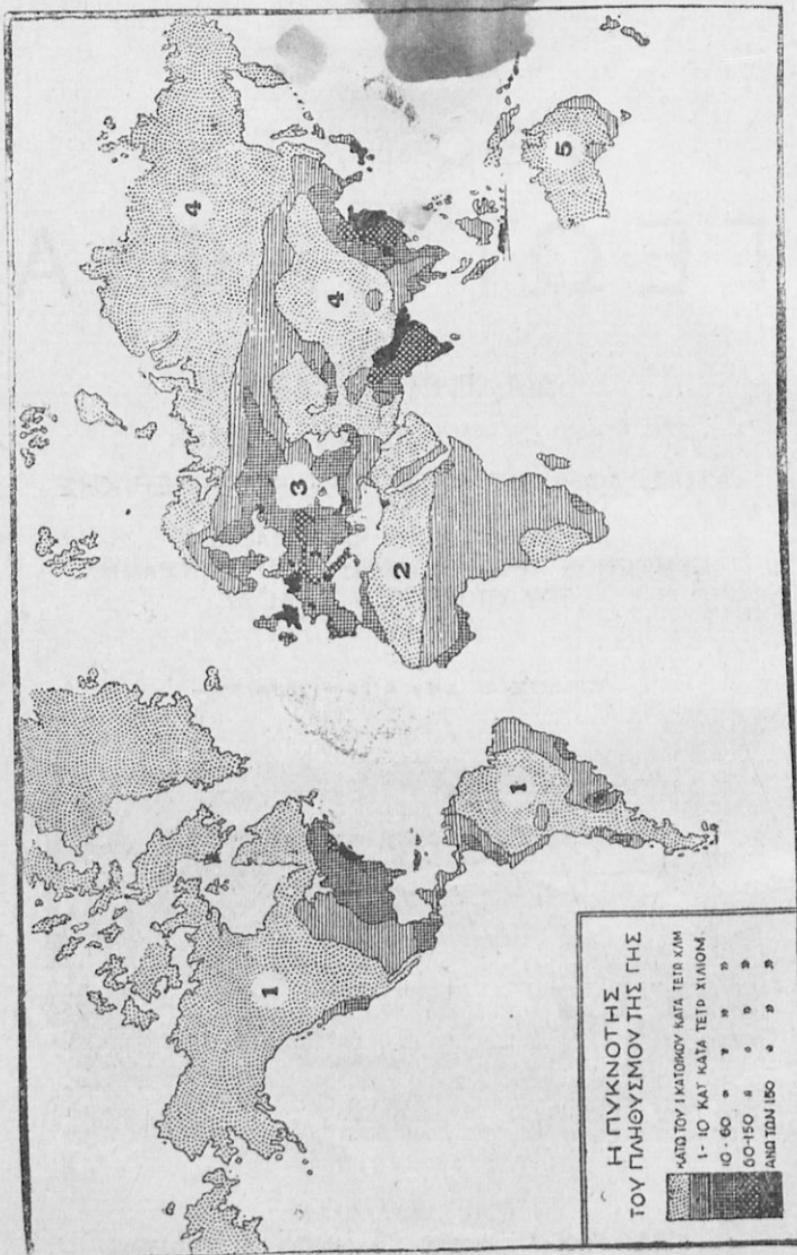
ΝΕΩΤΑΤΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΔΙΑ ΤΗΝ Ε' ΤΑΞΙΝ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΑΣΙΑΣ, ΑΦΡΙΚΗΣ, ΩΚΕΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗΣ
ΜΕ ΥΛΙΚΟΝ ΝΕΟΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΙΝ
ΣΥΜΦΩΝΟΝ ΠΡΟΣ ΤΟ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ
52 - ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ (ΜΕΓ. ΑΡΣΑΚΕΙΟΥ) - 52
1939

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γεωγραφία είναι τὸ μάθημα, τὸ ὅποιον ἐξετάζει τὴν γῆν ὡφ' ὅλας τῆς τὰς ἀπόψεις.

1) Ἐξετάζει τὸ σχῆμα, τὸν ὅγκον, τὰς κινήσεις καὶ τὴν σχέσιν τῆς μὲ τὰ ἄλλα οὐράνια σώματα. Τὸ μέρος αὐτὸς τῆς Γεωγραφίας λέγεται *Μαθηματικὴ Γεωγραφία*.

2) Ἐξετάζει τὴν ἐπιφάνειάν της, δηλαδὴ τὸν τόπον, τὰ ὕδατα, τὴν ἀτμόσφαιραν, τὸ οὐρανό, τὰ προϊόντα. Τὸ μέρος τῆς αὐτὸς λέγεται *Φυσικὴ Γεωγραφία*.

3) Τέλος ἐξετάζει τοὺς κατοίκους τῆς, δηλαδὴ τὰς διαφόρους φυλὰς τῶν ἀνθρώπων, τὰ ἔθνη, τὰ ὅποια τὴν κατοικοῦν, τὰ κράτη τῶν ἀνθρώπων, τὴν θρησκείαν καὶ τὴν γλωσσάν των, τὴν κατοικίαν καὶ τὰς ἐργασίας των. Τὸ μέρος αὐτὸς τὸ λέγομεν *Πολιτικὴν Γεωγραφίαν*.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

·Η Γῆ.

‘Η Γῆ είναι ουρανιον σῶμα, δηλαδὴ ἀστρον χωρὶς ἕδιον φῶς. Είναι σχεδὸν στρογγύλη καὶ ἔχει σχῆμα πορτοκαλίου. Στρέφεται περὶ τὸν ἑαυτόν της, ὅπως μία σβοῦδα. Κάμνει δὲ μίαν περιστροφὴν εἰς 24 ὥρας καὶ μίαν περιφορὰν περὶ τὸν ἥλιον εἰς 365 ἡμέρας, δηλαδὴ εἰς ἓν ἔτος.

Μία περιστροφή τῆς κάμνει τὸ ἡμερονύκτιον καὶ μία περιφορὰ περὶ τὸν ἥλιον τὸ ἔτος μὲ τὰς τέσσαρας ἐποχάς του, ἦτοι τὴν ἀνοιξιν, τὸ φθινόπωρον καὶ τὸν χειμῶνα.

Τὴν στρογγυλότητα τῆς γῆς δὲν μεταβάλλουν ἐντελῶς τὰ ὑψώματα τὰ δόποια βλέπομεν εἰς τὴν ἐπιφάνειάν της, ὅσον μεγάλα καὶ ἄν είναι αὐτά. Πρὸ τοῦ μεγέθους τῆς γῆς τὰ ὑψώματα είναι τόσον μικρά, ὅσον είναι αἱ ἀνωμαλίαι τῆς ἐπιφανείας τοῦ πορτοκαλίου ἀπέναντι τοῦ μεγέθους αὐτῆς.

‘Η γῆ, πρὸν λάβῃ τὴν σημερινήν τῆς μορφήν, ὑπέστη πολλὰς ἀλλοιώσεις.

Μέροι τοῦ πρώτου στερεοῦ φλοιοῦ τῆς ὑψώμησαν περισσότερον τῶν ἄλλων καὶ ἄλλα ἐσχημάτισαν χαμηλὰ κοιλώματα, τὰ δόποια ἐσκεπάσθησαν ἀπὸ τὰ ὕδατα τῆς θαλάσσης· καὶ τοιούτοις πότιστας ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς σήμερον παρουσιάζεται ὑπὸ δύο μορφάς, τὴν ἔηραν καὶ τὴν θάλασσαν.

Τὸ περισσότερον μέρος τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς σκεπάζουν τὰ ὕδατα. ‘Η ἔηρα καταλαμβάνει τὸ τέταρτον τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς.

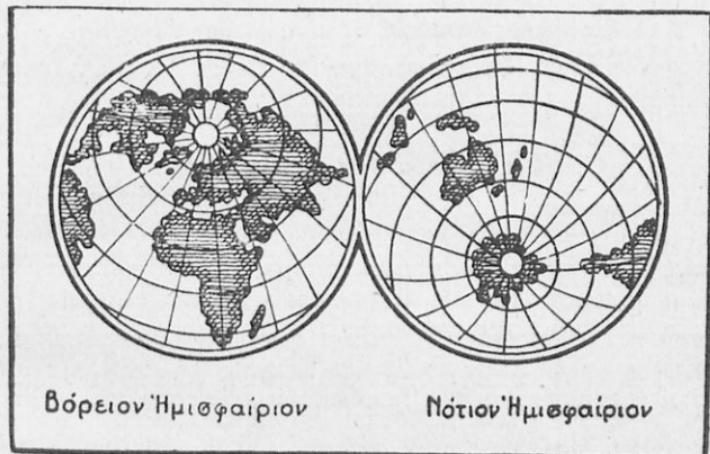
”Ηπειροι.

Μεγάλη ἔκτασις ἔηρᾶς, ἡ ὅποία ἔχει τριγύρῳ θάλασσαν, λέγεται ἥπειρος.

‘Η Γῆ ἔχει 5 ἥπειρους, τὴν Εὐρώπην, Ἀσίαν, Ἀφρικήν,

Ἄμερικήν καὶ τὴν Ὡκεανίαν, ἵτις περιλαμβάνει τὴν Αὐστραλίαν καὶ πολλὰς ἄλλας μεγάλας καὶ μικρὰς νήσους.

Ἡ Εὐρώπη, Ἄσια καὶ Ἀφρικὴ λέγονται καὶ **παλαιδες κόσμος**, διότι ἡσαν γνωσταὶ ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους χρόνους. Ἡ Ἄμερικὴ καὶ ἡ Ὡκεανία λέγονται καὶ **νέος κόσμος**, διότι ἀνεκαλύφθησαν εἰς νεωτέρους χρόνους. Τὴν Ἄμερικήν ἀνεκάλυψεν ὁ Χριστόφορος Κολόμβος τῷ 1492 μ. Χ., τὴν δὲ Ὡκεανίαν οἱ Ὀλλανδοὶ τῷ 1606 μ. Χ.

Ἡ Ἄμερικὴ εὑρίσκεται εἰς τὸ δυτικὸν ήμισφαίριον καὶ αἱ ἄλλαι ἥπειροι εἰς τὸ ἀνατολικόν.

Κατὰ τὸ μέγεθος διαφέρουν πολύ. Ἡ μεγίστη ὅλων εἶναι ἡ Ἄσια· ἔπειτα κατὰ σειρὰν ἔρχονται ἡ Ἄμερικὴ, ἡ Ἀφρικὴ, ἡ Ὡκεανία καὶ τελευταία ἡ Εὐρώπη.

Κατὰ τὸν πληθυσμὸν ὑπερτερεῖ ὅλας ἡ Ἄσια· κατόπιν ἔρχεται ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἄμερικὴ, ἡ Ἀφρικὴ καὶ ἡ Ὡκεανία.

Ωκεανοί.

Αἱ μεγάλαι θάλασσαι, αἱ ὁποῖαι χωρίζουν καὶ βρέχουν τὰς ἥπειρους, λέγονται **Ωκεανοί**. Αὗτοὶ εἶναι :

1) **Ο Ειρηνικὸς ἢ Μέγας Ωκεανός**, ὅστις εὑρίσκεται μεταξὺ Ἄσιας καὶ Ἄμερικῆς καὶ περιβρέχει τὴν Ὡκεανίαν. Εἶναι δὲ μεγαλύτερος ωκεανός.

2) **Ο Ατλαντικὸς Ωκεανός**, μεταξὺ Εὐρώπης, Ἀφρικῆς

καὶ Ἀμερικῆς. Εἶναι δεύτερος κατὰ τὴν ἔκτασιν καὶ ἐνώνει τὸν παλαιὸν κόσμον μὲ τὸν νέον.

3) **Ο Ινδικὸς Ὡκεανός**, μεταξὺ Ἀφρικῆς, Ἀσίας καὶ Αὐστραλίας· εἶναι τρίτος κατὰ τὴν ἔκτασιν.

4) **Ο Βόρειος ἢ Ἀρκτικὸς παγωμένος Ὡκεανός**, πρὸς βορρᾶν τῆς Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀμερικῆς.

5) **Ο Νότιος ἢ Ανταρκτικὸς παγωμένος Ὡκεανός**, νοτίως τῆς Ἀφρικῆς, Αὐστραλίας καὶ Ἀμερικῆς· εἶναι ὁ μικρότερος ὅλων.

Ἄπο δὲ τοὺς ὠκεανοὺς τὸ μεγαλύτερον βάθος ἔχει ὁ Εἰρηνικός, ὁ δποῖος εἰς μερικὰ μέρη ἔχει βάθος 9 χιλιάδες μέτρα καὶ πλέον.

Τὰ θαλάσσια ρεύματα.

Εἰς τοὺς ὠκεανοὺς σχηματίζονται πολλὰ ρεύματα, δηλαδὴ πολλὰ ὄντα τρέζουν ως μεγάλοι ποταμοί· αὐτὰ δονομάζονται θαλάσσια ρεύματα. Δύο εἴδη θαλασσίων ρευμάτων ὑπάρχουν: τὰ **θερμά** καὶ τὰ **ψυχρά**. Τὰ θερμὰ ἀναχωροῦν ἀπὸ τὰς θερμὰς θαλάσσας τοῦ Ισημερινοῦ καὶ τρέζουν πρὸς τὸν πόλους, τὰ δὲ ψυχρὰ ἀρχίζουν ἀπὸ τὰς πολικὰς θαλάσσας καὶ τρέζουν πρὸς τὸν Ισημερινόν. Πολλὰὶ εἶναι αἱ ἀφροδιμαὶ διὰ νὰ παράγωνται αὐτὰ τὰ ρεύματα. Ἡ σπουδαιοτέρα εἶναι ἡ ἔξατμισις, ἡ δποία γίνεται εἰς τὰς θαλάσσας τοῦ Ισημερινοῦ, ὅπου ἐπικρατεῖ μεγάλη θερμότης. Τὰ ψυχρὰ ὄντα ἀπὸ τὸν πόλους τρέζουν τότε νὰ καταλάβουν εἰς τὸν Ισημερινὸν τὸ κενὸν τὸ δποῖον ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὴν ἔξατμισιν, καὶ τοιουτορόπως σχηματίζονται τὰ θερμὰ ρεύματα. Ἀπὸ τὰ θερμὰ ρεύματα, τὸ μεγαλύτερον εἶναι ἐκεῖνο τὸ δποῖον σχηματίζεται εἰς τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ ἐν Ἀμερικῇ καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν δονομάζεται **ρεῦμα τοῦ Κόλπου**. Αὗτὸ διευθύνεται καὶ ἀρχὰς πρὸς τὴν βόρειον Ἀμερικὴν καὶ πλησίον τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Ἀγιος Λαυρέντιος συναντᾷ ψυχρὰ ρεύματα, τὰ δποῖα ἔρχονται ἀπὸ τὸν κόλπον καὶ χωρίζεται τότε εἰς τρεῖς μεγάλους ποταμούς. Ἀπὸ αὐτοὺς δὲ εἰς διέρχεται τὸν Ατλαντικὸν καὶ φθάνει ἔως τὰ βόρεια παράλια τῆς Νορβηγίας· δὲ ἄλλος φθάνει μέχρι τῶν παραλίων τῆς Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας καὶ ὁ τρίτος στρέφεται πρὸς τὰ νότια μέρη καὶ διέρχεται μεταξὺ τῶν Ἀζορῶν καὶ τῶν Καναρίων νήσων. Ἐγειρείθησαν 20 βαθμῶν. Τὸ

φεῦμα αὐτὸς εὐκολύνει τοὺς ναυτικούς, ὅταν ταξιδεύουν ἀπὸ τὰς Ἀντίλλας εἰς τὴν Εὐρώπην, διότι τὰ πλοῖά των εἰσέρχονται εἰς τὸ φεῦμα καὶ αὐτὸς τὰ ὀδηγεῖ μόνον του εἰς τὴν Εὐρώπην, χωρὶς νὰ δαπανοῦν ίδικήν των δύναμιν.

"Αλλο σπουδαῖον φεῦμα εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον διέρχεται τοξοειδῶς τὸν Εἰρηνικὸν Ὡκεανόν, πλησιάζει τὰ παραλία τῆς Ἰαπωνίας καὶ κατόπιν προχωρεῖ εἰς τὰ παραλία τῆς βορείου Ἀμερικῆς. Τὸ φεῦμα αὐτὸς εὐκολύνει πολὺ τὰ πλοῖα τὰ ὅποια ταξιδεύουν ἀπὸ τὴν Κίναν εἰς τὸν Ἀγιον Φραγκίσκον τῶν Ἕνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

"Απὸ τὰ φυγόα φεύματα, τὸ σπουδαιότερον εἶναι τὸ **πολικόν**, τὸ ὅποῖον ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὸν Πόλον καὶ φθάνει εἰς τὰ βορειο-ανατολικὰ παραλία τῶν Ἕνωμένων Πολιτειῶν.

"Αμα τύχῃ νὰ συναντηθοῦν δύο ἀντίθετα φαλάσσια φεύματα, σχηματίζονται τότε **φαλάσσιοι στρόβιλοι**. Ἐκεὶ ὅπου συναντῶνται τὰ φεύματα, ἡ φάλασσα ὑψώνεται ὡς μία στήλη κινουμένη εἰς ὑψος πολλῶν μέτρων καὶ ἡμπορεῖ νὰ βυθίσῃ τὰ μεγαλύτερα καὶ ἴσχυρότερα πλοῖα.

Κύκλοι τῆς γῆς.

"Η γῆ κάμνει μίαν περιστροφὴν πέριξ ἐνὸς νοητοῦ ἄξονος εἰς 24 ὥρας ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς.

"Ἄξων νοητὸς εἶναι μία φανταστικὴ γραμμή, ἡ ὅποια διέρχεται διὰ τοῦ κέντρου τῆς γῆς καὶ καταλήγει εἰς δύο ἄκρα τῆς ἐπιφανείας τῆς.

Τὰ δύο ἄκρα τῆς γραμμῆς ἐπάνω εἰς τὴν ἐπιφάνειάν της λέγονται **πόλοι**. Καὶ ὁ πόλος, ὁ ὅποιος ἀντικρύζει εἰς τὸν πολικὸν ἀστέρα, λέγεται **βόρειος πόλος**, ὁ δὲ ἀντίθετος **νότιος πόλος**. Εἰς τὸν ἄξονα αὐτὸν τὸν φανταστικὸν στρέφεται ἡ γῆ ἀπαραλλάκτως ὅπως ἔνα πορτοκάλι εἰς ἔνα ξύλινον ἄξονα.

Εἰς τὴν ὑδρόγειον βλέπομεν χαραγμένους μεγάλους καὶ μικροὺς κύκλους, οἱ ὅποιοι εἶναι παραλίηλοι τοῦ μεγίστου κύκλου τῆς γῆς, τοῦ ἴσημερινοῦ. Τοὺς χαρασσομεν δὲ ἐπάνω εἰς τὴν ὑδρόγειον σφαῖραν διὰ νὰ ενδίσκωμεν μὲ αὐτοὺς εὐκόλως τὰς ἀποστάσεις δύο τόπων, τὰς μεταβολὰς τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους εἰς τὸ βόρειον καὶ νότιον ἡμισφαίριον.

‘Ο μεγαλύτερος κύκλος, είναι ο ίσημερινός, ο όποιος κόπτει τὴν γῆν εἰς δύο ήμισφαίρια, τὸ βόρειον καὶ νότιον.

‘Άλλοι παράλληλοι κύκλοι αὐτοῦ καὶ μικρότεροι είναι 89

εἰς τὸ βόρειον ήμισφαίριον καὶ ἄλλοι 89 εἰς τὸ νότιον.

Οἱ κύκλοι αὐτοί, ὅσον προχωροῦμεν πρὸς τοὺς πόλους, γίνονται μικρότεροι καὶ ἀπέχει ὁ εἰς ἀπὸ τὸν ἄλλον μίαν μοῖραν.

‘Απὸ αὐτοὺς πάλιν, πολὺ μᾶς χρειάζονται δύο, οἱ εἰς εἰς τὸ βόρειον καὶ οἱ ἄλλοι εἰς τὸ νότιον ήμισφαίριον καὶ ἀπέχουν ὁ καθεὶς ἀπὸ τὸν ίσημερινὸν 23 $\frac{1}{2}$ μοίρας. Οἱ κύκλοι αὐτοὶ λέγονται

τροπικοί. ‘Ο βόρειος τροπικὸς λέγεται τροπικὸς τοῦ **Καρκίνου** καὶ οἱ νότιοι τροπικὸι τοῦ **Αἰγαίου**. Τοὺς δονομάζομεν δὲ τροπικούς, διότι, ὅταν ὁ ἥλιος φθάσῃ ὑπεράνω αὐτῶν, δὲν προχωρεῖ περισσότερον πρὸς βορρᾶν ἢ νότον, ἀλλὰ στρέφεται πάλιν πρὸς τὸν ίσημερινὸν (21 Ἰουνίου) καὶ τότε οἱ κάτοικοι τῶν βορείων μερῶν ἔχουν τὴν μεγίστην ήμέραν, οἱ δὲ κάτοικοι τοῦ νοτίου ήμισφαιρίου τὴν μεγίστην νύκτα.

Μετὰ τρεῖς μῆνας, ὁ ἥλιος ἀπὸ τοὺς τροπικοὺς φθάνει εἰς τὸν ίσημερινὸν καὶ τότε ὅλοι οἱ τόποι πρὸς βορρᾶν καὶ νότον ἔχουν ίσημερίαν, Εἰς τὸν τροπικὸν τοῦ Καρκίνου φθάνει τὴν 21 Δεκεμβρίου καὶ τότε οἱ νότιοι ἔχουν τὴν μεγίστην ήμέραν, οἱ δὲ βόρειοι τὴν μεγίστην νύκτα.

Γεωγραφικὸν πλάτος καὶ μῆκος.

‘Η ζώνη τὴν δοποίαν σχηματίζουν διλόγυρα δύο κύκλοι παράλληλοι ἔχει πλάτος μᾶς μοίρας καὶ λέγεται **γεωγραφικὸν πλάτος**, μὲ τὸ δοποῖον μετροῦμεν πόσας μοίρας ἀπέχει ἔνας τόπος ἀπὸ τὸν ίσημερινόν.

‘Ολοι οἱ ἄνθρωποι διαιροῦν κάθε κύκλον (μικρὸν ἢ μεγάλον) εἰς 360 μέρη, τὰ δοποῖα δονομάζουν **μοίρας**. Ἐκάστη μοίρα χωρίζεται εἰς 60 ἵσα μέρη, τὰ δοποῖα λέγονται **πρῶτα λεπτά**, ἐκαστον δὲ πρῶτον λεπτὸν διαιρεῖται εἰς **60 δεύτερα**. Καὶ οἱ ίσημερινὸς

ώς κύκλος διαιρεῖται εἰς 360 μοίρας, ὅσα εἶναι καὶ τὰ φαντασικὰ ήμικύκλια, τὰ δόποια ἀρχίζουν ἀπὸ τὸν βόρειον πόλον καὶ τελειώνουν εἰς τὸν νότιον πόλον.

“Ολα αὐτὰ τὰ ήμικύκλια, τὰ δόποια χωρίζουν ἔκαστον παράλληλον κύκλον ἐξ ἵσου, λέγονται **μεσημβρινοί**, διότι, ὅταν ὁ ἥλιος μὲ τὴν φαινομενικήν του κίνησιν ἀπὸ ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς φθάσῃ ὑπεράνω ἐνὸς μεσημβρινοῦ, τότε ὅλοι οἱ τόποι οἱ δόποι εὑρίσκονται κάτω αὐτοῦ τοῦ μεσημβρινοῦ, ἔχονται **μεσημβριανοί**.

Αἱ μοῖραι εἰς τὸν ίσημερινὸν εἶναι 111.000 μέτρα, καθόσον ὅμως προχωροῦμεν πρὸς βορρᾶν ἢ νότον, αἱ μοῖραι ἔχουν διλιγότερα μέτρα.

Διὰ νὰ εὑρίσκωμεν εἰς τὸν ζάφην πόσον ἀπέχει ἔνας τόπος πρὸς ἀνατολὰς ἢ πρὸς δυσμὰς, ἔχομεν ἀνάγκην νὰ δρίσωμεν ἔνα ἀπὸ τοὺς μεσημβρινοὺς ὡς πρῶτον, ἀπὸ τὸν δόποιον νὰ ἀρχίσωμεν νὰ μετρῶμεν ἐπάνω εἰς τὸν ίσημερινὸν 180 μοίρας πρὸς ἀνατολὰς καὶ 180 πρὸς δυσμὰς.

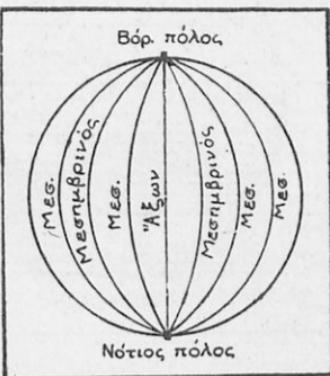
Ἡ ἀπόστασις ἐνὸς τόπου ἀπὸ τὸν πρῶτον μεσημβρινὸν λέγεται **γεωγραφικὸν πλάτος**, ἢ δὲ γῆ διὰ τοῦ πρῶτου τούτου μεσημβρινοῦ διαιρεῖται εἰς ἀνατολικὸν καὶ δυτικὸν ήμισφαίριον.

Οἱ Γάλλοι ἔχουν ὡς πρῶτον μεσημβρινὸν τὸν διερχόμενον ὑπεράνω τοῦ ἀστεροσκοπείου τῶν Παρισίων, οἱ Ἀγγλοι τὸν ὑπεράνω τοῦ Λονδίνου, καὶ ἄλλοι πάλιν τὸν διερχόμενον διὰ μιᾶς νήσου τοῦ Ἀτλαντικοῦ, τῆς Φέρου.

Αἱ ζῶναι τῆς γῆς.

Οἱ τροπικοὶ κύκλοι χωρίζουν τὴν γῆν εἰς πέντε μέρη, τὰ δόποια ὀνομάζονται **ζῶναι τῆς γῆς**.

1) Τὸ μέρος τὸ δόποιον εὑρίσκεται εἰς τὸ μέσον δύο τροπικῶν, ἀπὸ τὸ βόρειον καὶ ἀπὸ τὸ νότιον μέρος τοῦ ίσημερινοῦ, λέγεται **διακεκαυμένη ζώνη**. Εἰς τὴν ζώνην αὐτὴν τὸν περισσότερον καιρὸν ἐπικρατεῖ καύσων, διότι ὁ ἥλιος φύπτει τὰς ἀκτῖνάς του σχεδὸν καθέτως.

2 - 3) Μεταξὺ τοῦ τροπικοῦ καὶ τοῦ πολικοῦ κύκλου εἶναι μία ἀπὸ τὰς δύο εὐκράτους ζώνας. Καὶ εἰς τὰς δύο εὐκράτους ζώνας, τὴν **βόρειον** καὶ τὴν **νότιον**, διακρίνονται αἱ τέσσαρες ἐποχὲς καὶ τοῦ ἔτους, ἡ ἄνοιξις, τὸ θέρος, τὸ φθινόπωρον καὶ ὁ χειμὼν.

Εἰς τὰς εὐκράτους ζώνας ἡ θερμότης εἶναι μικρά, διότι αἱ ἀκτῖνες τοῦ ήλιου πίπτουν πλαγίως.

4 - 5) Ἀπὸ τοὺς δύο πόλους μέχρι τῶν πολικῶν κύκλων ἐκτείνονται αἱ δύο **κατεψυγμέναι ζῶναι**, ἡ βόρειος καὶ ἡ νότιος κατεψυγμένη. Οἱ τόποι οἱ ὅποιοι εὑρίσκονται εἰς τὰς κατεψυγμένας ζώνας ἔχουν

ήλιον μόνον δλίγας ἑβδομάδας. Κατόπιν ἔρχεται ἀποτόμως ἀδιάκοπος καὶ μακρὸς χειμὼν καὶ ἔπειτα πάλιν αἱ ἑβδομάδες τοῦ ήλιου. Ἐπάνω εἰς τοὺς πόλους ἐπὶ ἔξι μῆνας συνεχῶς εἶναι ἥμερα καὶ ἐπὶ ἔξι μῆνας εἶναι νύκτα.

Αἱ ζῶναι λοιπὸν τῆς γῆς εἶναι πέντε: 1) ἡ διακεκαυμένη, 2) ἡ βόρειος εὐκρατος, 3) ἡ νότιος εὐκρατος, 4) ἡ βόρειος κατεψυγμένη καὶ 5) ἡ νότιος κατεψυγμένη.

Ἡ ἀτμόσφαιρα.

Ἡ γῆ σκεπᾶται ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς μὲ ἔνα στρῶμα ἀέρος, τὸ ὅποιον λέγεται **ἀτμόσφαιρα**.

Οἱ ἀὴρ εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν ζωὴν εἰς τὰ ζῷα καὶ εἰς τὰ φυτά· μὲ τὴν πίεσίν του κρατεῖ τὰ ὕδατα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, ἄλλως θὰ ἔξηται μακρὰν τὸν ἥχον καὶ μὲ τὴν δύναμίν του κινεῖ τὰ πλοῖα, τοὺς ἀνεμομύλους καὶ ἄλλα.

Τὸ πάχος τῆς ἀτμοσφαίρας εἶναι 80 χιλιόμετρα σχεδὸν ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης. Εἰς τὰ χαμηλὰ στρῶματα εἶναι

πυκνοτέρα καὶ εἰς τὰ ὑψηλότερα στρώματα εἶναι ἀραιοτέρα καὶ ἐλαφρά. Εἰς ὄψις 10 χιλιομέτρων καὶ ἄνω εἶναι τόσον ἀραιά, ώστε δὲν εἶναι κατάληλος διὰ τὴν ἀναπνοήν. Ἐπειδὴ δὲν ἔχει βάρος, ἐπιφέρει πίεσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς καὶ εἰς ὅλα τὰ σώματα τὰ δποῖα ενδίσκονται ἐπ' αὐτῆς· τὴν πίεσιν αὖτην τὴν δύναμάζουμεν **ἀτμοσφαιρικὴν πίεσιν.**

Ἡ θερμοκρασία τῆς ἀτμοσφαίρας εἰς κάθε τόπον ἔξαρταται ἀπὸ τὸ γεωγραφικόν του πλάτος. "Οσον πλησιέστερον πρὸς τὸν ἰσημερινὸν ενδίσκεται ἔνας τόπος, τόσον μεγαλυτέρα εἶναι ἡ θερμοκρασία της, καὶ ὅσον μικρότερον, τόσον μικροτέρα. Ἡ θερμοκρασία ἐκάστου τόπου ἔξαρταται ἀκόμη καὶ ἀπὸ τὸ ὄψις, ἀπὸ τοὺς πνέοντας ἀνέμους, ἀπὸ τὰ θαλάσσια φεύγατα καὶ ἀπὸ τὴν βλάστησιν.

"Ανεμοί.

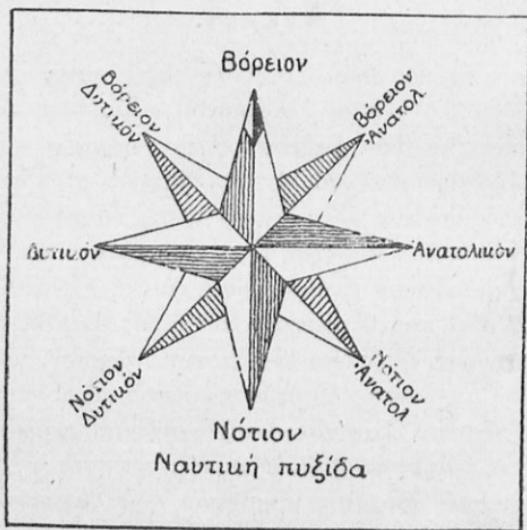
Οἱ ἀτμοσφαιρικὸι ἀήρ, ὅπως ὅλα τὰ σώματα, ἀμα ὑεμαίνεται, ἀραιώνει καὶ γίνεται ἐλαφρότερος· ἀμα τύχῃ εἰς δύο γειτονικὸν τόπους νὰ εἶναι διάφορος ἡ θερμοκρασία, εἰς τὸν θερμότερον δὲ ἀήρ ἀραιώνει καὶ γίνεται ἐλαφρός καὶ τότε δὲ πυκνὸς καὶ βαρὺς ἀήρ ἀπὸ τὸν ἄλλον τόπον τρέχει νὰ καταλάβῃ τὸ κενὸν μέρος, τὸ δποῖον παράγκηθη εἰς τὸν θερμὸν τόπον, καὶ τοιούτοιούποιος σχηματίζονται εἰς τὸν ἀέρα φεύγατα, δυνατὰ ἡ ἀδύνατα. Τὰ φεύγατα αὐτὰ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος εἶναι οἱ **ἀνεμοί.**

Εἰς τὰς χώρας, αἱ δποῖαι ενδίσκονται πλησίον τοῦ ἰσημερινοῦ, τὰ κάτω στρώματα τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος θεμαίνονται ἀδιακόπως, γίνονται ἐλαφρότερα καὶ ἀνέρχονται ὑψηλότερον. Τότε ἀπὸ τοὺς δύο πόλους ἀναχωροῦν χαμηλὰ φεύγατα ψυχροῦ ἀέρος, τὰ δποῖα τρέχουν πρὸς τὸν ἰσημερινὸν διὰ νὰ καταλάβουν τὸ ἀραιόν στρῶμα τῆς ἀτμοσφαίρας. Τοιουτούρποιος παραγόνται ἀδιάκοπα καὶ κανονικὰ χαμηλὰ φεύγατα ἀέρος ἀπὸ τοὺς πόλους πρὸς τὸν ἰσημερινόν, οἱ **πολικοὶ ἀνεμοί.** Ἀπὸ τὰ ὑψηλότερα στρώματα τοῦ ἀέρος εἰς τὸν ἰσημερινόν, ἄλλα φεύγατα πάλιν τρέχουν πρὸς τοὺς πόλους διὰ νὰ γεμίσουν τὸ μέρος τῆς ἀτμοσφαίρας, τὸ δποῖον ἀραιώσεν ἀπὸ τὸν ἀέρα δὲ ὅ δποῖος ἔφυγε καὶ τοιούτοιούποιος παραγόνται πάλιν εἰς τὰ ὑψηλότερα στρώματα τὰ ἰσημερινὰ φεύγατα, τὰ δποῖα διευθύνονται πρὸς τοὺς πόλους, οἱ **ἰσημερινοὶ ἀνεμοί.** Οἱ ἀνεμοί αὐτοὶ εἶναι κανονικοὶ καὶ φυσοῦν ὅλον τὸ ἔτος καὶ διὰ τοῦτο λέγονται **συνεχεῖς ἀνεμοί.**

Είς τινας τόπους πνέουν ἄνεμοι κανονικῶς καὶ κατὰ τὴν ἴδιαν διεύθυνσιν εἰς ὡρισμένην ἐποχὴν τοῦ ἔτους· αὐτοὺς τοὺς λέγομεν περιοδικοὺς ἀνέμους ή μουσᾶνας. Ἀπὸ τὸν Ὁκτώβριον ἔως τὸν Ἀπρίλιον φυσῆ περιοδικὸς ἄνεμος ἀπὸ τὰς Ἰνδίας πρὸς τὴν νότιον Ἀφρικὴν καὶ ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιον ἔως τὸν Ὁκτώβριον ἀντιθέτως. Τὸν πρῶτον τὸν λέγουν χειμερινὸν μουσᾶνα καὶ τὸν δεύτερον θερινὸν μουσᾶνα.

Περιοδικοὶ ἄνεμοι εἶναι καὶ μερικοὶ τοπικοί, οἵ διοῖ φυσοῦν τακτικὰ εἰς ὡρισμένας ἐποχάς. Εἰς τὴν Ἑλλάδα τοπικοὶ ἄνεμοι εἶναι οἱ ἑτησίαι (τὰ μελτέμια), οἵ διοῖ φυσοῦν συνήθως ἀδιακόπως τὸν Ιούλιον, Αὔγουστον καὶ ὀλίγας ἡμέρας ἀπὸ τὸν Σεπτέμβριον.

Εἰς τὴν πατρίδα μας οἱ ἄνεμοι λαμβάνουν διάφορα ὀνόματα

ἀναλόγως τοῦ σημείου τοῦ ὁρίζοντος ἀπὸ τὸ διοῖ φυσοῦν· εἶναι δὲ οὕτοι :

1) Ὁ ἀνατολικὸς ή λεβάντες· αὐτὸς φυσῆ ἀπὸ τὸ ἀνατολικὸν μέρος καὶ φέρει συνήθως βροχήν.

2) Ὁ δυτικὸς ή πονέντες· αὐτὸς φυσῆ ἀπὸ τὸ δυτικὸν μέρος καὶ εἶναι δροσερὸς καὶ εὐχάριστος.

3) Ὁ βοριαῖς ή τραμουντάνα, δ ὁ διοῖ φυσῆ ἀπὸ τὸ βόρειον μέρος· αὐτὸς εἶναι δροσερὸς τὸ θέρος καὶ ψυχρὸς τὸν χειμῶνα.

4) Ὁ νοτιάς ἡ δστρια, ὁ ὅποῖς φυσῷ ἀπὸ τὸ νότιο μέρος εἶναι θεομὸς καὶ ὅμι εὐχάριστος.

5) Ὁ βορειοανατολικὸς ἡ γρέγος, ὁ ὅποῖς φυσῷ ἀπὸ τὰ βορειοανατολικά φέρει συνήθως καὶ αὐτὸς βροχὴν καὶ χιόνας.

6) Ὁ νοτιοανατολικὸς ἡ σορόκος· αὐτὸς εἶναι πολὺ δυνατός καὶ σηκώνει μεγάλην τρικυμίαν.

7) Ὁ νοτιοδυτικὸς ἡ λίβας ἡ γαρμπής, ὁ ὅποῖς φυσῷ ἀπὸ τὰ νοτιοδυτικά καὶ εἶναι πολὺ θεομὸς τὸ θέρος.

8) Ὁ βορειοδυτικὸς ἡ μαῖστρος, ὁ ὅποῖς φυσῷ ἀπὸ τὰ βορειοδυτικά καὶ εἶναι πολὺ ψυχρὸς τὸν χειμῶνα.

•Υγρασία—Κλῖμα.

Ἄπὸ τὴν ἔξατμισιν τῶν ὑδάτων τὰ ὅποια εὑρίσκοντοι εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, τὰ κατώτερα στρώματα τῆς ἀτμοσφαίρας ἔχουν ἀτμούς. Ὅταν ἡ ἀτμόσφαιρα ἔχῃ πολλοὺς ἀτμοὺς καὶ δὲν ἥμπορῇ νῦ πάρῃ ἄλλους, τότε αἰσθανόμεθα **ὑγρασίαν** καὶ λέγομεν ὅτι ὁ καιρὸς εἶναι **ὑγρός**. Ὅταν πάλιν ἡ ἀτμόσφαιρα ἔχῃ τόσον διλγίους ἀτμούς, ὥστε δὲν τοὺς αἰσθανόμεθα, λέγομεν ὅτι εἶναι **ξηρασία** καὶ ὁ καιρὸς **ξηρός**.

Ἡ **θερμοκρασία**, οἱ **ἄνεμοι**, ἡ **ξηρασία** ἢ ἡ **ὑγρασία** τῆς ἀτμοσφαίρας ἀποτελοῦν τὸ **κλῖμα** ἐνὸς τόπου.

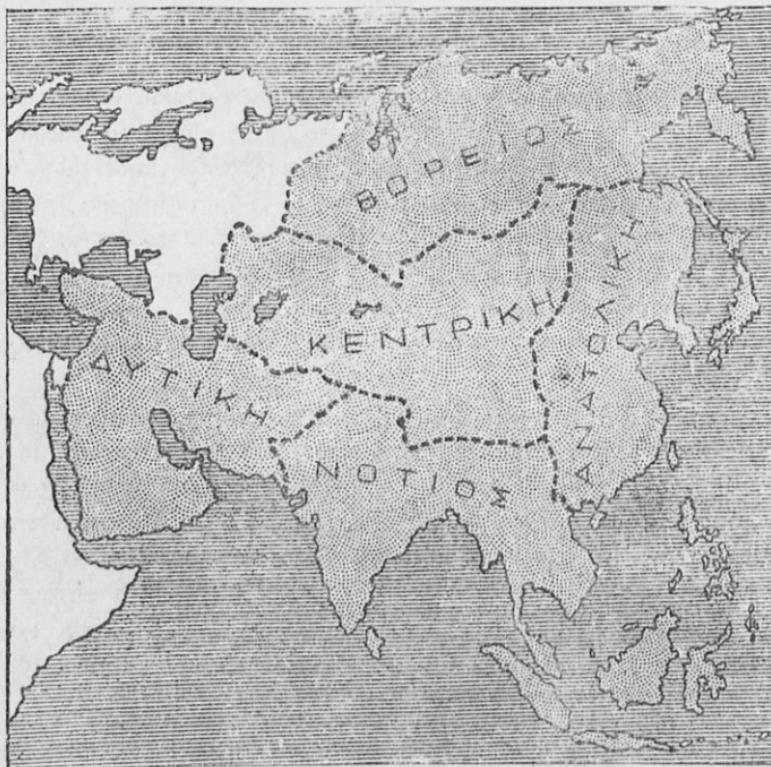
Ἡ θάλασσα μετοιάζει τὸ ψῦχος καὶ τὴν ζέστην, διότι θεομαίνεται καὶ ψύχεται βραδύτερον ἀπὸ τὴν ξηράν. Διὰ τοῦτο, οἱ τόποι οἱ ὅποιοι εὑρίσκονται πλησίον τῆς θαλάσσης, τὸ θέρος ἔχουν κλῖμα δροσερώτερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους τόπους καὶ τὸν χειμῶνα θερμότερον. Τὸ κλῖμα των αὐτὸς τὸ δονομάζομεν **θαλάσσιον**. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ξηρᾶς ἡ γῆ θεομαίνεται καὶ ψύχεται ταχέως· ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἀήρ, ὅστις εἶναι πλησίον τῆς ξηρᾶς, γίνεται καὶ αὐτὸς θεομὸς ἡ ψυχρός. Τὸ κλῖμα, τὸ ὅποιον ἔχουν αὐτοὶ οἱ τόποι, τὸ λέγομεν **ἡπειρωτικόν**.

Ἄπὸ τὸ κλῖμα ἔξαρταί πολὺ ἡ γεωργία καὶ ἡ κτηνοτροφία, καθὼς καὶ ἡ υγεία ἀκόμη τοῦ ἀνθρώπου.

Η ΑΣΙΑ

Γενική ἐπισκόπησις τῆς Ἀσίας.

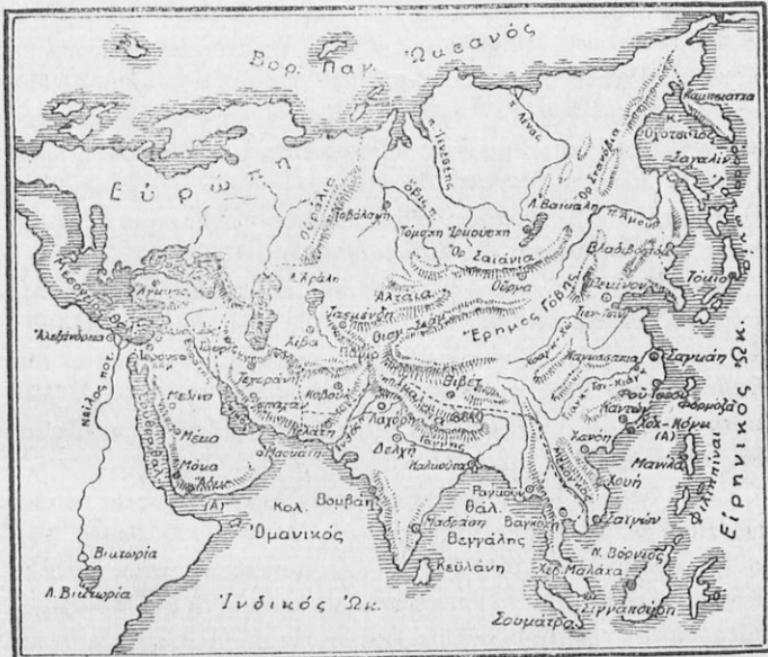
ΤΗ Ἀσία εἶναι ἡ μεγαλυτέρα ἥπειρος τῆς γῆς. Ἐχει ἐπιφάνειαν 43 1)2 ἑκατομμύρια τετραγωνικῶν χιλιομέτρων καὶ εὑρίσκεται ὀλόκληρος εἰς τὸ βόρειον ἥμισφαίριον μεταξὺ τοῦ Εἰρη-

νικοῦ ὄχεανοῦ καὶ τῆς Εὐρώπης, τοῦ Ἰνδικοῦ καὶ τοῦ βορείου πογωμένου ὄχεανοῦ. Ἀπὸ τὴν Εὐρώπην χωρίζεται μὲ τὰ Οὔρα λια δῷρα καὶ τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν, τὸν Καύκασον καὶ τὸν Εὔξεινον πόντον εἰς τὴν βορειοδυτικὴν πλευράν της, καὶ μὲ τὸν Βό-

σπορον, τὸν Ἐλλήσποντον, τὸ Αἰγαῖον πέλαγος καὶ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν πρὸς τὴν μεσαίαν δυτικὴν πλευρὰν τῆς.³ Απὸ τὴν Ἀφρικὴν χωρίζεται μὲ τὸν Ἰσθμὸν τοῦ Σουεζ καὶ τὴν Ἐρυθρᾶν θάλασσαν. Πρὸς νότον ἔχει τὸν Ἰνδικὸν ὥκεανὸν καὶ πρὸς ἀνατολὰς βρέχεται ἀπὸ τὸν Ειρηνικὸν ὥκεανόν. Πρὸς βορρᾶν βρέχεται ἀπὸ τὸν Παγωμένον ὥκεανόν.

Ἡ Ἀσία λοιπὸν βρέχεται σχεδὸν ἀπὸ ὅλα τῆς τὰ μέρη μὲ

Ἀσία.

θάλασσαν, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τῆς, καὶ ἔχει πολλοὺς μικροὺς καὶ μεγάλους κόλπους.

Κόλποι. Ἀπὸ τὸν Βόρειον παγωμένον ὥκεανόν, ὁ ὅποιος τὸν περισσότερον καιρὸν εἶναι παγωμένος, σχηματίζονται οἱ κόλποι τοῦ Ὀβριος καὶ τοῦ Ιενεσέη. Εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν πλευρὰν τῆς, ἡ Σινικὴ θάλασσα ἔχει τοὺς κόλπους τοῦ Σιάδην καὶ τοῦ Τογκίνου. Μεταξὺ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας καὶ τῶν Ιαπωνικῶν νήσων εἶναι ἡ Κιτρίνη θάλασσα, ἡ Ιαπωνικὴ καὶ ἡ Οχοτσκικὴ. Εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὥκεανὸν εἶναι ὁ Βεγγαλικὸς κόλπος, ὁ Περσικὸς καὶ ἡ Ἐρυθρᾶ θάλασσα. *

Ἡ χώρα. Ἡ Ἀσία εἰς τὸ κέντρον της εἶναι ἡ ὑψηλοτέρα χώρα τοῦ κόσμου· ἔχει τὰ ὑψηλότερα δροπέδια καὶ τὰ ὑψηλότερα ὅρη. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἔχει δύο ὑψηλὰς χώρας, μίαν **μεγάλην ἀνατολικὴν** καὶ μίαν **μικροτέραν δυτικήν.** Ἀπὸ τὸ μέγα ἀνατολικὸν δροπέδιον πηγάζουν οἱ μεγαλύτεροι ποταμοὶ τῆς Ἀσίας. Τὸ δυτικὸν μικρότερον δροπέδιον εἶναι τὸ **Ιράν**, τὸ δοποῖον προχωρεῖ πρὸς δυσμὰς καὶ σχηματίζει τὴν χερσόνησον τῆς μικρᾶς Ἀσίας· μεταξὺ τοῦ Ἰράν καὶ τῆς δυτικῆς Ἀσίας εἶναι τὸ βαθύπεδον τῆς Μεσοποταμίας. Εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὥκεανὸν εὑρίσκεται ἡ χερσόνησος τῆς **Αραβίας** μεταξὺ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ τοῦ Περσικοῦ κόλπου· ἡ χερσόνησος τοῦ **Δεκάν** μεταξὺ τῆς Ἀραβικῆς θαλάσσης καὶ τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου, πρὸς ἀνατολὰς αὐτοῦ ἡ **Ινδική**, ἡ δύοια στενοῦνται καὶ προχωρεῖ εἰς τὸν ὥκεανόν εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν εὑρίσκεται ἡ χερσόνησος τῆς **Κορέας** καὶ τῆς **Καμτσιάτκας**.

Πορθμοί. Οἱ σπουδαιότεροι πορθμοὶ εἶναι ὁ **Βερίγγιος**, ὃστις χωρίζει τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τὴν Ἀμερικήν, ὁ τῆς **Μαλάκας** εἰς τὴν ἄκραν τῆς χερσόνησου καὶ τῆς νήσου Σουμάτρας, ὁ τοῦ **Βαβέλ Μανδέβ** εἰς τὴν εἴσοδον τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, ὁ **Ἐλλήσποντος** καὶ ὁ **Βόσπορος**, οἱ δοποῖοι χωρίζουν τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τὴν Εὐρώπην.

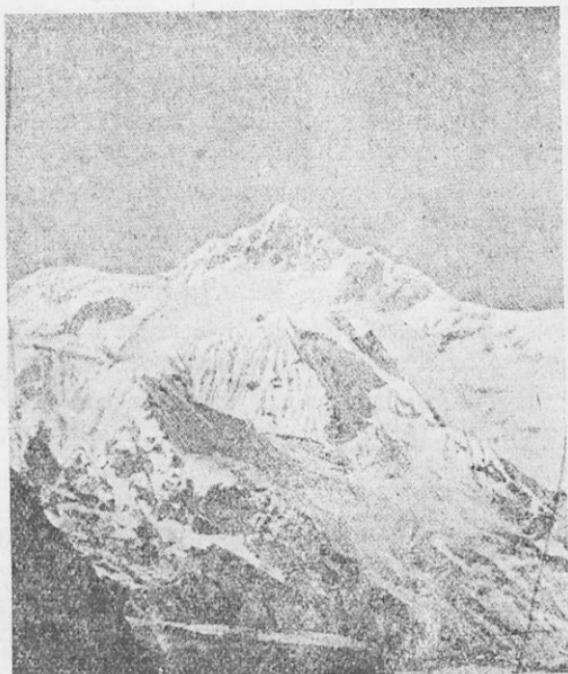
Ἐκεῖ ὅπου ἔνωνται ἡ Ἀσία μὲ τὴν Ἀφρικήν, εἰς τὰ βόρεια τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, σχηματίζεται ὁ **Ισθμός τοῦ Σονέζ**. Τὸν ίσθμὸν αὐτὸν ἔκοψαν μὲ διώρυγα 160 χιλιομέτρων μήκους καὶ 100 μέτρων πλάτους διὰ νὰ διέρχωνται τὰ πλοῖα ἀπὸ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν εἰς τὴν Ἐρυθρᾶν καὶ ἔκειθεν εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὥκεανόν.

Θρη. Εἰς τὸ ἀνατολικὸν δροπέδιον εἶναι τὰ **Ιμαλάϊα**, τῶν δοποίων ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ ἔχει ὑψος 8840 μέτρων καὶ εἶναι τὸ ὑψηλότερον δρος τοῦ κόσμου. Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ δροπεδίου εἶνε τὰ **Σινικὰ ὅρη** καὶ τὰ ὅρη τῆς **Μανδσουρίας**, τὰ δοποῖα φθάνουν μέχρι τῆς παραλίας τῆς Ἰαπωνικῆς θαλάσσης καὶ σχηματίζουν τὰς χερσονήσους τῆς Κορέας καὶ τῆς Καμτσιάτκας. Πρὸς βιορᾶν εἶνε τὰ **Άλταϊα**, τὰ **Στανόβια** καὶ **Σαϊάνια**. Ἐντὸς τοῦ ἀνατολικοῦ δροπεδίου εἶνε τὰ ὅρη **Κουελούνια**, τὰ δοποῖα διευθύνονται πρὸς ἀνατολάς. Μεταξὺ τῶν Κουελουνίων καὶ τῶν **Άλταϊων** ἔκτείνονται τὰ **Τιεσχάνια** (οὐράνια) ὅροι.

Εἰς τὸ δυτικὸν δροπέδιον εἶνε ὁ **Κάνκασος** μεταξὺ τῆς Κασπίας θαλάσσης καὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Εἰς τὴν Ἀρμενίαν

εὑρίσκεται τὸ Ἀραράτ· ὁ Ταῦρος εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν· ὁ Αἴ-
βανος εἰς τὴν Συρίαν καὶ τὰ Οὐράλια ὅρη, τὰ ὅποια χωρίζουν
τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τὴν Εύρωπην.

Οἱ μεγαλύτεροι πόταμοι. Οἱ μεγαλύτεροι πόταμοὶ τῆς
Ἀσίας ἔχουν τὰς πηγάς των ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ ὅρη τοῦ δυτικοῦ καὶ
ἀνατολικοῦ δροπεδίου. Εἰς τὸ βόρειον εἶναι οἱ πόταμοὶ "Οβης,
Ἰενεσένης καὶ Δένας, οἱ ὅποιοι διέρχονται τὸ βαθύπεδον τῆς
Σιβηρίας καὶ χύνονται εἰς τὸν Βόρειον Παγωμένον Ὡκεανόν.

Τμαλάια

Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ αὐτοῦ δροπεδίου ὁ Ἀμούρ, ὃστις χύνεται
εἰς τὴν Ὁζοτσκιὴν θάλασσαν, ὁ Χοαγκ-Χά (Κίτρινος) καὶ ὁ
Γιαγκ-τσὲ - Κιάγνη, οἱ ὅποιοι χύνονται εἰς τὴν Κιτρίνην θάλασ-
σαν. Εἰς τὸ νότιον φέον τὸ Μενδύκος, ὃ ὅποις χύνεται εἰς τὴν
Σινικὴν θάλασσαν, ὁ Βραμαπούρας καὶ ὁ Γάγγης, οἱ ὅποιοι
χύνονται εἰς τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον καὶ ὁ Ἰνδὸς εἰς τὸν Ὄμα-
νικὸν κόλπον. Ἀπὸ τὴν νότιον πλευρὰν τοῦ δυτικοῦ δροπεδίου

πηγάζουν ὁ **Τίγρης** καὶ ὁ **Εὐφράτης**, οἵ διοῖοι χύνονται εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον καὶ ποὺς βιορῶν τοῦ ἴδιου ὀροπεδίου πηγάζουν ὁ **Ωξός** καὶ ὁ **Ιαξάρης**, οἵ διοῖοι χύνονται εἰς τὴν λίμνην **Ἄραλην**.

Ἡ **Ἀσία**, πλὴν τῶν μικρῶν λιμνῶν της, ἔχει καὶ τέσσαρας μεγάλας, τὴν **Κασπίαν** θάλασσαν, τὴν **Ἄραλην**, τὴν **Βαλκάσην** καὶ τὴν **Βαϊκάλην**.

Μεταξὺ τῶν Ἀλταΐων καὶ Κουελουνίων ὀρέων πρὸς ἀνατολὰς ἐκτείνεται ἡ μεγάλη ἔρημος **Γρέβη** εἰς τὴν Μογγολίαν.

Κλῖμα. Τὸ κλῖμα τῆς **Ἀσίας** εἶναι ποικίλον. Ἡ βρόειος **Ἀσία** (**Σιβηρία**) καὶ ἡ μέση **Ἀσία** ἔχουν κλῖμα ψυχρόν, ἀν καὶ εὑρίσκεται εἰς τὴν εὔκρατον ζώνην, διότι τὰ ὑψηλὰ βουνά της καὶ τὰ χιονισμένα καὶ ὑψηλὰ δροπέδια ἐμποδίζουν τοὺς θαλασσίους ἀνέμους, οἵ διοῖοι καθιστοῦν τὸ κλῖμα ἡπιόν. Εἰς τὴν **Αραβίαν** ἡ θερμότης εἶναι ἀνυπόφορος. Εἰς τὰ νότια ὅμως παράλια τὸ κλῖμα εἶναι μέτριον, οὕτε πολὺ ψυχρόν, οὕτε πολὺ θερμόν.

Προιόντα. Ὅπως εἰς τὸ κλῖμα τῆς **Ἀσίας** βλέπομεν μεγάλας ἀντιθέσεις, οὕτω καὶ εἰς τὰ φυτά. Οἱ βιοεινοί της τόποι εἰναι βαλτώδεις· σκεπάζονται ἀπὸ βρύνα καὶ λειχήνας καὶ ἀποτελοῦν τὰς ἔρημους, αἱ διοῖαι λέγονται **τούσντραι**. Κανὲν δένδρον δὲν εὐδοκιμεῖ εἰς τὰ ψυχρὰ καὶ παγωμένα αὐτὰ παράλια, ἐνῷ εἰς τὰ νότια φύονται ὅλα τὰ πελώρια δένδρα τῶν θερμῶν τόπων· ὁ φοίνιξ φθάνει τὰ 60 μέτρα. Ἡ εὔκρατος ὅμως ζώνη τῆς μέσης **Ἀσίας** εἶναι ἡ πατρὶς πολλῶν φυτῶν, τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς, τῆς βρίζης καὶ ἄλλων δημητριακῶν. Ἡ κερασέα, ἡ φοδακινέα, ἡ βερυκοκκέα, ἡ λεμονέα, ἡ πορτοκαλέα καὶ ἡ ἄμπελος ἀπὸ τὴν ζώραν αὐτὴν διεδόθησαν εἰς ἄλλας ζώρας. Ἡ **Ἐλληνικὴ** μυθολογία μάλιστα λέγει ὅτι ὁ θεὸς Βάκχος ἀπὸ τὰς **Ινδίας** ἔφερε τὴν ἄμπελον εἰς τὴν **Ἐλλάδα**.

Καὶ εἰς τὰ ζῶα τὰς ἴδιας ἀντιθέσεις εὑρίσκομεν· ἐνῷ εἰς τὰ βιοεινὰ μέρη τῆς **Ἀσίας** ζοῦν τὰ μικρότερα ζῶα τῆς γῆς, εἰς τὰ νότια εὑρίσκομεν τὰ πλέον μεγαλόσωμα, ὅπως τὸν ἔλέφαντα καὶ ἄλλα.

Τὸ θέρος ἀπὸ τὸν **Ινδικὸν** **Ωκεανὸν** καὶ ἀπὸ τὸν Εἰρηνικὸν πνέουν ἀνεμοὶ δροσεροὶ (**μουσῶνες**).

Κάτοικοι. Ἡ μέση **Ἀσία** εἶναι ἡ πρώτη κατοικία τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν γῆν. Ἐκεῖ ἥρχισε νὰ προοδεύῃ ὁ πολιτισμὸς καὶ ἀπ' ἐκεῖ διεδόθη εἰς τὴν Αἴγυπτον, εἰς τὴν **Ἐλλάδα** καὶ κατόπιν

εἰς τὴν Εὐρώπην. Εἰς τὴν Ἀσίαν ἐδιδάχθησαν καὶ ἐξηπλώθησαν αἱ τρεῖς μονοθεϊστικαὶ θρησκεῖαι, ὁ Χριστιανισμός, ὁ Ἰουδαϊσμὸς καὶ ὁ Μωαμεθανισμός. Σήμερον ὅμως ὁ πολιτισμὸς εἰς τὴν Εὐρώπην εἶναι πολὺ ἀνώτερος ἀπὸ τὸν Ἀσιατικὸν πολιτισμόν.

Οἱ κάτοικοι εἰς ὅλην τὴν Ἀσίαν ὑπολογίζονται εἰς 880 ἑκατομμύρια καὶ ἀνήκουν εἰς διαφόρους φυλὰς καὶ θρησκείας. Πρὸς δυσμὰς καὶ νοτιοδυτικῶς κατοικοῦν ἀνθρώποι τῆς **Κανκαστας φυλῆς**, εἰς τὰ ἀνατολικά, τῆς **Μογγολικῆς** καὶ εἰς τὰ πολὺ νοτιοανατολικά, τῆς **Μαλαικῆς**.

Οἱ Κινέζοι καὶ οἱ Ἰνδοί, οἱ δοποῖοι εἶναι 500 ἑκατομμύρια σχεδόν, ἔχοντες ιδιαιτέραν θρησκείαν τοῦ Βούδα καὶ τοῦ Βραχμάν· 130 ἑκατομμύρια σχεδόν εἶναι Μωαμεθανοί, 10 ἑκατομ. Χριστιανοί καὶ ἐν ἑκατομμύριον Ἰουδαῖοι. Οἱ μᾶλλον πολιτισμένοι λαοὶ εἰς τὴν Ἀσίαν εἶναι οἱ **Ιάπωνες**, οἱ **Τούρκοι** καὶ οἱ **Κινέζοι**.

A'. ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΣΙΑ

1. ΣΙΒΗΡΙΑ

“Ολη ἡ βόρειος Ἀσία ἀπὸ τὰ Ουράλια ἕως εἰς τὸν Βερίγκιον πορθμὸν καὶ τὴν Ὁχοτσκικὴν θάλασσαν καὶ ἀπὸ τοὺς πρόποδας τῶν ὁρέων, τὰ δοποῖα κλείουν τὴν βόρειον πλευρὰν τοῦ ὁροπεδίου τῆς Ἀσίας ἕως τὸν Βόρειον Παγωμένον Ὁκεανὸν εἶναι μέγα βαθύπεδον τὸ δοποῖον λέγεται Σιβηρία. Ἡ χώρα αὐτὴ εἶναι κατὰ τὴν ἔκτασιν μεγαλυτέρα ἀπὸ ὅλην τὴν Εὐρώπην. Οἱ πάγοι καὶ αἱ τοῦντραι, αἱ δοποῖαι τὴν σκεπάζουν, τὴν καθιστῶσι πολὺ πτωχὴν καὶ δι’ αὐτὸν οἱ κάτοικοι μόλις φθάνουν τὰ 11 ἑκατομμύρια.

Τὴν χώραν αὐτὴν διασχίζουν μεγάλοι ποταμοί, οἱ δοποῖοι εἰς τὰς ἐκβολάς των σχηματίζουν μεγάλα ἔλη. Εἶναι δὲ αὐτοὶ ὁ **Οβης**, ὁ **Ιενεσένης** καὶ ὁ **Λένας**. Χώρα εὐφορος εἶναι ἡ παρὰ τὴν λίμνην Βαλκάσην, ὅλη δὲ ἡ ἄλλη χώρα καὶ προπάντων εἰς τὸν κάτω **Οβην** καὶ **Ιενεσένην** εἶναι μία πεδιάς σκεπασμένη μὲν πάγους, ἥ δοποία τὸ θέρος ἀκόμη μόλις εἰς τὴν ἐπιφάνειάν της ξεπαγώνει, ἐνῷ εἰς τὸ βάθος μένει πάντοτε παγωμένη. **Υπάρχουν** τόποι, ὅπου δὲ πάγος τῶν ποταμῶν μόλις κατὰ τὸ τέλος τοῦ **Ιουλίου** διαλύεται,

Εἰς τὰς χώρας αὐτὰς οἱ ἀνθρωποι ζοῦν ἀπὸ τὸ κυνήγιον ἀγρίων ζφων, τῶν δόπιών τὸ δέομα εἶναι πολύτιμον γουναρικόν. Ἐκτὸς ἀπὸ τὰ γουναρικά, ἡ Σιβηρία ἔχει πολλὰ μεταλλεῖα γουνοῦ, ἀργύρου, χαλκοῦ καὶ γαιανθράκων.

Η Σιβηρία είναι χώρα Ρωσική καὶ δι' αὐτὸν λέγεται καὶ **Ασιατική Ρωσία**.

Πόλεις. Πρὸς δυσμὰς καὶ ἐπὶ παφαποτάμου τοῦ "Οβεος είναι ἡ "Ομσκη (40 χιλ. ν.) καὶ ἀνατολικώτερον, εἰς τὰς ὅχμας

τοῦ Ὄθεος, ἡ **Τόμση** (κάτοικοι 150 χιλιάδες), πρωτεύουσα τῆς Σιβηρίας. Πλησίον αὐτῆς ὑπάρχουν μεταλλεῖα χρυσοῦ. Παρὰ τὴν λίμνην Βαϊκάλην εἶναι ἡ **Ισκούτση** (κάτ. 85 χιλιάδες), πρωτεύουσα τῆς κεντρικῆς Σιβηρίας μὲν ἀνεπτυγμένον ἐμπόριον γονατικῶν. Ὁ ὑπερσιβηρικὸς σιδηροδρομος φθάνει ἀνατολικῶς εἰς τὴν παράλιον πόλιν **Βλαδιβοστόκ**, παρὰ τὴν Ἰαπωνικὴν θάλασσαν, πόλιν τῆς ἀνατολικῆς Σιβηρίας σπουδαίαν. Οἱ περισσότεροι κάτοικοι εἰς τὰς πόλεις τῆς Σιβηρίας εἶναι Ρῶσοι.

Εἰς τὴν ρωσικὴν Σιβηρίαν ενδισκεται καὶ τὸ **Δυτικὸν Τουρκεστάν**, ἡ πατοὶς τῶν Τούρκων, μὲ πρωτεύουσαν τὴν **Τασκένδην** (κάτ. 190 χιλιάδες), διόπθεν διέχεται διακλάδωσις τοῦ Σιβηρικοῦ σιδηροδρόμου· ἄλλαι πόλεις εἶναι ἡ **Βουχάρα** καὶ ἡ **Χιβά**.

2. ΚΑΥΚΑΣΙΑ

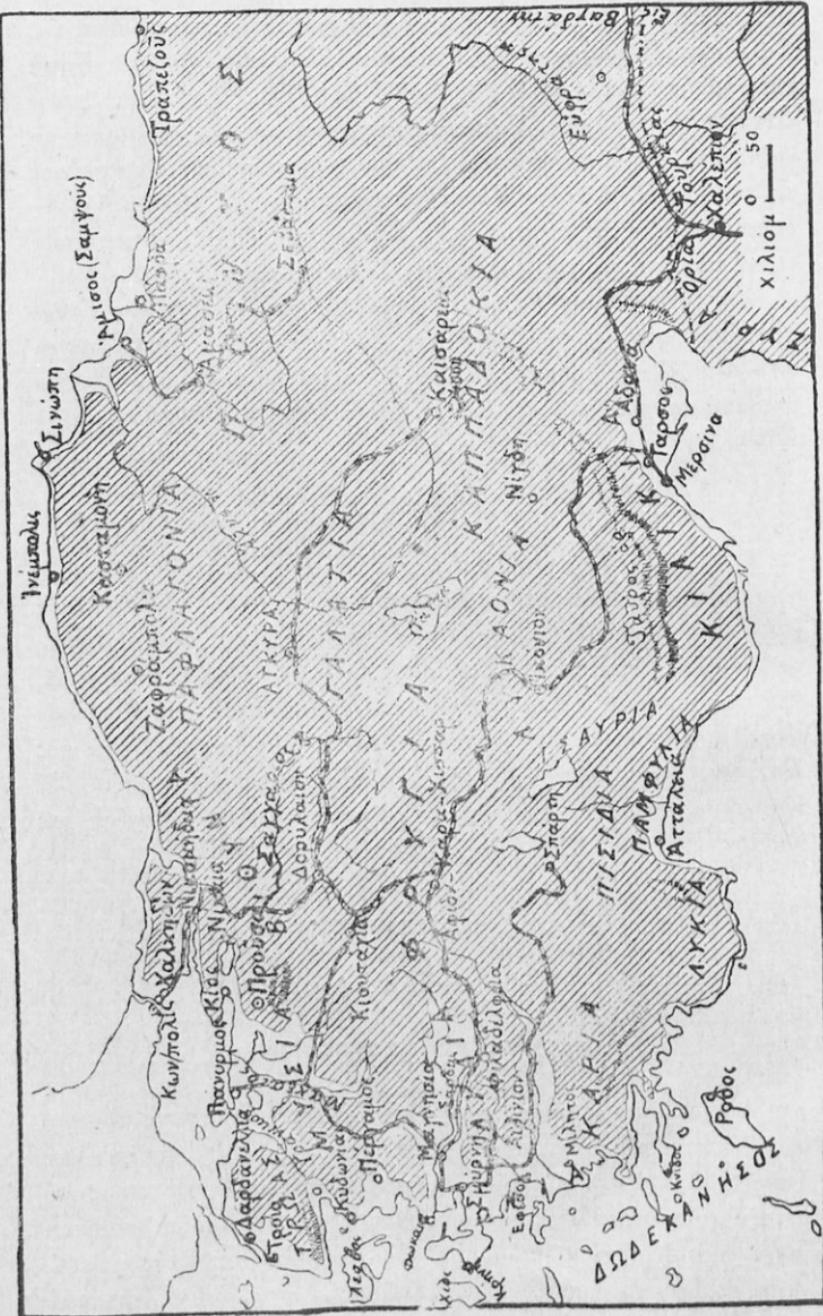
Μεταξὺ Κασπίας θαλάσσης καὶ Εὗξείνου Πόντου, εἰς τὸν βορειονός πρόποδας τοῦ Καυκάσου ενδισκεται ἡ **Καυκασία** χώρα, μὲ πρωτεύουσαν τὴν **Τυφλίδα** (κάτ. 190 χιλιάδες). Εἰς τὰ παράλια τῆς Κασπίας θαλάσσης εἶναι ἡ πόλις **Βακού** (κάτ. 220 χιλιάδες) μὲ πολλὰς πηγάς, αἱ δποῖαι παράγουν ἄφθονον πετρέλαιον. Εἰς τὸν Εὗξεινον Πόντον ενδισκεται ὁ λιμὴν τῆς **Βατούμη**, ὃπου φορτώνουν τὰ πετρέλαια διὰ τὴν Εδρώπην. Ἡ Καυκασία εἶναι εἰς τὴν παραγωγὴν πετρελαίων ἡ δευτέρα τοῦ κόσμου, μετὰ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς.

Β'. ΔΥΤΙΚΗ ΑΣΙΑ

1. Η ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ

α'. Φυσικὴ κατάστασις.

Απὸ τὸ δυτικὸν τῆς Ἀρμενίας ἀρχίζει ἡ δροσειοὰ πρὸς τὸ νοτιοδυτικὸν τοῦ Ἀντιταύρου καὶ δυτικότερον τὸ ὑψηλὸν ὅρος Ταύρος (3.500 μ.), ὃ δποῖος σχηματίζει πολλὰς βουνοσειρὰς καὶ μεταξὺ αὐτῶν πολλὰς εὐφόρους κοιλάδας, αἱ δποῖαι φθάνουν μέχρι τῆς Μεσογείου θαλάσσης. Πρὸς βορρᾶν τοῦ Ταύρου ἔκτεινεται τὸ ὑψηλὸν ὅροπέδιον τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἔνθα εἶναι ἡ λίμνη **Τάτα** καὶ νοτιοδυτικῶς αὐτῆς ἡ **Άλμυρὰ ἔρημος**. Απὸ τὰς

βουνοσειράς τοῦ Ἀντίταυρου πηγᾶς εἰ δὲ Ἄλυς ποταμός, ὃστις χύνεται εἰς τὸν Εὔξεινον Πόντον. Εἰς τὸ δυτικὸν τοῦ δροπεδίου φέει δὲ Σαγγάριος καὶ πρὸς δυτικὰς φέους οἱ ποταμοὶ Ἐρμός καὶ Μαίανδρος, οἱ δῆποι διέρχονται εἰς τὸ Αἴγαλον, καὶ δὲ μικρὸς ποταμὸς Γρανικός εἰς τὴν Προποντίδα. Ἀπὸ τὸν Ἀντίταυρον καὶ Ταῦρον κατέρχονται πρὸς τὸν κόλπον τῆς Ἀλεξανδρέττας δὲ Κύδνος καὶ δὲ Σάρος.

Ἡ Μικρὰ Ἀσία παρουσιάζει πολλοὺς κόλπους καὶ ὥραιον λιμένας πρὸς τὸ Αἴγαλον πέλαγος καὶ πρὸς νότον τὸν κόλπον τῆς Ἀλεξανδρέττας καὶ τὸν κόλπον τῆς Ἀτταλείας.

Ἡ δυτικὴ παραλία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας εἶναι δὲ εὐφορώτερος τόπος, δὲ δῆποι παράγει μεγάλην καὶ ἐκλεκτὴν ποικιλίαν προϊόντων σταφίδα, σῦκα, δημητριακά, ἔλαιον, δαμάσκηνα καὶ ἐσπεριδοειδῆ. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἄλλα μέρη τῆς Μικρᾶς Ἀσίας εἶναι εὐφορά καὶ ἔχουν πλουσίας βιοσκάς· διὰ τοῦτο ἔχει δὲ χώρα καὶ μεγάλην κτηνοτροφίαν. ἔχει προσέτι καὶ πολλὰ μεταλλεῖα καὶ ἀνθρακωρυχεῖα εἰς τὴν Ποντοχράκλειαν τοῦ Εὔξεινου.

Νῆσοι. Εἰς τὰ δυτικὰ παραλία τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ὑπάρχουν πολλαὶ νῆσοι, μεγάλαι καὶ μικραί· δὲ Τένεδος, δὲ Λέσβος, δὲ Χίος, δὲ Σάμος καὶ δὲ Ἰκαρία· δὲ Κῶς, δὲ Ρόδος, δὲ Κάρπαθος καὶ ἄλλαι ἔννέα μικρότεραι, αἱ λεγόμεναι Δωδεκάνησοι. Εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν παραλίαν καὶ πρὸς τὸν κόλπον τῆς Ἀλεξανδρέττας εἶναι δὲ μεγάλη νῆσος Κύπρος. Εἰς δὲ τὰς νήσους ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς χρόνους κατοικοῦν Ἕλληνες.

β'. Πολιτικὴ κατάστασις.

Ολη δὲ Μικρὰ Ἀσία σχεδὸν ἀνήκει εἰς τὴν Τουρκικὴν Δημοκρατίαν, ἐκτὸς ἀπὸ τὰς νήσους Λέσβον, Χίον, Σάμουν καὶ Ἰκαρίαν, αἱ δῆποι διάνηκουν εἰς τὸ Ἑλληνικὸν κράτος, τὰ Δωδεκάνησα, τὰ δῆποι κατέχει καὶ κυβερνᾷ δὲ Ἰταλία, καὶ τὴν Κύπρον, τὴν δῆποι κατέχει δὲ Ἀγγλία.

Ἡ Μικρὰ Ἀσία ἔχει 12 ἑκατομμύρια κατοίκους, Τούρκους, Εβραίους καὶ Εὐφωπαίους. Διαιρεῖται εἰς δύο τὸ νομοὺς καὶ πέντε διοικήσεις. Ἐλάχιστοι δὲ Ἕλληνες μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν ενδίσκονται εἰς αὐτήν.

1) **Νομὸς Ἀγκύρας.** Ο νομὸς αὐτὸς εἶναι εἰς τὸ κέντρον τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Ἀγκυραν (κάτ.

80 χιλιάδες), ή ὅποια εἶναι καὶ πρωτεύουσα ὅλης τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας. Συγκοινωνεῖ μὲ τὴν Κωνσταντινούπολιν, Σμύρνην, Ἰκόνιον, Ἀδανα μὲ σιδηρόδρομον, δ ὅποῖς φθάνει μέχρι τῆς Βασσόρας. Εἰς τὰ νοτιοδυτικὰ τῆς Ἀγκύρας εἶναι ἡ πόλις **Καισάρεια**, πατρὶς τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

2) **Νομὸς Ἰκονίου.** Αὐτὸς εἶναι ὁ μεγαλύτερος νομὸς κατὰ τὴν ἔκτασιν καὶ εὐρίσκεται μεταξὺ τοῦ Ταύρου καὶ τῆς λίμνης Τάτας. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ εἶναι τὸ **Ἰκόνιον** (κάτ. 60 χιλ.), ἄλλοτε πρωτεύουσα τοῦ Μουσουλμανικοῦ κράτους· ἔχει ἐργοστάσια, τὰ ὅποια κατασκευᾶσσον ὀραίους Περσικοὺς τάπτητας. Δι’ αὐτῆς διέρχεται ὁ σιδηρόδρομος διὰ τὴν Μεσοποταμίαν.

3) **Νομὸς Ἀδάνων.** Αὐτὸς εἶναι εἰς τὸ νοτιοανατολικὸν μέρος τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πρὸς τὴν Μεσόγειον καὶ εἰς τὰ νότια τῆς βουνοσειρᾶς τοῦ Ταύρου. Πρωτεύουσαν ἔχει τὰ **Ἀδανα** ἐν μέσῳ πλουσίας πεδιάδος παρὰ τὸν ποταμὸν Σάρον (κάτ. 50 χιλ.). Εἰς τὴν παραλίαν εἶναι τὸ ἐπίνειον τῶν Ἀδάνων, ἡ **Μερσίνα** μὲ καλὸν λιμένα. Παρὰ τὸν Κύδνον ποταμὸν εὐρίσκεται ἡ **Ταρσός**, ἄλλοτε ἡ πρώτη ἐμπορικὴ πόλις εἰς τὰ νότια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Εἶχεν ἀνώτερα ἑλληνικὰ σχολεῖα, ὅπου πολλοὶ σοφοὶ Ἑλληνες ἐσπούδασαν, εἶναι δὲ καὶ ἡ πατρὶς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου. Πλησίον τοῦ κόλπου ἦτο ἡ **Ισσός**, ὅπου ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐνίκησε τὸν Δαρεῖον.

4) **Διοίκησις Ἀτταλείας.** Ἡ περιφέρεια Ἀτταλείας εὐρίσκεται πρὸς δυσμὰς τοῦ νομοῦ Ἀδάνων. Πρωτεύουσα αὐτῆς εἶναι ἡ **Ἀττάλεια** (κάτ. 20 χιλ.), παραλίος πόλις μὲ καλὸν ἐμπόριον δημητριακῶν καὶ ξυλείας.

5) **Νομὸς Ἄϊδινίου.** Ὁ νομὸς οὗτος εὐρίσκεται εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν πλευρὰν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας πρὸς τὸ Αἶγαίον πέλαγος. Εἶναι τὸ καλύτερον καὶ πλουσιότερον μέρος τῆς δυτικῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἔχει κλῖμα μαλακὸν καὶ πολὺ καθαρὸν οὐρανόν. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ εἶναι ἡ Σμύρνη (κάτ. 200 χιλ.) εἰς τὸ βάθος τοῦ Ἐρμαίου κόλπου. Εἶναι ὁ καλύτερος λιμὴν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας εἰς τὸ Αἴγαίον πέλαγος καὶ ἔχει καλὸν ἐμπόριον. Πρὸ τῆς ἀνταλλαγῆς οἱ περισσότεροι κάτοικοι τῆς Σμύρνης ἥσαν Ἑλληνες. Ἐχει σιδηροδρομικὴν συγκοινωνίαν μὲ τὴν Κωνσταντινούπολιν, τὴν Ἀγκυραν καὶ ἄλλας πόλεις. Τὸ σπουδαιότερον ἐμπόριόν της εἶναι τὰ σῦκα, ἡ ξανθὴ σταφὶς καὶ ἡ μέταξα. Νοτίως τῆς Σμύρνης εἰς τὰς ὅχθας τοῦ Μαιάνδρου ποταμοῦ εἶναι

τὸ Αἰδίνιον. Εἰς τὴν περιφέρειαν ἀυτοῦ παράγονται καλὰ καὶ ἔηρὰ σῦκα. Ἀπέναντι τῆς Ρόδου εἰς βαθὺν κόλπον εἶναι ἡ παράλιος πόλις Μάρων. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ πρὸς ἀνατολὰς τῆς Σμύρνης εἶναι ἡ Φιλαδέλφεια καὶ ἀπέναντι τῆς Σάμου ἡ Νέα Εφέσος. Βοοειοανατολικῶς τῆς Σμύρνης παρὰ τὸ Ἐφιμον πο-

ταμίων κείται ή **Μαγνησία**. "Ολαι αὐταὶ αἱ πόλεις εἶχον "Ελληνας κατοίκους, τοὺς δρούσιον ἔξεδίωξαν οἱ Τοῦρκοι τῷ 1922 καὶ τώρα ἔγιναν κάτοικοι τῆς Ἑλλάδος,

6) **Διοίκησις Καρασηνή**. Αντὴ εἶναι εἰς τὰ βόρεια τοῦ νομοῦ Αιδινίου. Ἐγειρι πρωτεύουσαν τὸ **Βαλοῦ - Κέσρη**. Εἰς τὴν παραλίαν ἐντὸς τοῦ Ἀδφαμητινοῦ κόλπου ἀπέναντι τῆς Λέσβου εἶναι αἱ **Κυδωνίαι** (Αϊβαλί) μὲ καλὸν λιμένα καὶ ἀπέναντι τῶν Κυδωνιῶν ὑπάρχουν 22 μικρὰ νησιά, τὰ **Μοσχονήσια**.

7) **Νομὸς Προύσσης.** Ο νομὸς οὗτος καταλαμβάνει τὴν γώραν ἡ δποία ενδίσκεται πρὸς βορρᾶν τοῦ νομοῦ.² Αἰδινίου. Εἰς τὸ μέσον ἔχει τὸ ὄρος "Ολυμπον καὶ πρωτεύουσαν τὴν **Προύσσαν** (κάτ. 80 χιλ.) εἰς τοὺς βορείους πρόποδας τοῦ "Ολύμπου" ἔχει ὀραίαν τοποθεσίαν καὶ πολλοὺς χλοεροὺς κήπους. Η Προύσσα φημίζεται διὰ τὰ καλά της μεταξωτά. Εἰς τὴν Προποντίδα ἔχει ἐπίνειον τὰ Μουδανιά. Εἰς τὸν νομὸν αὐτὸν ενδίσκεται ἡ πα-

λαὶ πόλις **Νίκαια**, πλησίον τῆς λίμνης Ἀσκανίας, ὅπου ἔγινεν ἡ πρώτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος.

8) **Διοίκησις τοῦ Ἐλλησπόντου.** Αὕτη καταλαμβάνει τὴν παραλίαν τοῦ Ἐλλησπόντου καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὰ **Δαρδανέλλια**, παραλιον πόλιν. Εἰς τὴν περιφέρειάν της εὑρίσκεται ἡ παλαιὰ **Τροία** παρὰ τὸν ποταμὸν **Σηάμανδρον**. Παρὰ τὴν εἶσοδον τοῦ Ἐλλησπόντου ὑπάρχει ἡ μικρὰ νῆσος **Τένεδος**, ἥτις κατοικεῖται ἀπὸ Ἐλληνας.

9) **Διοίκησις Νικομηδείας.** Ἐχει πρωτεύουσαν τὴν **Νικομήδειαν** εἰς τὸ βάθμος τοῦ Ἀστακινοῦ κόλπου· εἶναι πόλις ἐμπορικὴ καὶ ἔχει καθημερινὴν συγκοτενονίαν μὲ τὴν Κωνσταντινούπολιν.

10) **Διοίκησις Χρυσουπόλεως.** Αὕτη κατέχει τὴν χερσόνησον τοῦ Βοσπόρου, μὲ πρωτεύουσαν τὴν Χρυσούπολιν (**Σκούταρι**) εἰς τὸν Βόσπορον καὶ ἀπέναντι τῆς Κωνσταντινουπόλεως, εἰς μαγευτικὴν θέσιν.

11) **Νομὸς Κασταμονῆς.** Ὁ νομὸς αὐτὸς κατέχει τὴν δυτικὴν χώραν τῆς βορεινῆς πλευρᾶς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατὰ τὸν Εὔξεινον Πόντον. Πρωτεύουσαν ἔχει τὴν **Κασταμονήν**. Ἀλλη παραλιος πόλις εἶναι ἡ **Ποντοηράλεια** μὲ πλούσια ἀνθρακωρυχεῖα.

12) **Νομὸς Τραπεζοῦντος.** Αὐτὸς κατέχει τὴν ἀνατολικὴν χώραν τῆς βορεινῆς πλευρᾶς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας κατὰ τὸν Εὔξεινον Πόντον καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὴν **Τραπεζοῦντα**, παλαιὰν ἐλληνικὴν πόλιν. Ἡ Τραπεζοῦς ἥτο πρωτεύουσα τῆς Ἐλληνικῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Πόντου, ἡ δποία ἰδρυθη ὅταν οἱ Λατῖνοι ἐκνοίενσαν τὴν Κωνσταντινούπολιν (1204 μ. Χ.) καὶ διετηρήθη ἔως τὸ 1462, διότε τὴν ἐκνοίενσαν οἱ Τούρκοι.

13) **Νομὸς Σεβαστείας.** Αὐτὸς περιλαμβάνει τὴν χώραν ἡ δποία εὑρίσκεται βορειοανατολικῶς τοῦ νομοῦ Ἀγκύρας ἔως τὰ σύνορα τῆς Ἀρμενίας. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ εἶναι ἡ **Σεβάστεια** παρὰ τὰς πηγὰς τοῦ Ἀλυος ποταμοῦ (κάτ. 50 χιλ.).

2. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ

Εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν παραλίαν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας εὑρίσκονται δώδεκα νῆσοι Ἐλληνικαί, τὰς δποίας κατέχει καὶ κυβερνᾷ ἡ **Ιταλία** πρὸ τοῦ Ἐλληνοτουρκικοῦ πολέμου τοῦ 1912. Αἱ νῆσοι αὗται λέγονται δωδεκάνησοι ἡ δωδεκάνησα καὶ εἰναι :

1) Ἡ **Ρόδος**, ἡ μεγαλυτέρα ἀπὸ ὅλας τὰς νήσους (κάτ. 50

χιλ.) ἔχει καλὸν κλῖμα καὶ παράγει ὅλους τοὺς καρποὺς οἱ ὄποιοι παράγονται εἰς τοὺς θερμοὺς τόπους. Εἶναι σπουδαῖον ἐμπορικὸν καὶ ναυτικὸν κέντρον. Μετὰ τοὺς χρόνους τοῦ Μεγάλου Ἀλεξανδροῦ ἡ Ρόδος ἀπέκτησε μεγάλην ναυτικὴν δύναμιν. Εἰς τὸν λιμένα τῆς Ρόδου εἰζον στήσει τοὺς παλαιοὺς χρόνους τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἡλίου, ὑψηλὸν 45 μέτρα, τὸ ὄποιον ἦτο ἐν ἀπὸ τὰ ἐπτὰ θαύματα τοῦ κόσμου. Τὸ ἄγαλμα αὐτὸν ἔπεσεν ἀπὸ σεισμὸν τῷ 222 π. Χ. Πρωτεύουσα τῆς νήσου εἶναι ἡ πόλις **Ρόδος** εἰς τὴν βορεινὴν παραλίαν τῆς νήσου (κάτ. 25 χιλ.). Εἰς αὐτὴν ἔδρευε καὶ ὁ Ἰταλὸς Διοικητής, ὁ ὄποιος κυβερνᾷ ὅλα τὰ δωδεκάνησα.

2) Ἡ **Κάρπαθος** εἰς τὰ νοτιοανατολικὰ τῆς Ρόδου πρὸς τὴν Κρήτην.

3) Ἡ **Κάσος**, πλησίον τῆς Καρπάθου. Οἱ Κάσιοι καὶ οἱ Καρπάθιοι εἴναι καλοὶ ναυτικοὶ καὶ σποργαλιεῖς.

4) Ἡ **Χάλκη**, μικρὰ νῆσος δυτικῶς τῆς Ρόδου καὶ βραχώδης.

5) Ἡ **Σύμη** (κάτ. 16 χιλ.). Ἡ νῆσος αὕτη εἶναι βραχώδης, οἱ δὲ κάτοικοι τῆς εἴναι σποργαλιεῖς καὶ ἐμποροί.

6) Ἡ **Τῆλος**, μικρὰ καὶ πτωχὴ νῆσος.

7) Ἡ **Νίσηρος**, (κάτ. 6 χιλ.), μικρὰ νῆσος καὶ ἡφαιστειώδης.

8) Ἡ **Κῶς**, (κάτ. 20 χιλ.). Ἡ νῆσος αὕτῃ ἔχει καὶ καλὸν ἔδαφος καὶ διὰ τοῦτο εἰς τὴν Κῶ ὑπάρχουν πολλαὶ ἄμπελοι καὶ κῆποι μὲν λεμονέας, πορτοκαλέας κλπ. Εἶναι πατρὶς τοῦ μεγάλου ἴατροῦ τῆς παλαιᾶς Ἑλλάδος **Ιπποκράτους**.

9) Ἡ **Αστυπάλαια**, μικρὰ νῆσος μὲν καλὸν λιμένα νοτιοδυτικῶς τῆς Κῶ.

10) Ἡ **Κάλυμνος**, πρὸς βορρᾶν τῆς Κῶ (κάτ. 18 χιλ.) οἱ Καλύμνιοι εἴναι κτίσται, γεωργοὶ καὶ σποργαλιεῖς.

11) Ἡ **Λέρος**, μὲν καλὴν γῆν, καλοὺς κόλπους καὶ λιμένας.

12) Ἡ **Πάτμος**, πρὸς νότον τῆς Σάμου, ξηρὰ καὶ ἄγονος νῆσος. Ἐκεῖ δὲ Εὐαγγελιστὴς καὶ Ἀπόστολος Ἰωάννης ἔγραψε τὴν Ἀποκάλυψιν. Εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τῆς πόλεως εἶναι τὸ μναστήριον τοῦ Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ὃπου εὑρίσκεται πλούσια βιβλιοθήκη μὲν πολλὰ χειρόγραφα καὶ ἄλλα παλαιὰ βιβλία.

3. Η ΚΥΠΡΟΣ

Ἡ Κύπρος εὑρίσκεται εἰς τὸν Ἰσιτικὸν κόλπον. Εἶναι ἡ τρίτη νῆσος κατὰ τὴν ἔκτασιν ἀπὸ τὰς νήσους τῆς Μεσογείου θαλάσσης.

Η χώρα. Τὸ ἔδαφος τῆς Κύπρου εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πεδινόν. Δύο χαμηλὰ δροσειρὰ ἀπλώνονται ἀπὸ τὰ δυτικὰ πρὸς τὰ ἀνατολικὰ τῆς νήσου. Ἡ μικροτέρα εἶναι εἰς τὴν βορεινὴν παραλίαν καὶ σχηματίζει μίαν στενὴν καὶ μακρὰν χερσόνησον, ἥτις καταλήγει εἰς τὸ ἀκρωτήριον **"Αγιος Ανδρέας**. Εἰς τὴν δροσειρὰν αὐτὴν ἡ ὑψηλοτέρα κορυφὴ εἶναι τὸ **Πενταδάκτυλον**. Ἡ ἄλλη δροσειρὰ κεῖται εἰς τὸ μέσον σχεδὸν τῆς νήσου καὶ

εἶναι πολὺ μεγαλυτέρα καὶ ὑψηλοτέρα καὶ λέγεται **Τερρόδος**, ἐπειδὴ σχίζεται εἰς πολλοὺς κλάδους μὲ νῷραίας κοιλάδας καὶ πολλοὺς ποταμούς.

Μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν δροσειρῶν ἐκτείνεται μία μεγάλη καὶ πολὺ εὔφορος πεδιάς, ἡ **Μεσαορία**, τὴν δποίαν ποτίζει ὁ μεγαλύτερος ποταμὸς τῆς Κύπρου **Πεδιάς**· αὐτὸς χύνεται εἰς τὰ ἀνατολικὰ παραλία τῆς νήσου, εἰς τὸν κόλπον τῆς **Αμμοχώστου**. "Ολη ἡ παραλία τῆς Κύπρου εἶναι μία συνεχὴς στενὴ πεδιάς, ἡ δποία εὐδύνεται εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευράν. Πολλοὶ ποταμοὶ κατέρχονται ἀπὸ τὰς κοιλάδας τῶν δρέων, διέρχονται τὴν πεδιάδα καὶ φθάνουν εἰς τὴν θάλασσαν. Εἰς τὴν βόρειον πλευρὰν τῆς νήσου εὑρίσκεται ὁ κόλπος τῆς **Πενταγίας**, πρὸς νότον οἱ κόλποι τῆς **Λεμησοῦ**, τοῦ **Λάρνακος** καὶ τῆς **Αμμοχώστου**.

‘Η Κύπρος μὲ δὲν τοὺς κόλπους τῆς δὲν ἔχει καλοὺς φυσικοὺς λιμένας καὶ δι’ αὐτὸν οἱ Κύπριοι δὲν εἶναι ναυτικοί, ἀλλὰ γεωργοὶ καὶ κτηνοτρόφοι.

Προϊόντα. ‘Η Κύπρος παράγει δημητριακά, γεώμηλα, ἐκλεκτὸν οἶνον καὶ ποδὸν πάντων μεγαλοσώμους δνους. Ἐχει καὶ πολλὰ μεταλλεῖα.

Πολιτικὴ κατάστασις. ‘Η Κύπρος μέχρι τοῦ 1878 εὑρίσκετο ύπὸ τὴν κατοχὴν τῆς Τουρκίας, ἡ δοία διὰ συνθήκης τὴν παρεχόντην εἰς τὴν προστασίαν τῆς Ἀγγλίας. Εἰς τὸν Εὐρωπαϊκὸν ὅμως πόλεμον τοῦ 1914, ἡ Ἀγγλία τὴν κατέλαβε καὶ τὴν κυβερνᾷ μὲ διοικητὴν Ἀγγλον, δ ὁποῖος λέγεται **ἀρμοστής**. Οἱ Κύπριοι ὅμως πάντοτε παραπονοῦνται καὶ ζητοῦν νὰ ἔνωθοῦν μὲ τὸ Ἑλληνικὸν κράτος.

Πόλεις. Πρωτεύοντα τῆς Κύπρου εἶναι ἡ **Λευκωσία**, (κάτ. 25 χιλ.), μεσόγειος πόλις εἰς τὴν πεδιάδα Μεσαορίας, ἔδρα τοῦ ἀρμοστοῦ τῆς νήσου. Ἐπίνειον ἔχει τὴν **Αμμόχωστον** (Φαμαγούνσταν, κάτ. 15 χιλ.), μὲ καλὸν τεχνητὸν λιμένα καὶ συγκοινωνεῖ μὲ τὴν Λευκωσίαν διὰ σιδηροδρόμου. Εἰς τὸν κόλπον τοῦ Λάρνακος εἶναι ἡ πόλις **Δάρναξ** (κάτ. 10 χιλ.), πλησίον τῆς παλαιᾶς πόλεως **Κίτιου**, δπου ἐφονεύθη ὁ Κίμων. Εἰς τὸν ἄλλον κόλπον εὑρίσκεται ἡ **Λεμησόδες** (κάτ. 11 χιλ.), πόλις ἐμπορική.

‘Ολοι οἱ κάτοικοι τῆς Κύπρου ἀνέρχονται εἰς 400 χιλιάδας· ἀπὸ αὐτοὺς 50 χιλιάδες εἶναι Τούρκοι, οἱ δὲ ἄλλοι Ἑλληνες.

‘Η συγκοινωνία εἰς αὐτὴν διευκολύνεται διὰ πολλῶν ἀμαξιῶν δρόμων καὶ ἐνὸς σιδηροδρόμου ἀπὸ τὴν Λάρνακα—Λευκωσίαν μέχρι τῆς μικρᾶς πόλεως Μόρφη.

4. Η ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ

‘Η Παλαιστίνη εἶναι χώρα κειμένη εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν παραλίαν τῆς Ἀσίας, ἔχει δὲ πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς νότον τὴν Ἀραβίαν, πρὸς δυσμὰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν καὶ πρὸς βιορᾶν τὴν Συρίαν. Είναι ἡ γῆ τῆς **Ἐπαγγελίας** ἡ **Χαναάν**, τὴν δούλων ἐχάρισεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Ἀβραὰμ καὶ τοὺς ἀπογόνους του Ἐβραίους. Εἰς τὴν μικρὰν ταύτην χώραν μὲ τὰ εῦμορφα βουνά τῆς **Ἐρεμῶν** καὶ **Θαβώρ**, ὅπου μετεμορφώθη ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, εὑρίσκονται οἱ Ἀγιοι Τόποι διὰ τοὺς Χριστιανούς, διότι εἰς τὴν χώραν αὐτὴν ἐγεννήθη καὶ ἐδίδαξε τὴν θείαν διδασκαλίαν του ὁ Χριστός, ἐβασανίσθη, ἐσταυρώθη καὶ ἀνεστήθη. Εἰς τὴν χώραν

αυτὴν ἴδρυθη ἡ πρώτη Χριστιανικὴ ἐκκλησία καὶ ἀπ' αὐτὴν διεδόθη ἡ νέα θρησκεία εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Ἡ Παλαιστίνη εἶναι πολὺ εὔφορος τόπος καὶ διὰ μέσου αὐτῆς ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον ρέει ὁ Ἰορδάνης ποταμός, ὃπου ἐβαπτίσθη ὁ Χριστὸς καὶ χύνεται εἰς τὴν Νεκρὰν Θάλασσαν, ἡ δοπία εἶναι χαμηλοτέρα τῆς θαλάσσης μὲ πικρὰ ὑδατα, ὃπου δὲν δύνανται νὰ ζήσουν ἵχθυες καὶ ἄλλα ζῷα. Πλησίαν τῶν πηγῶν

τον ὁ Ἰορδάνης διέρχεται ἀπὸ τὴν λίμνην Γεννησαρὲτ (Τιβεριάδα ἡ Θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας), ὃπου ὁ Χριστός μας ἐκάλεσε τοὺς πρώτους μαθητάς του.

Πολιτικὴ κατάστασις. Τὴν Παλαιστίνην ἔχει ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς σήμερον ἡ Ἀγγλία καὶ τὴν κυβερνῶ μὲ κυβέρνησιν ἀπὸ Ἐβραίους καὶ Ἀγγλους. Μέχρι τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολέμου τὴν εἶχον εἰς τὴν κατοχὴν τῶν οἱ Τοῦρκοι. Σήμερον εἰς τὴν Παλαιστίνην κατοικοῦν Ἐβραῖοι, Τοῦρκοι, Ἄραβες καὶ Χριστιανοί.

Πόλεις. Πρωτεύουσα τῆς Παλαιστίνης εἶναι ἡ Ἱερουσαλήμ (κάτ. 80 χιλ.), κτισμένη εἰς τὸν ἴδιον τόπον, ὃπου ἦτο ἡ παλαιὰ

πόλις, ή πρωτεύουσα τοῦ Ἰσραηλίτικοῦ κράτους μὲ τὸν περίφημον ναὸν τοῦ Σολομῶντος. Εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν ἐσταυρώθη, ἐτάφη καὶ ἀνεστήθη ὁ Σωτῆρος ἡμῶν. Ἐκεῖ ή Ἀγία Ἐλένη ἔκαμε ἀνασκαφὰς καὶ εὗρε τὸν τίμιον Σταυρὸν καὶ τὸν τάφον τοῦ Χριστοῦ, ὃπου ἔκτισε τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως, ὅστις εὑρίσκεται μέχρι σήμερον. Εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ πηγαίνουν κατ' ἔτος καὶ μάλιστα τὸ Πάσχα πολλοὶ χριστιανοὶ διὰ νὰ προσκυνήσουν τοὺς Ἀγίους Τόπους. Εἰς τὴν πόλιν αὐτὴν μένει ὁ Πατριάρχης τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ ὁ Ἀγγλος διοικητής. Πλησίον τῆς Ἱερουσαλήμ είναι ἡ μικρὰ πόλις **Βηθλεέμ**, ὃπου ἐγεννήθη ὁ Σωτῆρος. Πρὸς δυσμὰς τῆς Ἱερουσαλήμ εἰς τὴν παραλίαν είναι ὁ λιμὴν τῆς **Ιόππης** (Γιάφα). Πλησίον τοῦ ὄρους Θαβὼρ εἰς τὴν παλαιὰν Γαλιλαίαν είναι ἡ **Ναζαρέτ**, ὃπου ἔζησε τὰ παδικά του ἐτη ὁ Χριστός. Εἰς τὴν παλαιὰν ἐπαρχίαν Σαμάρειαν εὑρίσκεται σήμερον ἡ πόλις **Νεάπολις**.

5. ΣΥΡΙΑ

Ἡ Συρία είναι ἡ στενὴ παραλία εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς Παλαιστίνης ἀπὸ τὴν λίμνην Γεννησαρὲτ ἕως τὸν κόλπον τῆς Ἀλεξανδρέττας, ὃπου συνορεύει μὲ τὸν νομὸν τῶν Ἀδάνων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ βόρειοανατολικῶς μὲ τὴν Μεσοποταμίαν.

Ἡ χώρα. Ἀπὸ τὰς πηγὰς τοῦ Ἰορδάνου πρὸς βορρᾶν καὶ παραλλήλως πρὸς τὴν παραλίαν ἔξαπλοῦται τὸ ὄρος **Διβανος** (ῦψους 3000 μ.), ὃ δποῖος κατοικεῖται καὶ καλλιεργεῖται ὅλος σχεδόν· είναι τὸ ὄρος τῶν κέδρων τῆς Ἀγίας Γραφῆς, ὃπου τώρα εὑρίσκεται μόνον μικρὸν δάσος ἀπὸ μεγάλα κέδρα. Ἀνατολικῶς τοῦ Διβάνου κεῖται τὸ χαμηλότερον ὄρος **Ἀνιιλίβανος**. Ἐν μέσῳ τῶν δύο αὐτῶν ὀρέων πηγάζει ὁ **Ορόντης** ποταμός, ὃ δποῖος φέει πρὸς βορρᾶν καὶ χύνεται εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν.

Πολιτικὴ κατάστασις. Μέχρι τοῦ τελευταίου εὐρωπαϊκοῦ πολέμου ἡ Συρία ἀνῆκεν εἰς τὴν Τουρκίαν. Μετὰ τὸν πόλεμον τὴν κατέλαβε καὶ τὴν διοικεῖ ἡ Γαλλία.

Ἡ Συρία διαιρεῖται εἰς 4 διοικήσεις καὶ ἔχει 2 ἑκατομμύρια κατοίκους Τούρκους, Ἀραβας καὶ Χριστιανούς.

1) **Διοίκησις Χαλέπιον.** Αὐτὴ ἔχει πρωτεύουσαν τὸ **Χαλέπιον** (κάτ. 125 χιλ.) μεταξὺ παραλίας καὶ Εὐφράτου ποταμοῦ· είναι ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ πόλις καὶ πρωτεύουσα τῆς ὅλης Συρίας· ἔχει σιδηροδρομικὴν συγκοινωνίαν μὲ τὴν Ἀλεξανδρέτ-

ταν, Δαμασκὸν καὶ Μεσοποταμίαν. Εἰς τὴν περιφέρειαν αὐτὴν εὑρίσκεται ἡ Ἀντιόχεια παρὰ τὸν Ὁρόνταν ποταμόν, ἡ Σελεύκεια καὶ ἡ Ἀλεξανδρέττα, ἐπίνειον τοῦ Χαλεπίου μὲ σπουδαῖον ἔμπορικὸν λιμένα.

2) **Διοίκησις Βηρυττοῦ** μὲ πρωτεύουσαν τὴν **Βηρυττὸν** (κάτ. 128 χιλ.), παράλιος πόλις τῆς Συρίας καὶ ἐπίνειον τῆς Δαμασκοῦ· εἶναι σπουδαία ἔμπορικὴ πόλις.

3) **Διοίκησις Συρίας** μὲ πρωτεύουσαν τὴν **Δαμασκόν**, τὴν πραγματικὴν πρωτεύουσαν ὅλης τῆς Συρίας (κάτ. 150 χιλ.). Ἡ πόλις αὗτη εὑρίσκεται εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ ἀνατολικῶς τοῦ Ἀντιλίβανου ἐπὶ μᾶς δάσεως ποτιζομένης ἀπὸ πολλοὺς μικροὺς ποταμούς, οἱ ὅποιοι κατέχονται ἀπὸ τὸν Ἀντιλίβανον καὶ καθιστοῦν τὸν τόπον ἀληθινὸν παράδεισον. Ἡ χώρα τῆς εἶναι γεμάτη πλατάνους, κυπαρίσσους, διπλοφόρα δένδρα καὶ ἀμπέλους, δι' αὗτὸ δὲ τὴν Δαμασκὸν τὴν λέγουν «τὸ μάτι τῆς Ἀνατολῆς». Ἐχει σπουδαίαν βιομηχανίαν ὑφασμάτων. Εἰς τὴν Δαμασκὸν ἔδρεύει ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας.

4) **Διοίκησις Αιράνου** μὲ πρωτεύουσαν τὸ **Δεῖρ - Ἐλ-Καμάρ**.

6. ΣΟΒΙΕΤΙΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΙ ΤΟΥ ΚΑΥΚΑΣΟΥ

Πρὸς βορρᾶν τῆς Μεσοποταμίας μέχρι τῶν προπόδων τοῦ Καυκάσου ἔκτείνεται ἡ Ἀρμενία.

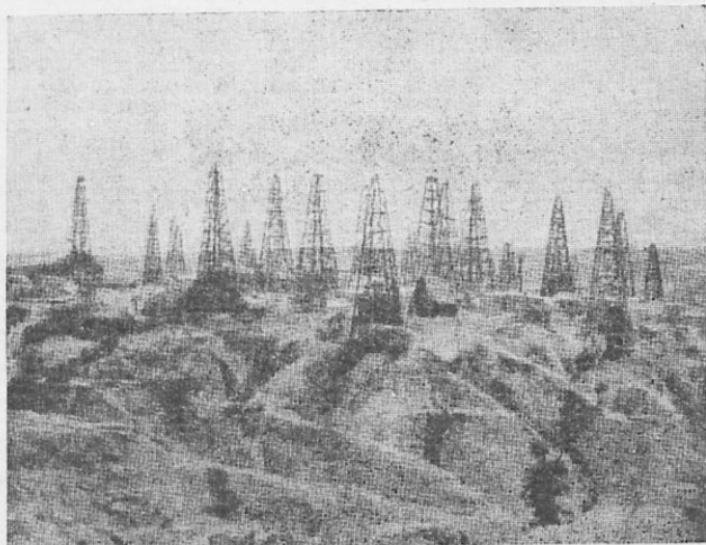
Ἡ Ἀρμενία εἶναι χώρα δρεινή. Τὸ ὑψηλότερον ἀπὸ τὰ ὅρη τῆς εἶναι τὸ Ἀρաράτ (5200 μ.), γνωστὸν ἐκ τοῦ κατακλυσμοῦ τοῦ Νῶε. Ἀπὸ τὰ ὅρη τῆς Ἀρμενίας πηγάζουν οἱ μεγάλοι ποταμοὶ Τίγρης καὶ Εὐφράτης. Ἐχει μεταξὺ τῶν δρέπων πολλὰς εὐφόρους πεδιάδας καὶ κλῖμα γλυκύν. Οἱ κάτοικοι εἶναι γεωργοὶ καὶ δενδροκόμοι. Πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς μεταναστεύουν εἰς διαφόρους ἔντασις χώρας καὶ διακρίνονται ὡς ἔμποροι καὶ τραπεζῖται.

Διὰ τῆς συνθήκης τῆς εἰρήνης τοῦ 1919, ἡ Ἀρμενία ἐκηρύχθη ἀνεξάρτητος, ἀλλὰ δὲν ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ τὴν Τουρκίαν καὶ Ρωσίαν. Σήμερον τὸ B.A. μέρος αὐτῆς ἀποτελεῖ τὴν Σοβιετικὴν δημοκρατικὴν Ἀρμενίαν μὲ πρωτεύουσαν τὸ Ἐριβάν, τὸ δὲ N.D. κατέχει ἡ Τουρκικὴ δημοκρατία, μὲ πρωτεύουσαν τὴν Ἐρζερούμ.

Βορείως τῆς Ἀρμενίας μεταξὺ Εὐξείνου πόντου πρὸς Δ. καὶ Κασπίας πρὸς Α. καὶ Καυκάσου πρὸς Β. εἶναι αἱ Σοβιετικαὶ

δημοκρατίαι, Γεωργία πρὸς δυσμὰς καὶ ἡ διοίκησις Ἀτζερμπεῖτζάν πρὸς ἀνατολάς.

Οἱ ὑγροὶ ἄνεμοι οἱ δόποι πνέουν ἀπὸ τὸν Εὔξεινον πόντον εἰς τὰ παράλια τοῦ Καυκάσου (5600 μ.) φέρουν πολλὰς βροχὰς καὶ ἐπειδὴ τὸ κλῖμα εἶναι θερμόν, φύεται ἡ ἄμπελος. Ἡ δημο-

Πηγαὶ πετρελαίου.

κρατία τῆς Γεωργίας ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Τυφλίδα καὶ εἰς τὸν Εὔξεινον πόντον ἐμπορικοὺς λιμένας τὸ Βατούμ καὶ τὸ Πότ.

Ἡ διοίκησις Ἀτζερμπεῖτζάν ἔχει πρωτεύουσαν τὴν Βακοῦ (250 χιλ. κ.) εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν μὲ πλουσιωτάτας πηγὰς πετρελαίου (εἶναι δευτέρα τοῦ κόσμου εἰς τὴν παραγωγήν). Σιδηροδρομικὴ γραμμὴ συνδέει τὸ Βατούμ τῆς Γεωργίας καὶ τὸ Βακοῦ.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΣΙΑ

1. ΠΕΡΣΙΑ

Ἡ Περσία καταλαμβάνει τὸ δυτικὸν μέρος τοῦ δροπεδίου τοῦ Ἰράν. Ἐχει πρὸς βορρᾶν τὴν Κασπίαν θάλασσαν, πρὸς ἀνατολάς τὸ Ἀφγανιστάν καὶ Βελουχιστάν, πρὸς τὸ νοτιοδυτι-

κὸν τὸν Περσικὸν κόλπον καὶ πρὸς δυσμὰς τὴν Μεσοποταμίαν.

Ή χώρα. Ἡ Περσία εἶναι δροπέδιον, τὸ ὅποῖον περικλείεται μὲ δροσειρὰς ἀπὸ τὸν Καύκασον καὶ τὸν Ἰνδοκοῦζον. Ἐχει εὐφόρους πεδιάδας καὶ δάσεις ἐκτὸς τῆς ἐρήμου, παράγει δημητριακά, βάμβακα, τουμπεκί καὶ πολλὰ ὀπωρικά.

Κάτοικοι. Ὄλοι οἱ κάτοικοι τῆς Περσίας εἶναι 9 ἑκατομμύρια. Μωαμεθανοὶ οἱ περισσότεροι καὶ οἱ ἄλλοι Ἀρμένιοι καὶ εἰδωλολάτραι.

Πολιτικὴ κατάστασις. Ἡ Περσία εἶναι ἀνεξάρτητον βασίλειον μὲ βασιλέα, δστις λέγεται **Σάχης**.

Πόλεις. Πρωτεύουσα τῆς Περσίας εἶναι ἡ **Τεχεράνη** (κάτοικοι 280 χιλ.) εἰς πεδιάδα καλῶς καλλιεργημένην καὶ πολὺ θεομήν τὸ θέρος, πόλις ἐμπορική. Τὸ περισσότερον μέρος τῆς πόλεως καταλαμβάνουν τὰ ἀνάκτορα τοῦ Σάχη. Ἡ **Ταυρίς** (κάτ. 200 χιλ.) εἰς τὰ βορειοδυτικὰ παρὰ τὴν Κασπίαν. Τὸ **Ισπαχάν** (κάτ. 70 χιλ.) εἰς τὸ νότιον τῆς Τεχεράνης, ἡ παλαιὰ πρωτεύουσα τῆς Περσίας.

2. ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ ΚΑΙ ΒΕΛΟΥΧΙΣΤΑΝ

Εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ δροπεδίου τοῦ Ἰράν ἔως τὸν ποταμὸν Ἰνδὸν εἶναι δύο κράτη· τὸ **Αφγανιστάν** καὶ τὸ **Βελουχιστάν**.

Τὸ **Αφγανιστάν** πρὸς βορρᾶν συνορεύει μὲ τὸ Τουρκεστάν καὶ πρὸς ἀνατολὰς μὲ τὴν Κίναν. Οἱ κάτοικοι εἶναι πέντε ἑκατομμύρια Μωαμεθανοί. Οἱ Αφγανοὶ κυβερνῶνται ἀπὸ διοικητήν, δ ὅποῖος λέγεται **Ἐμίρης**.

Πόλεις. Εἰς θαυμασίαν κοιλάδα, ἡ ὁποία φθάνει ἔως τὸν Ἰνδὸν ποταμόν, εὐρίσκεται ἡ πόλις **Καβούλη**, πρωτεύουσα τοῦ **Αφγανιστάν** (κάτ. 60 χιλ.). ἔχει πολλοὺς κήπους καὶ ἄφθονα ὕδατα καὶ παράγει πολλὰ ὀπωρικά. Βορειοδυτικῶς τῆς Καβούλης εἶναι ἡ **Χεράτη** (κάτ. 50 χιλ.) πόλις μὲ τόσους πολλοὺς κήπους εἶναι κέντρον ἐμπορικὸν μεταξὺ Περσίας καὶ Ἰνδιῶν.

Τὸ **Βελουχιστάν** συνορεύει πρὸς ἀνατολὰς μὲ τὰς **Ινδίας**, δπου ὡς σύνορον εἶναι δ Ἰνδὸς ποταμός. Ἡ χώρα αὕτη εἶναι ὀρεινὴ καὶ μέγα μέρος τῆς καλύπτεται ἀπὸ τὴν ἐρήμον **Γεδρωστάν**. Οἱ **Βελούχοι** εἶναι καὶ αὐτοὶ Μωαμεθανοὶ καὶ ἔχουν πολλοὺς ἀρχηγούς, οἱ δποῖοι ἀναγνωρίζουν δλοι ὡς ἡγεμόνα τὸν **Ἐμίρην** τῆς Κελάτης. Τὴν χώραν αὕτην τὴν ἔχουν ὑπὸ τὴν πραστασίαν των οἰ **Αγγλοι**.

Πόλεις. Πρωτεύουσα είναι ή **Κελάτη** (κάτ. 15 χιλ.) ἐπὶ ύψη λοῦ δροπεδίου, πόλις ἐμπορική.

3. ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ

Ἡ Μεσοποταμία εὐρίσκεται μεταξὺ τῆς Ἀραβίας, Περσίας, Ἀρμενίας καὶ Περσικοῦ κόλπου καὶ μεταξὺ τῶν ποταμῶν Τίγρεως καὶ Εὐφράτου. Οἱ Εὐφράτης, ὅταν ἀναλύωνται αἱ χιόνες εἰς τὴν Ἀρμενίαν, ἐκχειλίζει καὶ ποτίζει τὴν Μεσοποταμίαν καὶ τὴν καθιστᾷ πολὺ εὐφόρον. Εἰς τὴν χώραν αὐτὴν ἀνεπτύχθη ὁ πολιτισμὸς καὶ διεδόθη εἰς ἄλλας χώρας. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς κατὰ τὸ πλεῖστον είναι Μωαμεθανοί.

Πολιτικὴ κατάστασις. Τὴν Μεσοποταμίαν ἔχει ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς ἡ Ἀγγλία καὶ τὴν κυβερνᾷ μὲν ἐντόπιον βασιλέα.

Κάτοικοι. Ἡ Μεσοποταμία ἔχει 212 ἑκατομμύρια κατόκους, Μωαμεθανοὺς τοὺς περισσοτέρους.

Πόλεις. Πρωτεύουσα τῆς Μεσοποταμίας είναι ἡ **Βαγδάτη** εἰς τὸν Τίγρεων ποταμὸν πλησίον τῶν ἐρειπίων τῆς παλαιᾶς μεγάλης καὶ πλουσίας πόλεως Βαβυλῶνος (κάτ. 150 χιλ.). Είναι πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ καὶ παράγει ὡραῖα μεταξωτὰ ὑφάσματα, δέρματα καὶ ἄλλα. Είναι κέντρον σιδηροδρομικόν.

Εἰς τὴν ἀριστερὰν δύσθην τοῦ Τίγρεως είναι ἡ **Μοσούλη**, ὅπου ὑφαίνονται αἱ **μουσουλῖναι**, τὰ περίφημα λεπτὰ ὑφάσματα, καὶ καλοὶ τάπητες. Πλησίον τῆς Μοσούλης ὑπάρχουν πηγαὶ πετρελαίου. **Βασόρα** (κάτ. 30 χιλ.) εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον, ὅπου καταλήγει ὁ σιδηροδρομος τῆς Ἀνατολῆς.

NOTIOS ASIA

1. ARABIA

Ἡ Ἀραβία είναι μία ἀπὸ τὰς νοτίους χερσονήσους τῆς Ἀσίας. Ἀρχίζει ἀπὸ τὴν Συρίαν, Παλαιστίνην, Μεσοποταμίαν καὶ βρέχεται πρὸς δυσμὰς ἀπὸ τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν, πρὸς ἀνατολὰς ἀπὸ τὸν Περσικὸν κόλπον καὶ πρὸς νότον ἀπὸ τὴν Ἀραβικὴν θάλασσαν. Εἰς τὴν βορειοδυτικὴν τῆς πλευρὰν ἐκτείνεται ἡ χερσόνησος τοῦ Σινᾶ καὶ ὁ ἴσθμος τοῦ Σουέζ, ὃστις ἐνώνει τὴν Ἀσίαν μὲ τὴν Ἀφρικήν.

Η χώρα. Ἡ ἀραβικὴ χερσόνησος είναι δροπέδιον ὑψηλὸν

500-1000 μέτρα, ξηρὸν καὶ γυμνόν, ὅλον ἀπὸ λίθους καὶ ἐρήμους πεδιάδας μὲ δάσεις, τῶν ὅποίων οἱ κάτοικοι εἶναι σκηνῆται **Βεδουῖνοι**. Πρὸς νότον τοῦ ὁροπεδίου καλύπτεται ὑπὸ ἐρήμου, ἥτις εἰς τὸ μέσον τῆς ἀποτελεῖται ἀπὸ ὁροσειρᾶς καὶ εὐφόρους πεδιάδας. Αὗται χωρίζονται μεταξὺ τῶν μὲ ἐρήμους. Τὸ ὁροπέδιον τῆς Ἀραβίας, πλησίον τῶν παραλίων, κλείεται μὲ δρηγὴ γυμνὰ καὶ πρὸς τὴν θάλασσαν ἀπλώνεται στενὴ καὶ θερμὴ παραλία. Οἱ μικροὶ τῆς ποταμοὶ μόνον τὸν χειμῶνα ἔχουν ὕδατα. Ἡ Ἀραβία

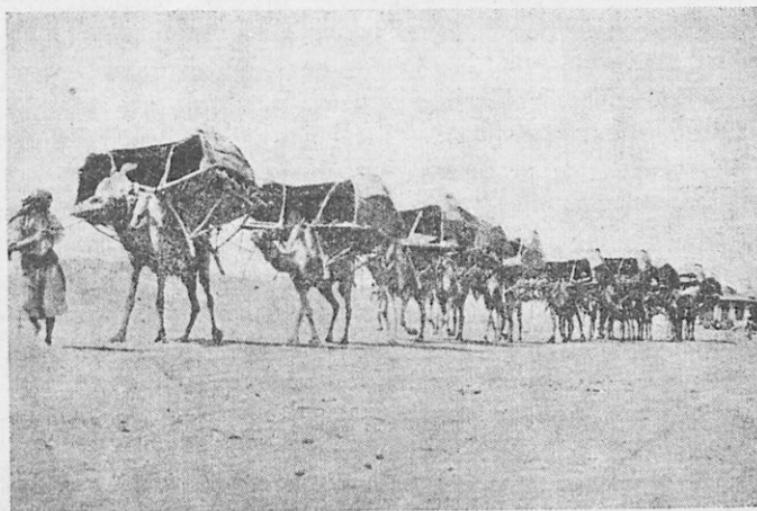
ἔχει τὰ ἴδια φυτὰ καὶ ζῷα μὲ ἐκεῖνα, τὰ δοπιὰ εὐρίσκονται εἰς τὰς θερμὰς χώρας (φοίνικας, καφέας, ἵππους, καμήλους καὶ δοοκάδας).

Πολιτικὴ κατάστασις. Οἱ Ἀραβεῖς ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς χρόνους κατοικοῦν εἰς τὴν χερσόνησον αὐτήν, χωρὶς νὰ ὑποδουλωθοῦν εἰς ἔνους λαούς. Εἶναι ή χώρα, εἰς τὴν ὅποιαν ὁ Μωάμεθ ἐδίδαξε τὴν θρησκείαν του, ἥτις ἀπὸ ἐκεῖ ἔξηπλώθη εἰς πολλοὺς ἄλλους λαούς. Οἱ Ἀραβεῖς ἐπὶ πολλὰ ἔτη είλον εἰς τὴν ἔξουσίαν τῶν τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ παλαιοῦ κόσμου. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην πολλοὶ Ἀραβεῖς ἐγκατεστάθησαν καὶ εἰς ἄλλας χώρας τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς. Ὁλόκληρος ή Ἀραβία, ἐκτὸς τῆς χερσονήσου τοῦ Σινᾶ, ή δοπιά ἀνήκει εἰς τὴν Αἴγυπτον

καὶ μικρὸν μέρος εἰς τὴν νοτιοδυτικὴν παραλίαν της, τὸ δποῖον κατέχουν οἱ Ἀγγλοι, εἶναι ἐλεύθερον βασίλειον μὲ βασιλέα Ἀραβία καὶ ἔχει 3 ἑκατομμύρια κατοίκους· ὅλοι εἶναι Μωαμεθανοί.

Κλῖμα. Τὸ κλῖμα τῆς Ἀραβίας εἶναι πολὺ θερμὸν καὶ ξηρόν· ὁ οὐρανὸς εἶναι σχεδὸν πάντοτε αὔθριος.

Πόλεις. Ἡ **Μέκκα** (κάτ. 65 χιλ.), πρωτεύουσα τῆς Ἀραβίας εἰς τὸ μέσον τῆς δυτικῆς παραλίας. Εἰς αὐτὴν ἐγεννήθη ὁ Μωάμεθ. Βορείως τῆς Μέκκας εἶναι ἡ **Μεδίνα**, εἰς κοιλάδα δροσερὰν καὶ εὔφορον, ὃπου εὑρίσκεται ὁ τάφος τοῦ Μωάμεθ. Άλλα

Καραβάνι προσκυνητῶν.

δύο αὗται πόλεις εἶναι οἱ Ἱεροὶ τόποι τοῦ Μωαμεθανισμοῦ καὶ χιλιάδες προσκυνηταὶ ἔρχονται κατ' ἔτος νὰ προσκυνήσουν τὸν τάφον τοῦ Μωάμεθ. **Μόνα**, παράλιος πόλις περίφημος διὰ τὸν καφέν της.

Εἰς τὸ Ἀγγλικὸν μέρος εἶναι ἡ πόλις **Άδεν** (κάτ. 45 χιλ.), εἰς τὴν εἰσόδον τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, πόλις ἐμπορικὴ καὶ δύχυρα.

2. ΑΙ ΙΝΔΙΑΙ

Ἄπὸ τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ πρὸς δυσμὰς ἕως τὰς ἐκβολὰς τοῦ Γάγγη ἀνατολικῶς, καὶ ἀπὸ τὰς Ἰμαλάία πρὸς βορρᾶν ἕως τὸ

τελευταῖον ἀκρωτήριον τῆς χερσονήσου Δεκάν, ἐκτείνονται αἱ Ἰνδίαι. Ἡ χώρα αὐτὴ χωρίζεται ἀπὸ τὸν τροπικὸν τοῦ Καρκίνου εἰς δύο τοίγωνα: τὸ Ἰνδοστὰν καὶ τὴν νότιον χώραν, τὴν χερσόνησον Δεκάν. Πρὸς βορρᾶν τὰ ὑψηλὰ Ἰμαλαῖα τὴν χωρίζουν ἀπὸ τὴν ἄλλην Ἀσίαν καὶ τοιουτορόπτως τὰ δύο αὐτὰ τοίγωνα συνδέονται μεταξύ των καὶ λέγονται καὶ τὰ δύο μαζὶ δυτικὴ Ἰνδία.

Ἡ χώρα. Τὸ Ἰνδοστὰν εἶναι βαθύπεδον, τὸ δποῖον πρὸς δυσμάς κλείεται ἀπὸ τὸν Ἰνδὸν ποταμόν. Εἶναι τόπος θερμὸς καὶ ἔηρος. Οἱ Ἰνδὸς ποταμὸς ἔχει τὰς πηγάς του εἰς τὰ δυτικὰ Ἰμαλαῖα καὶ δέχεται ἀπὸ τὸ Ἰνδοστὰν πέντε παραποτάμους, ἐκ τῶν δποίων εἰς εἶναι ὁ **Υφρασις**, ὃπου ἐσταμάτησεν ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος τὴν ἐκστρατείαν του. Τὸ ἀνατολικὸν μέρος ἀρδεύεται ἀπὸ τὸν Γάγγην ποταμόν, ὃστις ἔχει τὰς πηγάς του εἰς τὰς νοτίους πλευρὰς τῶν Ἰμαλαῖων. Πλησίον τῶν ἐκβολῶν του ἐνώνεται μὲ τὸν Βραχμαπούτραν, καὶ χύνεται εἰς τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον, ὃπου σχηματίζει μέγα δέλτα τὸ δποῖον δὲν κατοικεῖται, ἐπειδὴ εἶναι ἔλωδες. ᩩ χώρα αὐτὴ εἶναι θερμή, ἀλλὰ ὑγραίνεται ἀπὸ τοὺς μουσῶνας, οἱ δποῖοι φυσοῦν τὸ θέρος. Οἱ Γάγγης ἐκχειλίζει κατ’ ἔτος καὶ καλύπτει τὴν πεδιάδα καὶ τὴν καθιστᾶ γόνυμον, εἶναι δὲ γεμάτη ἀπὸ πελώρια δένδρα καὶ πλουσίαν βλάστησιν. Εἰς τὸν Γάγγην ποταμὸν ταξιδεύουν πλοῖα μικρὰ καὶ μεγάλα καὶ τοιουτορόπτως δι’ αὐτοῦ ἐκτελεῖται ἡ συγκοινωνία εἰς τὴν ἀπέραντον αὐτὴν χώραν.

Τὸ **Δεκάν** εἶναι δροπέδιον τὸ δποῖον τελειώνει εἰς τὸ **Καμοργῖνον** ἀκρωτήριον. Τὸ δροπέδιον αὐτὸ ἀπὸ τὴν δυτικὴν παραλίαν, ἡ δποία λέγεται παραλία τῆς **Μαλαβάρης**, κλείει πρὸς ἀνατολὰς τὴν παραλίαν τοῦ **Καρομαντὲλ** καὶ οἱ ποταμοὶ τῆς ὅλοι φέουν πρὸς ἀνατολὰς καὶ χύνονται εἰς τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον. Νοτιο-ανατολικῶς τοῦ Δεκάν εὑρίσκεται ἡ μεγάλη νῆσος **Κεϋλάνη**, μὲ 5 ἑκατ. κατοίκους· εἶναι ἡ πλουσιωτέρα χώρα τοῦ κόσμου διὰ τοὺς πολυτίμους λίθους τῆς.

Προϊόντα. Αἱ Ἰνδίαι, καὶ κυρίως ἡ ἔκτασις ἡτις βρέχεται ἀπὸ τὸν Γάγγην, εἶναι πολὺ εὔφορος χώρα· παράγει δρυῖαν, δημητριακοὺς καρπούς, βάμβακα, καπνόν, τέιον, ζαχαροκάλαμον καὶ πολλὰ ἄλλα. Εἰς τὴν χώραν αὐτὴν ζοῦν τὰ μεγαλύτερα ἄγρια ζῷα, ἐλέφαντες, λέοντες, τίγρεις, κροκόδειλοι καὶ ἄλλα. Ἐγειριανούσια μεταλλεῖα, τὰ δποῖα παράγουν σίδηρον, χρυσὸν καὶ ἀνθρακα, ἀκόμη δὲ καὶ ἀδάμαντας.

Πολιτικὴ κατάστασις. Αἱ Ἰνδίαι εὑρίσκονται ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῆς Ἀγγλίας, ἡ δούτια κυβερνᾶ τὴν χώραν μὲ ἀντιβασι- λέα Ἀγγλον καὶ κυβέρνησιν ἀπὸ Ἰνδούς.

Κάτοικοι. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς τῆς χώρας εἰναι 300 ἑκατομ- μύρια σχεδὸν καὶ πρεσβεύουν διαφόρους θρησκείας, οἱ περισσό- τεροι δμως εἰναι Βραζιλιανισταί, Βουδισταί καὶ Μωαμεθανοί.

Κλῖμα. Τὸ κλῖμα τῆς εἰναι πολὺ θερμὸν μὲ ἄλλαγὰς ἀπὸ ξηροὺς καὶ βροχεροὺς μουσῶνας.

Πόλεις. Αἱ σπουδαιότεραι πόλεις εἰναι: ἡ **Καλκούτα** (κάτ. 1 ἑκατ.), πρωτεύουσα τῶν Ἰνδιῶν· εἰναι κτισμένη πρὸς ἀνατολὰς τοῦ δέλτα τοῦ Γάγγη, ὅπου ὑπάρχει ποτάμιος λιμὴν μὲ ζωηρὸν ἐμπόριον καὶ πολλὰ ἔργοστάσια. Ἡ Καλκούτα δμοιάζει μὲ εὐρω- παϊκὴν πόλιν καὶ μόνον ἡ μεγάλη θερμότης τοῦ κλίματος, τὰ δένδρα τῶν τροπικῶν χωρῶν καὶ τὸ μελαφὸν πρόσωπον τῶν Ἰν- δῶν δίδουν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι εὑρίσκεται κανεὶς εἰς τὰς τρο- πικὰς ἐκείνας χώρας. Τὸ σπουδαιότερον ἐμπόριον εἰναι τὰ βαυ- βακερὰ ὑφάσματα, τὰ δοπιαὶ ἔχονται ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ στέλλονται εἰς ὅλην τὴν Ἰνδίαν καὶ ἔως τὸ Αφγανιστάν. Ἡ Καλκούτα εἰναι τὸ ἐμπορικὸν κέντρον μεταξὺ τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Εὐρώπης. Ἀλλῃ σπουδαίᾳ ἐμπορικὴ πόλις εἰναι ἡ **Βομ- βάη** (κάτ. 800 χιλ.), παράλιος πόλις εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν τοῦ Δεκάν· εἰναι κτισμένη ἐπὶ νησίδος, ἡτις ἀποτελεῖ μαζὶ μὲ τὴν Ἑ- ράν εὐρυχωρὸν καὶ πολὺ καλὸν λιμένα. Εἰναι ὁ πρῶτος ἐμπορι- κὸς λιμὴν εἰς τὰς Ἰνδίας. Ἀπὸ τὴν Βομβάην ἐκκινοῦν οἱ σπου- δαιότεροι σιδηροδρόμοι τῶν Ἰνδιῶν. Τὸ μεγαλύτερον ἐμπόριον τῆς Βομβάης εἰναι ὁ βάμβαξ, ὅστις καλλιεργεῖται πρὸ πάντων εἰς τὴν χώραν ἐκείνην· εἰς τὸ ἐμπόριον τοῦ βάμβακος εἰναι ἡ δευτέρα πόλις τοῦ κόσμου. Εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν τοῦ Δεκάν εὑρίσκεται ἡ πόλις **Μαρασή** (κάτ. 400 χιλ.), κέντρον ἐμπορικὸν μαργαριτῶν καὶ ἀδαμάντων.

Εἰς τὰ βορειοδυτικὰ τοῦ Ἰνδοστάν, πλησίον τῶν πηγῶν τοῦ Ἰνδοῦ ποταμοῦ, εἰς τὴν δυτικὴν ἀκροαν μαζὶ δροσειφᾶς ἀπλοῦ- ται ἡ κοιλάς τοῦ **Κισιμίρ**, περίφημος διὰ τὰς φυσικάς της καλ- λονὰς καὶ τὰ πολλὰ ὄντα· τὸ κλῖμα τῆς δὲν εἰναι οὔτε πολὺ θερμὸν οὔτε πολὺ ψυχρόν, τὰ πέριξ ὑψηλὰ βουνά της τὴν προ- φυλάττον ἀπὸ τὰς φαγδαίας καὶ συνεχεῖς βροχάς, αἱ δούτια πί- πτουν εἰς τὴν ἀλληλην χώραν τῶν Ἰνδιῶν, ὅταν φυσοῦν οἱ ἐτησίαι ὄντει. Εἰς τὴν κοιλάδα αὐτῆν κατασκευάζονται τὰ **λαχούρια**,

λεπτά κεντητά μάλλινα περιώματα (σάλια)· μερικά ἀπὸ αὐτὰ εἶναι τόσον λεπτά ὥστε ἡμποροῦν νὰ περάσουν δι' ἐνὸς δακτυλιδίου. Εἰς αὐτὴν τὴν κοιλάδα ἐπίσης εὑρίσκεται ἡ πόλις **Δαχάρωη** (κάτ. 200 χιλ.).¹ αὐτὴ εἶναι κυρίως τὸ κέντρον τῆς βιομηχανίας τῶν ὑφασμάτων αὐτῶν· εἶναι ἡ πρώτη Ἰνδικὴ πόλις, τὴν δποίαν συναντᾷ ὁ ἐρχόμενος μὲ τὸν σιδηρόδρομον ἀπὸ τὴν Καβούλην, τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ἀφγανιστάν.

Εἰς τὴν μεγάλην νῆσον Κεϋλάνην εὑρίσκεται ἡ πόλις **Κολόμβον** (κάτ. 200 χιλ.) μὲ καλὸν λιμένα, δπου προσεγγίζουν τὰ ἀτμόπλοια, τὰ δποῖα ταξιδεύουν ἀπὸ τὴν Εύρωπην εἰς τὰς Ἰνδίας.

Ἡ Κεϋλάνη εἶναι μᾶλλον πεδινὴ καὶ ἔχει μεγάλας φυτείας ἀπὸ καφέας καὶ ἀπὸ δένδρα, ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῶν δποίων ἔξαγεται ἡ **κανέλλα**.

3. ΙΝΔΟΚΙΝΑ

Ἡ Ἰνδοκίνα εἶναι χερσόνησος, ἡ δποία εὑρίσκεται πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Γάγγη καὶ μεταξὺ τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου καὶ τοῦ κόλπου τοῦ Τογκίνου καὶ τῆς Σινικῆς θαλάσσης. Ἡ χώρα αὐτὴ εἰς τὴν νότιον πλευράν της ἔχει δύο κόλπους, τὸν τοῦ **Μαρταβάν** καὶ τὸν **Σιάμ**, μεταξὺ τῶν δποίων ἡ χερσόνησος σχηματίζει μίαν ἄλλην μακρὰν καὶ στενήν χερσόνησον, τὴν **Μαλάκαν**.

Ἡ χώρα. Ἡ Ἰνδοκίνα εἶναι δροπεδίον ὅχι πολὺ ύψηλὸν καὶ διασχίζεται εἰς πολλὰ μέρη ἀπὸ δρόμῳ εὑρεῖται κοιλάδες χωρίζουν τὰς δροσειδὰς καὶ ἀνοίγουν δρόμον εἰς μεγάλους ποταμούς, οἵ δποῖοι όρουν πρὸς νότον· τοιοῦτοι ποταμοὶ εἶναι ὁ **Ισαβάδης**, δστις χύνεται εἰς τὸν κόλπον τοῦ Μαρταβάν, ὁ **Σαλβένης** πρὸς ἀνατολὰς αὐτοῦ, δστις χύνεται εἰς τὸν Ἰδιον κόλπον, ὁ **Μενάμης** εἰς τὸν κόλπον τοῦ Σιάμ καὶ ὁ δρομητικὸς **Μεκόγκος** εἰς τὴν Σινικὴν θάλασσαν. Ὁλοι αὐτοὶ οἱ πόταμοὶ εἰς ὠρισμένας ἐποχὰς πλημμυροῦν καὶ ἀρδεύουν τὰς κοιλάδας τῆς Ἰνδοκίνας καὶ καθιστοῦν τὴν χώραν των πολὺ εὔφορον.

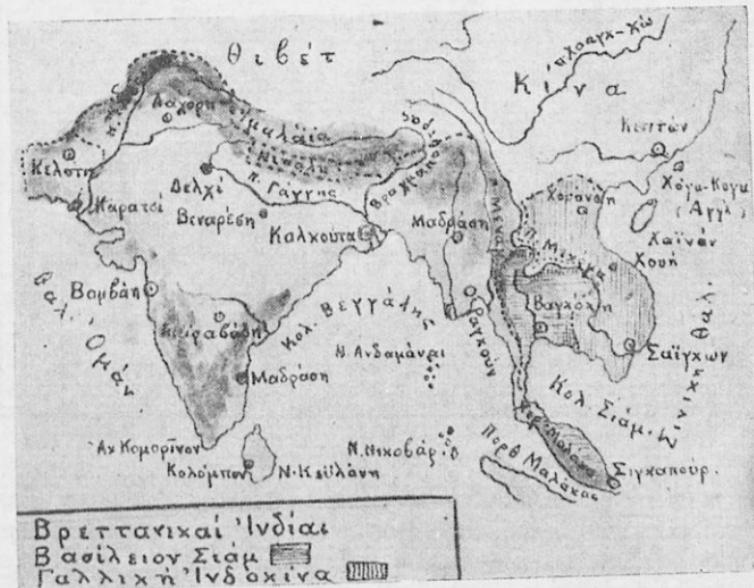
Προϊόντα. Ἡ Ἰνδοκίνα παραγάγει δρυζαν, ζαχαροκάλαμον, βάμβακα, τέιον, κανέλλαν, ξυλείαν, πολλὰ μέταλλα καὶ ἀδάμαντας. Εἰς τὴν χώραν αὐτὴν ζοῦν ἐλέφαντες, τίγρεις, πίθηκοι καὶ ἄλλα παρόμοια μεγάλα ζῷα.

Κάτοικοι. Οἱ κάτοικοι τῆς Ἰνδοκίνας εἶναι 40 ἑκ. Βουδισταί.

Εἰς τὰ παράλια κατοικοῦν πυκνότερα καὶ ἀραιότερα ἐίς τὰ μεσόγεια.

Πολιτικὴ κατάστασις. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς βορειοδυτικῆς Ἰνδοκίνας κατέχει ἡ Ἀγγλία, ἡ δὲ Γαλλία κατέχει τὸ ἀνατολικόν. Μεταξὺ τῆς Ἀγγλικῆς καὶ τῆς Γαλλικῆς Ἰνδοκίνας εὑρίσκεται τὸ ἀνεξάρτητον βασίλειον τοῦ **Σιάμ**, τὸ ὅποιον καταλαμβάνει τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς χερσονήσου Μαλάκας.

α') **Ἀγγλικὴ Ἰνδοκίνα.** Ἀπὸ τὸν Γάγγην ἕως τὸν Σαλβένην ποταμὸν καὶ τὴν τελευταίαν ἄκραν τῆς Μαλάκας εὑρίσκεται ἡ Ἀγγλικὴ Ἰνδοκίνα μὲ πρωτεύουσαν τὴν **Ραγκούν** (κάτ. 300 χιλ.) εἰς τὸ ὑψός τοῦ δέλτα τοῦ Ἰραβάδη είναι πόλις ἡμ-

πορική. **Σιγκαπούρη** (κάτ. 200 χιλ.) ἐπὶ μικρᾶς νήσου εἰς τὴν ἄκραν τῆς Μαλάκας εἰς τὴν πόλιν αὐτῆν εὑρίσκεται ναυτικὸς σταθμὸς διὰ τὰ πλοῖα, τὰ ὅποια ταξιδεύουν διὰ τὴν Κίναν καὶ τὴν Ἰαπωνίαν καὶ πολεμικὸς λιμήν.

β') **Γαλλικὴ Ἰνδοκίνα.** Αὐτὴ ἀποτελεῖ τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Ἰνδοκίνας καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὴν **Σαϊγάν** (κάτ. 60 χιλ.), σπουδαῖον ἐμπορικὸν λιμένα.

γ') **Τὸ βασίλειον τοῦ Σιάμ.** Τὸ Σιάμ κεῖται μεταξὺ τῆς Ἀγγλικῆς καὶ τῆς Γαλλικῆς Ἰνδοκίνας καὶ ἔχει πρωτεύουσαν

τὴν Βαγκώνην, πόλιν ἐμπορικὴν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Σιάμ.
Απὸ τὸν λιμένα της φορτώνονται δι' ἄλλας χώρας ὅλα τὰ προϊόντα τοῦ Σιάμ.

4. ΑΙ ΙΝΔΙΚΑΙ ΝΗΣΟΙ

Ἐν συνεχείᾳ τῆς χερσονήσου τῆς Μαλάκας ὑπάρχουν πολλαὶ μεγάλαι καὶ μικραὶ νῆσοι εἰς τὴν ἐκεῖ ἀβαθῆ θάλασσαν, ἣτις λέγεται **Σονδαία θάλασσα**, καὶ αἱ νῆσοι αὐταὶ καλοῦνται **νῆσοι τῆς Σόνδης**. Τὰ 35 σκεδὸν ἑκατομμύρια τῶν κατοίκων των κα-

Αἱ Ἰνδικαὶ νῆσοι.

τάγονται ἀπὸ τὴν Μαλαϊκὴν φυλὴν καὶ ἔχουν θρησκείαν τὴν Βουδδικήν καὶ τὴν Μωαμεθανικήν.

Πολιτική κατάστασις. Συνέχεια τῆς Μαλάκας είναι πολλαὶ νῆσοι, αἱ ὅποιαι διατελοῦν ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῶν Εὐρωπαίων· τὰς περισσοτέρας ἔξουσιάζουν οἱ Ὀλλαγδοί, αἱ δὲ λοιπαὶ διοικοῦνται ἀπὸ Ἰσπανούς, Πορτογάλους καὶ Ἀγγλους.

Προϊόντα. Ἡ θεομότης καὶ αἱ πολλὰ βροχαὶ κάμνουν τὰς νήσους ταύτας πολὺ εὐφόρους, εἶναι δὲ αὗται γεμάται δάση μὲ πελώρια δένδρα, παράγοντα πολύτιμον ξυλείαν. Ὅλα τὰ μπαχαρικά, κανέλλα, γαρύφαλλα, μοσχοκάρυνα, γουταπέρκα, ἀρτόκαρποι καὶ ἄλλα παράγονται εἰς τὰς νήσους αὗτάς. Εἰς τὰς θεομάς καὶ ὑγρὰς παραλίας καλλιεργεῖται ὅρυζα.

Αἱ νῆσοι αὗται εἶναι :

1) Ἡ Σουμάτρα, εύρισκομένη νοτιοδυτικῶς τῆς Μαλάκας. Εἶναι τέσσαρας φοράς μεγαλυτέρα τῆς Ἑλλάδος καὶ ἔχει 8 ἑκατομμύρια καποίους. Διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῆς Ὀλλανδίας καὶ παράγει ὅρυζαν καὶ καπνόν. Ἐχει πρωτεύουσαν τὴν πόλιν **Παλεμβάγγην**.

2) Ἡ Ἰάβα, ἡφαιστειώδης νῆσος, ἡ καλυτέρα ὄλων τῶν νήσων τῆς Σόνδης· εἶναι ἵση μὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἔχει 30 ἑκατομμύρια καποίους. Χωρίζεται διὰ πορθμοῦ ἀπὸ τὴν Σουμάτραν. Ἡ νῆσος αὕτη παράγει καφέν, ζάχαριν, κινίνην, καπνόν, τέέιον καὶ κακάον. Εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῆς Ὀλλανδίας καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὴν ἐμπορικὴν πόλιν **Βαταβίαν** (κάτ. 100 χλ.).

3) Νοτιοανατολικῶς τῆς Ἰάβας εὑρίσκεται ἡ νῆσος **Τιμόρ**, ἡ ήμίσεια Ὀλλανδική καὶ ἡ ἄλλη ήμίσεια Πορτογαλική.

4) **Βόρεος**, 6 φοράς μεγαλυτέρα τῆς Ἑλλάδος μὲ 2 ἑκατομμύρια καποίους. Τὸ ἐν τρίτον διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῆς Ἀγγλίας μὲ πρωτεύουσαν τὴν Μπρύνεϋ καὶ τὸ ἄλλο τῆς Ὀλλανδίας. Ἐχει πλοῦτον ἀπὸ ἀδάμαντας, χρυσόν, σίδηρον, γαιάνθρακας καὶ πολύτιμα ξύλα.

5) **Κελέβη**, μεγάλη νῆσος ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν ἐπίσης τῆς Ὀλλανδίας.

6) Οἱ Ὀλλανδοὶ ἔχουν εἰς τὴν ἔξουσίαν τῶν καὶ ἐν ἀκόμῃ συγκρότημα νήσων πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κελέβης, τὰς **Μαλούκας**, αἱ δποῖαι παράγουν γαρύφαλλα καὶ μοσχοκάρα.

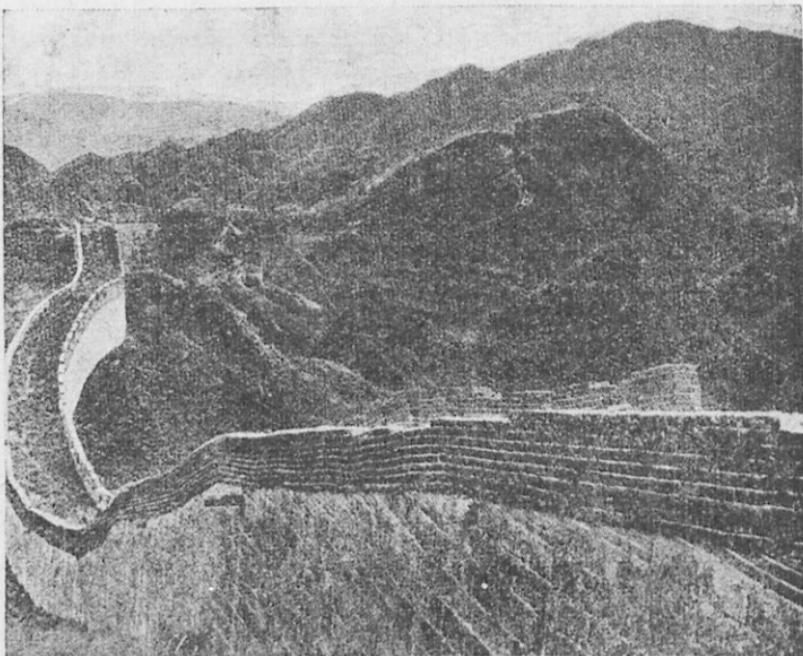
7) Πρὸς βορρᾶν τῆς Κελέβης καὶ τῶν Μαλούκων ὑπάρχει μία σειρὰ νήσων, αἱ δποῖαι λέγονται **Φιλιππίναι** καὶ ἀνήκουν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς. Πρωτεύουσα αὐτῶν εἶναι ἡ **Μανίλλα** (κάτ. 230 χλ.), ἥτις εὑρίσκεται εἰς τὴν μεγαλυτέραν τῶν νήσων τούτων, τὴν **Λουζῶνα**. Αἱ Φιλιππίναι παράγουν καπνά, βάμβακα, ζαχαροκάλαμον, ὅρυζαν καὶ ἄλλα προϊόντα.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΣΙΑ

1. Η ΚΙΝΑ

Τὸ ἀνατολικὸν μέρος τοῦ μεγάλου κεντρικοῦ ὁροπεδίου τῆς Ασίας καὶ ἀπὸ τὰ Ἰμαλάϊα, Οὐράλια καὶ Ἀλτάϊα ὅρη μέχρι τοῦ Ελρηνικοῦ Ὡκεανοῦ ἀποτελεῖ τὸ **Σινικὸν Κράτος** ἢ **Κίναν**, τὸ μεγαλύτερον κράτος τοῦ κόσμου. Ἡ χώρα αὕτη ἔχει 400 ἑκα-

τομμύρια κατοίκους καὶ εἶναι ἡ πυκνότερον κατοικουμένη χώρα τοῦ κόσμου. Μεταξὺ τῶν Οὐραλίων, Ἀλταΐων καὶ Κουενλούνιων ἔκτείνεται ἡ μεγάλη ἔρημος Γόβη, ἥτις ἀποτελεῖται ἀπὸ τρεῖς μεγάλας χώρας: τὴν *Μαντζουρίαν*, τὴν *Κίναν* καὶ τὴν *Μογγολίαν*. Ἐχει ἀκόμη τὸ ἀνατολικὸν *Τουρκεστάν* καὶ τὸ δοοπέδιον *Θιβέτ*. Πρὸς βορρᾶν συνορεύει μὲ τὴν Σιβηρίαν.

Μέγα Σινικὸν τεῖχος

‘Η παραλία τῆς εἰς τὸν Ελρηνικὸν Ὡκεανὸν σχηματίζει πολλοὺς κόλπους καὶ χερσονήσους, ἐκ τῶν δποίων σπουδαιοτέρα εἶναι ἡ **χερσόνησος Κορέα**.

1) **Ἡ Κίνα.** Ἡ χώρα αὕτη βρέχεται πρὸς ἀνατολὰς ἀπὸ τὴν Σινικὴν θάλασσαν καὶ πρὸς δυσμὰς φθάνει ἕως τὰ Κουενλούνια δῷη. Τὸ βορεινὸν μέρος αὐτῆς εἶναι πεδινὸν καὶ τὸ νότιον δρεινόν. Δύο μεγάλοι ποταμοὶ διαρρέουν τὴν χώραν αὐτήν, δ **Χοάγγος** εἰς τὸ βόρειον μέρος καὶ δ **Ιαγγ-τσε-Κιάγγος** εἰς τὸ νότιον. Εἰς τὰς ἐκβολὰς τῶν δύο αὐτῶν μεγάλων ποταμῶν καλ-

λιεργεῖται ὅλη ἡ γῆ καὶ κατοικεῖται πυκνότατα. Ἡ δρυῖα εἶναι τὸ μεγαλύτερον εἰσόδημα τῆς χώρας καὶ τὸ τέιον.

Οἱ Κινέζοι είχον πολιτισθῆ ποὺν ἀπὸ τοὺς ἄλλους λαοὺς τῆς γῆς. Τὴν τυπογραφίαν, τὸν χάρτην, τὴν πυρίτιδα, τὴν πυξίδα, τὴν μέταξαν καὶ ἄλλα, τὰ ἐγνώριζον αὐτοὶ πολλὰ ἔτη ποὺν ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους. Κατὰ τὸ θρήσκευμα εἶναι Βραχμανισταί, ὑπάρχουν ὅμως καὶ πολλοὶ Βουδδισταί, Μωαμεθανοί, Ἐβραῖοι καὶ Χριστιανοί.

Πολιτικὴ κατάστασις. Ἡ Κίνα εἶναι δημοκρατία καὶ σήμερον συνάπτει σχέσεις μὲν ὅλα τὰ κράτη καὶ ἥρχισε νὰ προοδεύῃ εἰς τὸν πολιτισμόν.

Προϊόντα. Ἡ Κίνα, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν δρυῖαν καὶ τὸ τέιον, παράγει καὶ δημητριακοὺς καρπούς, βάμβακα, μέταξαν, ζαχαροκάλαμον, ἔχει δὲ καὶ μεταλλεῖα, ἐκ τῶν δοποίων ἔξαγονται χρυσός, ἀργυρός, χαλκός, σίδηρος καὶ γαιάνθρακες. Ἐχει καὶ βιομηχανικὰ ἐργοστάσια, εἰς τὰ δοποία κατασκευάζονται μεταξωτὰ καὶ βαμβακερὰ ὑφάσματα καὶ ἀγγεῖα ἐκ πορσελάνης. Ὁλα αὐτὰ τὰ προϊόντα τῆς φορτώνονται ἀπὸ τοὺς λιμένας τῆς διὰ τὴν Εὐρώπην.

Πόλεις. Πρωτεύουσα τῆς Σινικῆς δημοκρατίας εἶναι τὸ Πεκίνον (κάτ. 800 χιλ.) εἰς τὴν βόρειον Κίναν καὶ 185 χιλιόμ.

Φακίρης Ἰνδός.

μακρὰν τῆς θαλάσσης.³ Απὸ τὰ πολλὰ μεγάλα κτίρια τῆς πόλεως τὸ ώραιότερον εἶναι ὁ ναὸς τοῦ **Οὐρανοῦ**, δυτικά μίαν φορὰν τὸ ἔτος ἀνοίγει καὶ τὸν ἐπισκέπτεται ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας μὲν μεγάλην παράταξιν.⁴ Επίνειον τοῦ Πεκίνου εἶναι τὸ Τιὲν-Τσίν (κάτ. 800 χιλ.). Τὸ Πεκίνον καὶ τὸ ἐπίνειόν του ἔχουν διὰ τοῦ ὑπερσιβηρικοῦ σιδηροδρόμου συγκοινωνίαν μὲ τὴν Εὐρώπην καὶ τὰς ἄλλας μεγάλας πόλεις τῆς Κίνας. Πρὸς βορρᾶν τοῦ Πεκίνου εὑρίσκεται τὸ μέγα **Σινικὸν τεῖχος**, τὸ δοῦλον ἐκτίσθη

πρὸς 2.200 ἑτῶν καὶ πλέον διὰ νὺν προστατεύῃ τὴν Κίναν ἀπὸ τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Μογγόλων. Εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ιαγγτσεκιάγγου εὑρίσκεται ἡ παράλιος πόλις **Σαγκάν** (κάτ. 800 χιλ.), ὁ μεγαλύτερος λιμὴν τῆς Κίνας. Εἰς τὴν νότιον Κίναν, πλησίον τῆς παραλίας τῆς Σινικῆς θαλάσσης, εὑρίσκεται ἡ **Καντὸν** (κάτ. 900 χιλ.), ἥτις εἶναι μία ἀπὸ τὰς πλουσιωτέρας πόλεις τῆς Ανατολῆς καὶ πρώτη εἰς τὸ ξένον ἐμπόριον. Πολλαὶ διώρυγες, αἱ ὅποιαι σχηματίζονται ἀπὸ τὸν ποταμὸν Σί-Κιάγκ, διέρχονται διὰ μέσου τῆς πόλεως.

2) **Η Μογγολία.** Εἶναι τὸ βορειοανατολικὸν τμῆμα τοῦ

Σινικοῦ κράτους καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος της ἀποτελεῖ ἡ ἔσημος Γόβη. Ἡ χώρα αὕτη κατοικεῖται ἀπὸ μογγόλων, οἵτινες διαιροῦνται εἰς πολλὰς φυλάς· αὐτοὶ ζοῦν ὑπὸ σκηνάς καὶ εἶναι ποιμένες. Μόνον εἰς τὴν βόρειον καὶ νότιον ἄκραν τῆς Μογγολίας ὑπάρχουν πόλεις καὶ χωρία. Πρωτεύουσα τῆς Μογγολίας εἶναι ἡ **Οὐργα** (κάτ. 50 χιλ.) πρὸς βορρᾶν.

3) **Η Μαντζουρία.** Εἶναι τὸ βορειοανατολικὸν τμῆμα τοῦ Σινικοῦ κράτους· πολὺ δρεινὴ χώρα μὲ πρωτεύουσαν τὴν πόλιν **Μοῦκδεν** (κάτ. 170 χιλ.).¹ αὐτὴ εἶναι ἡ ιερὰ πόλις τῶν Κινέζων.

4) **Τὸ Ἀνατολικὸν Τουρκεστάν** ἀποτελεῖ τὸ βορειοδυτικὸν τμῆμα τοῦ Σινικοῦ κράτους μὲ πρωτεύουσαν τὴν πόλιν **Κασγάρην** (κάτ. 100 χιλ.).² Απὸ τὴν πόλιν αὐτὴν διέρχονται οἱ δρόμοι, οἵ δρόποι διδηγοῦν ἀπὸ τὸ Τουρκεστάν εἰς τὴν Κίναν.

5) **Τὸ Θιβέτ** εἶναι ἡ ὑψηλοτέρα χώρα τοῦ κόσμου ἐν τῷ μέσῳ τῶν Κουνελουνίων καὶ Ιμαλαΐων δρέων. Αὐτὴ εἶναι ἡ ιερὰ χώρα τῶν Βουδδιστῶν καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὴν **Λάσσαν** (κάτ. 30 χιλ.), ὅπου ἐδοεύει διατριάρχης τῶν Βουδδιστῶν. Εκεῖ εὑρίσκονται καὶ πολλὰ μοναστήρια τῶν Βουδδιστῶν.

2. Η ΙΑΠΩΝΙΑ

Απὸ τὴν χερσόνησον **Κορέαν** μέχρι τῆς νήσου Σαχαλίνης ὑπάρχει μία μεγάλη σειρὰ ἀπὸ τέσσαρας μεγάλας νήσους καὶ 4 χιλιάδας σχεδὸν μικράς, αἵ δρόποι μαζὶ μὲ τὴν Κορέαν ἀποτελοῦν τὸ κράτος τῆς **Ιαπωνίας**.³ Εν μέσῳ αὐτῶν εἶναι ἡ Ιαπωνικὴ θάλασσα, πλήρης σκοπέλων καὶ ἀβαθῶν τόπων καὶ διὰ τοῦτο ἡ θάλασσα αὐτὴ εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνος εἰς τὰ πλοῖα.

Η χώρα. Η θάλασσα πρὸς τὸ μέρος τοῦ ὥκεανοῦ πολλάκις σχηματίζει τρομεροὺς ἀνεμοστροβίλους, σχηματίζει ὅμως πολλοὺς κόλπους καὶ λιμένας. Αἱ νῆσοι διασχίζονται ἀπὸ δροσερὰς πλήρεις πυκνῶν δασῶν, ἔχουν ὅμως πολλὰς πεδιάδας καὶ κοιλάδας, τῶν δρόποιν τὸ ἔδαφος εἶναι πολὺ εὔφορον καὶ ἀρδεύεται μὲ πολλὰ ὄδατα. Τὸ μέρος μετριάζουν τὸν καύσωνα οἱ ἐτήσιοι ἄνεμοι καὶ τὸν κειμῶνα τὸ θερμὸν θαλάσσιον φεῦμα τοῦ Ελεονικοῦ ὥκεανοῦ μετριάζει τὸ ψῦχος. Διὰ τοῦτο εὐδοκιμοῦν πολὺ τὰ διπλωφόρα δένδρα, οἵ δημητριακοὶ καρποί, ἡ ὅρνξα καὶ τὸ τέιον.

Η Ιαπωνία ἔχει πολλὰ ήφαίστεια ἐνεργὰ καὶ σείεται συχνὰ ἀπὸ τρομεροὺς σεισμούς.

Οἱ κάτοικοι. Οἱ Ἱάπωνες συγγενεύουν κατὰ τὴν καταγωγὴν μὲ τοὺς Κινέζους καὶ ἀπὸ αὐτοὺς παρέλαβον τὸν πρῶτον πολιτισμόν, ἀλλὰ εἰς δύο πράγματα διαφέρουν τελείως ἀπ’ αὐτούς: εἰς τὴν μεγάλην καθαριότητα καὶ εἰς τὴν πρόοδον τοῦ πολιτισμοῦ. Σήμερον εἶναι ὁ μᾶλλον πολιτισμένος λαὸς τῆς Ἀνατολῆς καὶ τὸ ἴσχυρότερον αὐτῆς κράτος. Ἐχει 80 ἑκατομμύρια κατοίκους. Οἱ Ἱάπωνες ἀνέπτυξαν πολύ, ἐκτὸς τῆς γεωργίας, καὶ τὴν βιομηχανίαν καὶ πρὸ πάντων τὴν ὑφαντουργικήν, τὴν μεταξουργίαν, τὴν χαρτοποίίαν καὶ σιδηρουργίαν, πολλὰ δὲ βιομηχανικὰ προϊόντα ἀποστέλλουν καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην ἀκόμη. Πολὺ προώδευσαν καὶ εἰς τὰ γράμματα, εἰς τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας, εἰς τὰ στρατιωτικὰ καὶ ναυτικά. Κατεσκευάσθησαν πολλὰ σιδηροδομικὰ γραμματίδια διὰ τὴν ἐσωτερικὴν συγκοινωνίαν. Οἱ Ἱάπωνες ἀγαποῦν πολὺ τὰ φυτὰ καὶ τὰ ἄνθη καὶ τὰ καλλιεργοῦν μὲ μεγάλην ἐπιμέλειαν.

Κατὰ τὸ θρήσκευμα οἱ Ἱάπωνες εἶναι εἰδωλολάτραι, βουδισταὶ καὶ δλίγοι Χριστιανοί.

Κυβερνῶνται ἀπὸ βασιλέα καὶ δύο βουλάς· τὸν βασιλέα τῶν τὸν λέγουν **Μικάδον**.

Πόλεις. Πρωτεύουσα τῆς Ἱαπωνίας εἶναι τὸ **Τόκιον** (κάτ. 2 ἑκατ.) ἐπὶ τῆς μεγαλυτέρας νῆσου, τῆς **Νιπόνης**, ἡ πόλις εἶναι κτισμένη ἐντὸς δάσους, τοῦ ὅποιου τὰ δένδρα σχηματίζουν κήπους δροσεροὺς καὶ μεγάλας δενδροστοιχίας. Ἐχει δρόμους πλατεῖς, εὐθεῖς καὶ πολὺ καθαρούς. Ἐπίνειον τοῦ Τόκιο εἶναι ἡ **Γιοκαχάμα** (κάτ. 400 χιλ.), ὁ σπουδαιότερος λιμὴν τῆς Ἱαπωνίας, ὃπου κατοικοῦν καὶ πολλοὶ ἔνοι, Εἰς τὴν Ἰδίαν νῆσον εὑρίσκεται καὶ ἡ μεγάλη ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ πόλις **Οσάκα** (κάτ. 1 ἑκατ. 200 χιλ.). Πρὸς νότον τῆς Νιπόνης ὑπάρχει ἄλλη μεγάλη νῆσος, ἡ **Κιοῦ-Σιοῦ**, μὲ πρωτεύουσαν τὴν πόλιν **Ναγκασάκην** (κάτ. 110 χιλιάδες) καὶ μὲ καλὸν ἐμπορικὸν λιμένα. Μεταξὺ τῶν δύο τούτων νήσων εἶναι ἡ νῆσος **Σικόκη**. Βορείως τῆς Νιπόνης εὑρίσκεται ἄλλη μεγάλη νῆσος ἡ **Ιεσάδ** μὲ τὴν πόλιν **Χακοδάτην** (κάτ. 110 χιλ.) μὲ καλὸν ἐμπορικὸν λιμένα.

Ἡ χερσόνησος Κορέα ἀπὸ τὸ 1910 διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς Ἱαπωνίας καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὴν πόλιν **Σεούλ** (κάτ. 250 χιλ.) μὲ λιμένα τὸ **Σεμοῦλπον**.

ΑΦΡΙΚΗ

Γενική ἐπισκόπησις τῆς Ἀφρικῆς.

Ἀφρικὴ είναι ἡ ἥπειρος ἡτοις εὐρύσκεται νοτιοδυτικῶς τῆς Ασίας καὶ χωρίζεται ἀπὸ τὴν Εὐρώπην, ἡ δοίᾳ ἐκτείνεται πρὸς βορρᾶν αὐτῆς, διὰ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, καὶ ἀπὸ τὴν Ἀσίαν διὰ τῆς Ερυθρᾶς θαλάσσης. Ἡ Ἐρυθρὰ ἐνώνεται μὲ τὴν Μεσόγειον μὲ τὴν μεγάλην διώρυγα τοῦ Σουέζ. Ἡ Ἀφρικὴ περιβρέχεται ὑπὸ θαλάσσῶν· είναι μεγάλη χερσόνησος καὶ αἱ πέριξ αὐτῆς θάλασσαι δὲν εἰσχωροῦν βαθέως εἰς τὴν ἔηράν της καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔχει κόλπους, ἐκτὸς τοῦ κόλπου τῆς Γουινέας, ὃστις σχηματίζεται ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανόν. Ἡ νότιος Ἀφρικὴ καταλήγει εἰς τὸ ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ελπίδος. Ὁλη ἡ δυτικὴ πλευρά της βρέχεται ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανόν, ἡ ἀνατολικὴ ἀπὸ τὸν Ἰνδικὸν καὶ τὴν Ερυθρὰν θαλάσσαν καὶ ἡ βόρειος ἀπὸ τὴν Μεσόγειον θαλάσσαν. Πρὸς δυσμὰς ἡ Μεσόγειος στενεύει καὶ σχηματίζει τὸν πορθμὸν τοῦ Γιβραλτάρ.

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Ἀφρικῆς εὐρύσκεται εἰς τὴν διακεκαμένην ζώνην. Κατὰ τὴν ἔκτασιν είναι μικροτέρα τῆς Ασίας καὶ τριπλασία τῆς Εὐρώπης.

Ἡ χώρα. Ἡ νότιος Ἀφρικὴ είναι δροπέδιον, τὸ δοῖον πρὸς τὰ νοτιοδυτικὰ καὶ τὰ ἀνατολικὰ μέρη χαμηλώνει δλίγον κατ’ δλίγον καὶ τελειώνει εἰς στενὰς παραλίους πεδιάδας. Πρὸς τὰ βόρεια μέρη ἐνώνεται μὲ τὰς χώρας τοῦ Ἰσημερινοῦ, αἱ δοῖαι ἀποτελοῦν ἐπίσης ὑψηλότερον δροπέδιον (4 χιλ. μέτρα ὑψοῦς) κατέρχεται καὶ αὐτὸ ἀπὸ ἀμφότερα τὰ μέρη εἰς παραλίους πεδιάδας καὶ ἔχει τὸν μέγαν ποταμὸν Κόρκον, ὃστις χύνεται εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανόν. Εἰς τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν τοῦ δροπέδιον τούτου ἀρχίζει ἡ χώρα τοῦ Νεῖλον, ἡ δοίᾳ χαμηλώνει εἰς τὴν Νουβίαν χώραν καὶ ἔπειτα τελειώνει εἰς τὴν εὔφροδον πεδιάδα τῆς Αἴγυπτου. Εἰς τὰ ἀνατολικὰ παράλια πρὸς τὴν Ερυθρὰν θαλάσσαν εὐρύσκεται ἡ δρεινὴ Ἀβησσηνία, τῆς δοίας τὰ ὑδατα διευθύνονται πρὸς τὸν Νεῖλον. Καθ’ δλον τὸ πλάτος

τῆς κεντρικῆς Ἀφρικῆς ἀπὸ τὸν Νεῖλον πρὸς τὰ δυτικά μέχρι
ἐκτείνεται τὸ δροπέδιον τοῦ Σουδάν.

Πρὸς βορρᾶν τοῦ Σουδάν, ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανὸν μέ-

Χάρτης τῆς Ἀφρικῆς.

χρι τῆς Αιγύπτου, ἀπλώνεται ἡ μεγαλυτέρα ἔρημος τοῦ κόσμου,
ἡ **Σαχάρα**, ἵση μὲ τὴν Ενδόπετην κατὰ τὴν ἔκτασιν.

Η Ἀφρικὴ δὲν ἔχει μεγάλας δροσειδάς, ὅπως ἡ Ἀσία. Τὰ μεγαλύτερα δόρη τῆς ὑψώνονται πέριξ τῶν παραλίων καὶ ἀποτελοῦν τέσσαρας μεγάλας δροσειδάς. Εἰς τὴν βορειοδυτικὴν παραλίαν ἀπέναντι τῆς Ἰσπανίας εἶναι ὁ Ἀτλας, ὃστις ἔχει ὑψος 4.500 μέτρα. Εἰς τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας εὑρίσκεται ἡ δρόσιφα Καμερούν (ὑψος 4.000 μέτρα). Εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν ἄκραν τῆς Ἀφρικῆς εἶναι τὰ δόρη Δράμενσμπερ. Εἰς τὸ μέσον τῆς ἀνατολικῆς παραλίας ἔκτείνεται τὸ ὑψηλότερον δόρος τῆς Ἀφρικῆς, ὁ Καλιμάντζαρος (6.000 μέτρα) καὶ τὰ Κένια (5.208 μέτρ.).

Πρὸς νότον τῆς Ἀφρικῆς καὶ εἰς τὸν νότιον τροπικὸν ὑπάρχει ἡ ἔρημος Καλαχάρη καὶ βορειοανατολικῶς πρὸς τὸν Νεῖλον ἡ Λιβυκὴ ἔρημος.

Πρὸς βορρᾶν καὶ νότον τοῦ Καλιμάντζαρου, ἐν μέσῳ δρέων, ὑπάρχουν πολλαὶ καὶ μεγάλαι λίμναι, ἐκ τῶν δοποίων πηγαῖς οὐ δύο μεγάλοι ποταμοί, ὁ Κόρυκος ἀπὸ τὴν Ταγκανίναν, ὃστις χύνεται εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανόν, καὶ ὁ Νεῖλος ἀπὸ τὴν Βικτωρίαν, εἰς ἐκ τῶν ἐπιμηκεστέρων ποταμῶν τοῦ κόσμου, ὁ δοποὶς φέρει πρὸς βορρᾶν, διέρχεται τὸ ἀνατολικὸν Σουδάν, τὴν Αἴγυπτον καὶ χύνεται εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Εἰς τὰς ἐκβολάς του σηματίζει μέγα εὐφορώτατον Δέλτα. Πρὸς νότον τῆς Ἀφρικῆς, βορείως τῆς Καλαχάρης, εἶναι ὁ Ζαμβέζης ποταμός, ὁ δοποὶς χύνεται εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὥκεανὸν λαμβάνων καὶ τὰ ὄντα τῆς λίμνης Νυάσσας. Νοτιοδυτικῶς τῆς βορείου Ἀφρικῆς, εἰς τὸ δυτικὸν Σουδάν, εὑρίσκεται ὁ Νίγηρ, ὁ δοποὶς χύνεται εἰς τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας. Εἰς τὸ κέντρον τοῦ Σουδάν εἶναι ἡ λίμνη Τσάδα, ὅπου συναθροίζονται τὰ ὄντα τοῦ κεντρικοῦ δροπεδίου.

Εἰς τὰ δυτικὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς παρὰ τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανὸν εὑρίσκονται αἱ νῆσοι Ἀζόραι, αἱ Κανάριοι πρὸς βορρᾶν τοῦ Πρασίνου ἀκρωτηρίου καὶ ἄλλαι μικραὶ νῆσοι, ὅπως τῆς Ἀγίας Ελένης νοτίως τοῦ κόλπου τῆς Γουϊνέας. Εἰς τὰ νοτιοανατολικὰ παράλια, παρὰ τὸν Ἰνδικὸν ὥκεανόν, εὑρίσκεται ἡ μεγάλη νήσος Μαδαγασκάρη.

Κλίμα. Ἐπειδὴ ἡ Ἀφρικὴ εὑρίσκεται εἰς τὴν διακεκαυμένην ζώνην, ἡ θερμότης εἶναι μεγάλη καὶ μόνον εἰς τὰ παράλια μετριαῖται ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Εἰς τὰς χώρας, αἵτινες εὑρίσκονται πλησίον τοῦ Ἰσημερινοῦ, πίπτουν μεγάλαι καὶ δρμητικαὶ βροχαὶ ἔνεκα τῆς μεγάλης ἔξατμίσεως, ἡ δοποία γίνεται εἰς

τὰς θεομάς χώρας. Εἰς τὴν ἔρημον Σαχάραν καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας χώρας σπανιότατα βρέχει.

Προϊόντα. Ὄλα τὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς πρὸς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν παράγουν πολλὰ δημητριακὰ καὶ ἡ Αἴγυπτος πολὺν βάμβακα καὶ λαζανικά. Εἰς τὴν νότιον Ἀφρικὴν καὶ τὴν Ἀβησσινίαν φύονται πολλὰ διπορφόρα δένδρα, πορφοκαλέαι, συκᾶι, ἐλαῖαι, βερυκοκέαι καὶ ἄλλα. Καλλιεργοῦνται ἐπίσης ἀμπελοί, βάμβαξ, ὅρνξα καὶ δημητριακά. Εἰς τὴν Ἀφρικὴν ὑπάρχουν δάση μὲν πελώρια δένδρα· φοίνικες, κοκκοφοίνικες, ἀρτόδενδρα, ἡ ἵνδικὴ συκῆ, τὸ ζαχαροκάλαμον, ἡ καφέα καὶ ἄλλα παρόμοια δένδρα εὐδοκιμοῦν πολύ.

Ἡ Ἀφρικὴ ἔχει καὶ πολλὰ μεταλλεῖα σιδήρου, μολύβδου, χαλκοῦ καὶ λιθανθράκων. Εἰς τὸ νότιον μέρος τῆς Ἀφρικῆς ὑπάρχουν καὶ μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀδαμάντων.

Εἰς τὴν Ἀφρικὴν ζοῦν πολλὰ ἥμερα καὶ ἄγρια ζῷα· κάμηλοι, ἔπποι, αἴγες, ἀντιλόπαι, λέοντες, λεοπαρδάλεις, ὕαιναι, κροκόδειλοι καὶ μεγάλα πτηνά, στρουθοκάμηλοι, γῦπες, ἀετοί καὶ ἄλλα.

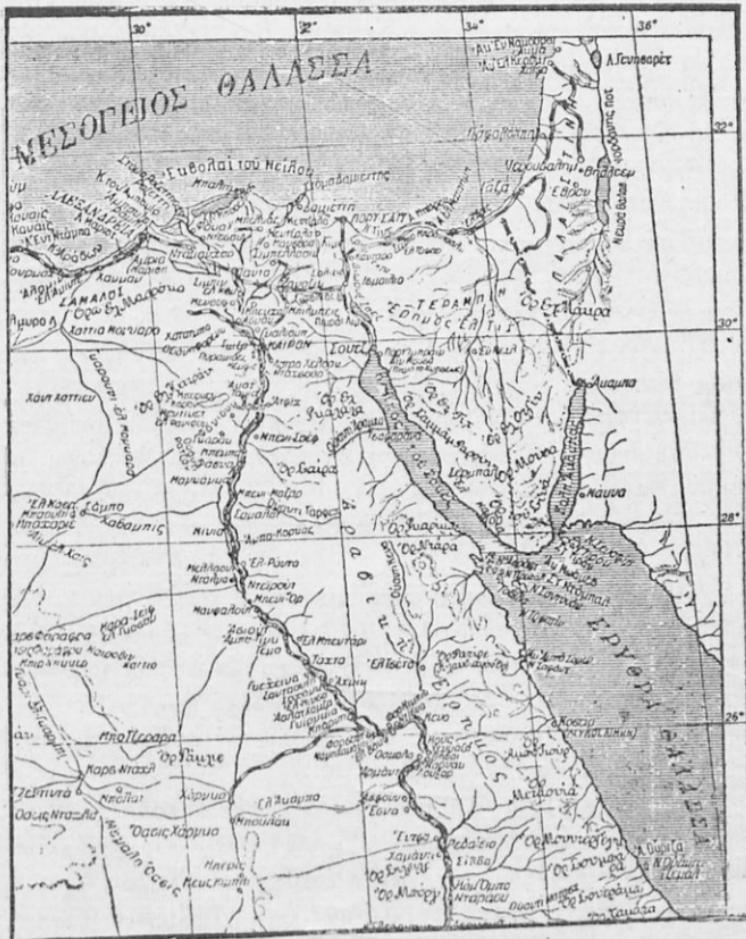
Κάτοικοι. Εἰς τὴν Ἀφρικὴν ζοῦν διάφοροι φυλαί. Οἱ περισσότεροι κάτοικοι εἰναι μαῆδοι (αιθίοπες). Οἱ ἀρχαιότεροι κάτοικοι ἦσαν οἱ Βουσμάνοι, οἱ διποτοί ἔξω κρυμμένοι εἰς τὰ δάση τῆς κεντρικῆς Ἀφρικῆς καὶ οἱ ἄγριοι Ὀττεντότοι εἰς τὴν νότιον Ἀφρικὴν. Οἱ Εὐρωπαῖοι ἔλαβον ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῶν τὰς περισσότερας χώρας, ἔξημέρωσαν τοὺς Ἰδαγενεῖς καὶ δλίγον κατ’ δλίγον διέδωσαν τὸν πολιτισμόν. Τὴν βόρειον ὅμοιος Ἀφρικὴν ἀπὸ πολλῶν ἔτῶν ἐκνοίενσαν οἱ Ἀραβεῖς. Οἱ περισσότεροι κάτοικοι εἰναι εἰδωλολάτραι καὶ εἰς τὴν βόρειον Ἀφρικὴν Μωαμεθανοὶ καὶ δλίγοι Χριστιανοί, καθολικοί καὶ δρυόδοξοι.

ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ
ΑΙΓΥΠΤΟΣ

Ἡ Αἴγυπτος εἰναι στενὴ κοιλάς, ἡ δύοια ἀπλώνεται μεταξὺ τῆς Λιβυκῆς καὶ τῆς Ἀραβικῆς ἔρημον, ὃπου ὑπάρχει ἡ κοίτη τοῦ Νείλου καὶ τὸ δέλτα του, ἔως τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Ἡ χώρα αὐτὴ ἡτο πολιτισμένη καὶ εἰς πολὺ παλαιὰν ἐποχήν, προτοῦ εἰσαχθῆ ὁ πολιτισμὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα. Εἰναι ἡ χώρα τῶν Φαραώ, ὃπου, κατὰ τὴν ἐποχὴν αὐτῶν, ἀνεπτύχθησαν πολὺ αἱ τέχναι, αἱ ἐπιστῆμαι καὶ τὰ γράμματα. Τὸ κράτος τῶν Φαραώ διετηρήθη ἔως τὸ 525 π. Χ., διότε τὸ ἐκνοίενσαν οἱ Πέρσαι. Ἀπὸ τοὺς

Πέρσας ἐκυρίευσε τὴν Αἴγυπτον ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος καὶ οἱ διάδοχοί του ἔδρυσαν ἐκεῖ τὸ βασίλειον τῶν Πτολεμαίων, τὸ δόποῖον διετηρήθη ἕως τὴν ἐποχὴν τῆς ουμαϊκῆς κατακτήσεως τῷ 30 π. Χ. Κατόπιν ἔγινεν ἐπαρχία τοῦ Βυζαντινοῦ κράτους. Τὴν χώραν ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς κατέλαβον οἱ Τούρκοι, ἔδρυσαν τὸ Μισαμεθανικὸν κράτος καὶ ἀπὸ τὸ 1881 ἡτοῦ ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῆς Ἀγγλίας. Σήμερον εἶναι βασίλειον ἀνεξάρτητον.

Ἡ χώρα. Ἡ Αἴγυπτος εἶναι πρὸ πάντων ἡ κοιλὰς μεταξὺ

Ἡ Αἴγυπτος.—Ο Νεῖλος ποταμός.

τῆς Λιβυκῆς καὶ Ἀραβικῆς ἐδήμου καὶ τὸ δέλτα τοῦ Νείλου εἶναι τὸ πλουσιώτερον μέρος. Τὸ δέλτα εἶναι πεδιάς κειμένη μόνον ὀλίγα

μέτρα ὑψηλότερον τῆς θαλάσσης. "Ολον τὸ δέλτα ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὴν ἄμμον, τὴν ὅποιαν μεταφέρει ὁ ἄνεμος ἀπὸ τὴν ἔρημον καὶ ἀπὸ τὰ χώματα τὰ ὅποια καταβιβάζει ὁ Νεῖλος ἀπὸ τὰ ὅρη τῆς Ἀβησσινίας εἶναι δῶρον τοῦ Νείλου. Πολλαὶ διώρυγες διογκετεύουν τὰ ὄδατα τοῦ Νείλου εἰς ὅλα τὰ κτήματα καὶ τὰ ποτίζουν. Τὸ θέρος, εἰς τὰ ὅρη τῆς Ἀβησσινίας καὶ τὰς λίμνας, ὅπου πηγάζει ὁ Νεῖλος, ἀρχίζουν μεγάλαι βροχαὶ καὶ τότε μὲ τὰ θολὰ ὄδατά του πλημμυρίζει καὶ καλύπτει ὅλην τὴν Αἴγυπτον· αὐτὸς γίνεται τὸν Ἰούνιον μέχρι τοῦ Ὁκτωβρίου καὶ ἡ χώρα τότε δμοιᾶζει μὲ λίμνην. Τὸν χειμῶνα σταματᾷ τὸ πλημμύρισμα τοῦ Νείλου· ὁ τόπος ἔχει στεγνώσει καὶ μένει μόνον ἡ λάσπη, ἡ ὅποια κάμνει τὴν χώραν πολὺ εὔφορον· τὰ ὄσπρια, ὁ βάμβαξ, τὸ ζαχαροκάλαμον καὶ τὰ διάφορα λαχανικὰ πολὺ εὐδοκιμοῦν.

Οἱ Ἄγγλοι, κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς κατοχῆς τῆς Αἴγυπτου ὑπὸ αὐτῶν, κατεσκεύασαν πολλὰ ἔργα, διώρυγας καὶ ἄλλα, τὰ ὅποια κανονίζουν τὰ ὄδατα τοῦ Νείλου κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε αἱ πλήμμυραι αὐτοῦ, ἀντὶ νὰ προξενήσουν καταστροφάς, φέρουν μεγάλην εὐτυχίαν εἰς τὴν χώραν.

Ἡ Αἴγυπτος χωρίζεται εἰς τὴν Ἀνω, τὴν Μέσην καὶ τὴν Κάτω Αἴγυπτον.

Οἱ κάτοικοι. Οἱ κάτοικοι τῆς Αἴγυπτου ὑπολογίζονται εἰς 15 ἑκατομμύρια. Οἱ περισσότεροι εἶναι Ἰδαγενεῖς, Φελλάχοι, οἱ ὅποιοι εἶναι Μωαμεθανοὶ καὶ διμιοῦν τὴν Ἀραβικήν. Ὑπάρχουν Ἀραβες μωαμεθανοί, πολλοὶ Εὐρωπαῖοι καὶ 250 χιλιάδες Ἐλληνες.

Ἀνω Αἴγυπτος. Αὕτη εἶναι μία στενὴ κοιλάς μεταξὺ τῆς Λιβυκῆς ἔρημου καὶ τοῦ Νείλου καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὴν **Ἄσσιούν**. Ἀλλη πόλις εἶναι ἡ **Ἄσσονάν**, ὅπου οἱ Ἅγγλοι κατεσκεύασαν μέγα τεῖχος διὰ νὰ κανονίζουν τὰ ὄδατα τοῦ Νείλου. Εἰς τὴν ἀνω Αἴγυπτον εὑρίσκονται τὰ ἐρείπια τῆς παλαιᾶς πρωτεύουσης τῆς Αἴγυπτου, τῶν **Θηρῶν**.

Μέση Αἴγυπτος. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τὴν κοιλάδα τοῦ Νείλου, ἡ ὅποια ἀρχίζει ἀπό τὴν Κάτω καὶ φθάνει ἔως ἐκεῖ, ὅπου ἀρχίζει τὸ δέλτα. Παρὰ τὴν δεξιὰν ὅχθην τοῦ Νείλου εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Αἴγυπτου, τὸ **Κάϊρον** (κάτ. 700 χιλ.), ἡ μεγαλυτέρα πόλις τῆς Αἴγυπτου. Πλησίον τοῦ Καΐρου καὶ ἀπέναντι τῆς ἄλλης ὅχθης, εὑρίσκονται τὰ ἐρείπια τῆς παλαιᾶς πόλεως **Μέμφιδος**, ὅπου διέμενον ὁ Φαραὼ. Ἐκεῖ πλησίον εὑρίσκονται καὶ

αἱ Πυραμίδες, τεράστια μνήματα τῶν Φαραώ. Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Καΐρου καὶ ἐντὸς βαθέως κόλπου τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης εἶναι τὸ Σουέζ, μικρὰ παράλιος πόλις, ὅπου τελειώνει ἡ διώρυξ τοῦ ἴσθμου.

Κάτω Αἴγυπτος. Εἶναι ὀλόκληρος ἡ χώρα, ἡ ὁποίᾳ εὑρίσκεται ἐντὸς τοῦ Δέλτα τοῦ Νείλου, ὃστις μὲ πολλὰ στόματα κύνεται εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν. Εἰς τὰς δυτικὰς ἐκβολὰς τοῦ Νείλου εὑρίσκεται ἡ πόλις Ἀλεξάνδρεια (κάτ. 450 χλ.), ὁ σπουδαιότερος λιμὴν τῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν Μεσόγειον. Ἡ πόλις ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου μόρις οὗτος ἐκυρίευσε τὴν χώραν. Καὶ σήμερον εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὑπάρχουν πολλὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα, διότι ἔκει κατοικοῦν πολλοὶ Ἑλληνες ἔμποροι καὶ ἐργατικοί. Ἐκεῖ ἐδρεύει ὁ Ὁρθόδοξος Πατριάρχης τῶν Χριστιανῶν τῆς Ἀφρικῆς. Εἰς τὴν εἰσόδον τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ ἀπὸ τὴν Μεσόγειον θάλασσαν εὑρίσκεται ἡ πόλις Πόρτα - Σαΐδ, σταθμὸς τῶν ἀτμοπλοίων, τὰ δόποια ταξειδεύουν διὰ τὴν Ἀνατολήν. Ἐχει μεγάλας ἀποθήκας γαιανθράκων διὰ τὰ πλοῖα. Ἀλλαι πόλεις, ὅπου ὑπάρχουν Ἑλληνικαὶ κοινότητες, εἶναι ἡ Τάντα, ἡ Μανσούρα καὶ τὸ Ζαγαζίκιν. ~~X~~

2. Η ΤΡΙΠΟΛΙΤΙΣ

Πρὸς δυσμὰς τῆς Αἰγύπτου, ἀπὸ τὴν ἔρημον Σαχάραν μέχρι τῆς Μεσογείου θαλάσσης, ὅπου εὑρίσκεται ὁ κόλπος τῶν Σύρτων, ἐκτείνεται ἡ Τριπολίτις μὲ κατοίκους Ἀραβαῖς καὶ μαύρους μωαμεθανούς. Εἰς τὰ παράλιά της κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους ὑπῆρχον πολλαὶ Ἑλληνικαὶ ἀποικίαι. Ἡ χώρα αὐτῇ μέχρι τοῦ 1911 ἦτο ἐπαρχία τοῦ Τουρκικοῦ κράτους, κατόπιν τὴν ἔλαβεν ἡ Ἰταλία ὑπὸ τὴν κατοχὴν της καὶ ἔχει ἐν ἑκατομμύριον κατοίκους.

Πόλεις. Πρωτεύουσα εἶναι ἡ Τρίπολις (κάτ. 60 χλ.), παράλιος πόλις. Βορειοανατολικῶς τῆς Τριπόλεως εἰς τὸν κόλπον εὑρίσκεται ἡ πόλις Βεγγάζη (κάτ. 30 χλ.).

3. ΑΛΓΕΡΙΑ ΚΑΙ ΤΥΝΙΣΙΑ

Πρὸς δυσμὰς τῆς Τριπολίτιδος μέχρι τοὺς ὄρους Ἀτλαντος καὶ μέχρι τῆς Σαχάρας πρὸς νότον ὑπάρχουν αἱ πλούσιαι χώραι Τυνισία καὶ Ἀλγερία. Αἱ χώραι αὗται παράγουν δημητριακοὺς καρπούς, οίνον, ἔλαιον, πορτοκάλια καὶ λεμόνια καὶ κα-

λοὺς ἵππους. Καὶ τὰς δύο χώρας τὰς κατέχουν οἱ Γάλλοι.

Κάτοικοι. Οἱ Ἀλγερῖνοι εἰναι μωαμεθανοὶ μαῦροι καὶ Ἀραβεῖς, ὅπως καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Τριπολίτιδος. Ἡ Ἀλγερία μαζὶ μὲ τὴν Τυνισίαν ἔχει 7 ἑκατομμύρια κατοίκους.

Πόλεις. Πρωτεύουσα εἰναι τὸ **Ἀλγέριον** (κάτ. 175 χιλ.), παράλιος πόλις εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν καὶ σπουδαῖος ἐμπορικὸς λιμήν. Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἀλγερίου εὑρίσκεται ἡ **Τύνις**, κέντρον ἐμπορικόν.

4. ΤΟ ΜΑΡΟΚΟΝ

Τὸ Μαρόκον εἰναι ἡ χώρα, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὴν βορειοδυτικὴν ἄκραν τῆς Ἀφρικῆς παρὰ τὸν πορθμὸν τοῦ Γιβραλτάρο, καὶ εἰναι ἡ πλησιεστέρα πρὸς τὴν Εὐρώπην, διασχίζεται δὲ ἀπὸ τὸν Ἀτλαντα, τὸ ὑψηλότερον δρός τῆς βορείου Ἀφρικῆς.

Μέχρι τοῦ 1912 ἥτο Ὁθωμανικὸν κράτος, ἀπὸ τότε δῆμος τὸ ἔλαβεν ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῆς ἡ Γαλλία. Ἐχει 8 ἑκατομμύρια κατοίκους. Ἐξάγει δέσματα καλὰ καὶ τάπητας.

Πόλεις. Πρωτεύουσα εἰναι τὸ **Φές** (κάτ. 150 χιλ.), εἰς τοὺς βορείους πρόποδας τοῦ Ἀτλαντος. Εἰς τὸν πορθμὸν τοῦ Γιβραλτάρο εὑρίσκεται ὁ λιμὴν τῆς **Ταγκέρης** (κάτ. 25 χιλ.). Νοτιοδυτικῶς τοῦ Φές εὑρίσκεται τὸ **Μαρόκον** (κάτ. 15 χιλ.), ἡ παλαιὰ πρωτεύουσα τοῦ Μαρόκου.

Ἡ Τριπολίτις, ἡ Ἀλγερία καὶ Τυνισία καὶ τὸ Μαρόκον λέγονται μὲ ἐν ὄνομα **Βερβερία** (Μπαρμαριά).

5. Η ΣΑΧΑΡΑ

Ἡ Σαχάρα εἰναι ἡ μεγαλυτέρα ἔρημος τοῦ κόσμου, ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς Βερβερίας μέχρι τῆς Σενεγάλης πρὸς νότον καὶ ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανὸν πρὸς δυσμὰς ἔως τὸ Σουδάν πρὸς ἀνατολάς. Ἡ χώρα τῆς ἀποτελεῖται ὀλη ἀπὸ ἄμμου, χάλικας καὶ λίθους. Ἐχει δῆμος καὶ μέρη ποτιζόμενα μὲ ὕδατα καὶ σκεπασμένα μὲ δένδρα καὶ χλόην, τὰ δοποῖα λέγονται **Οάσεις**. Ἀπὸ τὰς δάσεις διέρχονται τὰ καραβάνια, τὰ δοποῖα ταξιδεύοντα εἰς τὴν ἔρημον. Εἰς αὐτὰς κατοικοῦν πρὸ πάντων μαῦροι, ὅλοι δὲ οἱ κάτοικοι εἰναι 2 ἑκατομμύρια. Εἰς τὰς δάσεις τῆς Σαχάρας φύεται ὁ φοῖνιξ, δὲ δοποῖος παρέχει τὴν σπουδαιοτέραν τροφὴν εἰς τοὺς μαύρους καὶ εἰς τὰ ζῷά των. Παράγονται ἐπέσης κέγχρος, βάμβαξ καὶ ἄλλοι καρποί.

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Σαχάρας ἔχουν εἰς τὴν κατοχήν των οἱ Γάλλοι.

Εἰς τὴν ἀνατολικὴν Σαχάραν ἡ σπουδαιότερα ὅσαις εἶναι ἡ **Σιβάχ.** Ἐκεῖ ἦτο τὸ μαντείον τοῦ Ἀμμωνίου Διός. Σήμερον ἡ

Η "Ἐρημὸς Σαχάρα.

ὅσαις αὐτῇ, ὅπως καὶ κατὰ τοὺς παλαιοὺς χρόνους, ἀνήκει εἰς τὸ Αἴγυπτιακὸν κράτος.

ΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

1) **Ρίο Ντόρο.** Πρὸς δυσμὰς τῆς Σαχάρας παρὰ τὴν θάλασσαν, μεταξὺ τοῦ Μαρόκου καὶ τῆς Σενεγαμβίας, ἐκτείνεται ἡ χώρα Ρίο Ντόρο, ἥτις διατελεῖ ὑπὸ τὴν κατοχὴν τῶν Ισπανῶν.

2) **Σενεγαμβία ή Σενεγάλη.** Ή χώρα αυτή εύρισκεται εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Ἀφρικῆς, πρὸς νότον τῆς ΡίοΝτόρο, ὅπου ὑπάρχει τὸ πράσινον ἀκρωτήριον. Εἶναι ἡ χώρα τοῦ ποταμοῦ **Σενεγάλη**, ὃστις χύνεται εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανόν. Τὴν χώραν αὐτὴν κατέχουν ἡ Γαλλία, ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Πορτογαλία. Ἐχει πρωτεύουσαν τὸν Ἀγιον Λουδοβίκον (κάτ. 25 χιλ.) εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Σενεγάλη.

3) **Η Βόρειος Γουϊνέα.** Ή χώρα αυτή ἀρχίζει ἀπὸ τὴν Σενεγαμβίαν καὶ καταλαμβάνει ὅλην τὴν παραλίαν ἧστος τὸ βάθος τοῦ κόλπου τῆς Γουϊνέας, ὅπου χύνεται ὁ Νίγηρος ποταμός, καὶ διασχίζεται καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τῆς παραλίας ὑπὸ τῶν ὁρέων τοῦ Κόγγου. Μέρος τῆς χώρας ταύτης, τὴν Σιέρα Λεόνε, τὴν παραλίαν τοῦ χρυσοῦ καὶ τὴν Νιγερίαν κατέχει ἡ Ἀγγλία. Τὴν παραλίαν τοῦ Ἐλέφαντος καὶ τὴν Δαζομένην κατέχει ἡ Γαλλία.

4) **Η Αιβερία,** εἰς τὰ παράλια τὰ δόποια ἀποτελοῦν τὴν βορειοδυτικὴν εἴσοδον τοῦ κόλπου, ἡ χώρα τοῦ σίτου, ὅπως λέγεται, εἶναι ἐλευθέρα δημοκρατία τῶν Μαύρων. Ἐχει 1 1/2 ἑκατομμύριον κατοίκους.

5. ΤΟ ΣΟΥΔΑΝ

Τὸ Σουδάν, εἶναι ἡ ἔκτασις ἡ δόποια ἀπλώνεται πρὸς νότον τῆς Σαχάρας ἔως τὸν ποταμὸν Κόγγον καὶ ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανὸν πρὸς δυσμάς ἔως τὸν Νεῖλον ποταμὸν πρὸς ἀνατολὰς καὶ χωρίζεται: 1) εἰς τὸ δυτικὸν Σουδάν, τὸ δόποιον ἀρδεύουν οἱ ποταμοὶ Σενεγάλης καὶ Νίγηρος, 2) τὸ μέσον Σουδάν, τοῦ δόποιου τὰ ὄδατα συσσωρεύονται εἰς τὴν μεγάλην λίμνην **Τσάδαν**, ὅπου ζοῦν πολλοὶ κροκόδειλοι καὶ 3) εἰς τὸ ἀνατολικὸν ἡ Αίγυπτιακὸν Σουδάν, τὸ δόποιον εύρισκεται εἰς τὴν ἔξουσίαν τῆς Ἀγγλίας καὶ εἰς τὸ μέσον του ρέει ὁ Νεῖλος.

Ἡ χώρα αυτή εἶναι μία ἀπέραντος ἔκτασις, ὅπου ὑπάρχουν σκορπισμένα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ δάση ἀπὸ βουτιφόδενδρα, ἀρτόδενδρα, δένδρα καυστσοὺν καὶ ἄλλα. Τρέφει βόας, πρόβατα καὶ πουλερικά.

Τὸ περισσότερον μέρος τοῦ Σουδάν κατέχει ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῆς ἡ Γαλλία, ἐκτὸς μικρᾶς παραλίας εἰς τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας, τὴν Σιέρα - Λεόνε, τὴν παραλίαν τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ Ἐλέφαντος, τὴν δόποιαν ἔξουσιαῖς εἰς ἡ Ἀγγλία ὡς καὶ τὴν Δημοκρατίαν τῆς Αιβερίας. Τὸ Γαλλικὸν Σουδάν ἔχει 12 ἑκατομμύρια κατοίκους καὶ σπουδαίαν πόλιν, τὸ **Τιμπονκτού**, εἰς τὴν διχθῆν τοῦ Νίγηρος.

6. ΝΟΤΙΟΣ ΓΟΥΓΓΕΑ

Νότιος Γουγγέα είναι ή κεντρική δυτική παραλία, ή όποια
ἀρχίζει από τὸ ὄρος Καμερούν καὶ προχωρεῖ πρὸς νότον. Εἰς
τὴν χώραν αὐτὴν εὑρίσκεται τὸ Καμερούν μὲ 2^{1/2}, ἑκατομμύρια
κατοίκους, ἥτοι ἡ παραλία από τὸ ὄρος Καμερούν ἔως τὰς ἐκβο-
λὰς τοῦ Κόγγου καὶ διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῆς Γαλλίας μαζὶ
μὲ τὸ Γαλλικὸν Κόγγον.

7. ΤΟ ΚΟΓΓΟΝ

Κόγγον είναι τὸ βαθύπεδον τοῦ μεγάλου ποταμοῦ Κόγγου
πρὸς νότον τοῦ Σουδάν καὶ νοτιοανατολικῶς τοῦ Καμερούν ἔως
τὴν χώραν τῶν Λιμνῶν πρὸς ἀνατολάς. Ἐχει πολλὰ δάση ἀπὸ
δένδρα τῶν θερμῶν χωρῶν. Εἰς τὰ γυμνὰ μέρη του καλλιεργεῖ-
ται καφές, βάμβαξ, βανίλλια καὶ ἄλλα. Ἀπὸ τὸ κέντρον του δι-
έρχεται ὁ Ἰσημερινὸς καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον είναι χώρα πολὺ^ν
θερμὴ καὶ ὑγρά. Είναι δύσκολον εἰς τοὺς Εὐρωπαίους νὰ ζήσουν
εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ὅπου ὑπάρχουν ἀκόμη ἄγριοι, καὶ διότι ὁ τό-
πος δὲν είναι ὑγιεινός. Ἐχει 20 ἑκατομμύρια κατοίκων.

Εἰς τὸ Κόγγον ζοῦν πολλοὶ ἐλέφαντες· διὰ τοῦτο ἡ χώρα
παράγει μεγάλην ποσότητα ἐλεφαντοστοῦ, τὸ διοῖον γίνεται ἀπὸ
τοὺς μεγάλους ὄδοντας αὐτῶν τῶν ζφων.

Τὸ βορειοδυτικὸν Κόγγον ἔχει ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῆς ἡ Γαλ-
λία καὶ λέγεται Γαλλικὸν Κόγγον (3 ἑκατομμύρια κάτοικοι). Τὸ
ἐσωτερικὸν Κόγγον ἔχει εἰς τὴν ἔξουσίαν του τὸ Βέλγιον. Τὸ Βελ-
γικὸν Κόγγον είναι μεγαλύτερον κατὰ τὴν ἔκτασιν (κάτ. 15 ἑκ.)
καὶ ἔχει πόλεις τὴν **Λεοπολδόπολιν** καὶ τὴν **Στάνλεϋβιλ**.

ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

Νότιος Ἀφρικὴ είναι ἡ χώρα ἡ κειμένη νοτίως τοῦ Κόγγου
καὶ τοῦ Καλιμαντάρου ὄρους, ἀπὸ τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν
ἔως τὸ ἀκρωτήριον τῆς Καλῆς Ἐλπίδος. Είναι κυρίως δροπέδιον
1000 ἔως 1500 μέτρων ὑψηλὸν καὶ κλείεται ἀπὸ τὰς θαλάσσας
μὲ ὑψηλὰς δροσειράς. Τὸ περισσόσερον ἐσωτερικὸν μέρος τῆς
είναι ἡ μεγάλη ἔρημος Καλαχάρη μὲ μεγάλας ἐκτάσεις ἀπὸ λει-
μῶνας, ὅπου βόσκουν πολλὰ ποίμνια,

“Ολη ἡ νότιος Ἀφρικὴ εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῆς Ἀγ-

γλίας, ἐκτὸς τῆς **Αγιολας** εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν καὶ τῆς **Μοξαμβίκης** εἰς τὸν Ἰνδικὸν ωκεανόν, αἱ ὅποιαι ἀνήκουν εἰς τοὺς Πορτογάλους.

Ἄγγλικαὶ χῶραι εἰναι τὸ **Ακρωτήριον**, ἡ **Νατάλη**, ἡ **Οράγγη** καὶ τὸ **Τράνσβαλ**· αὗται ἀποτελοῦν τὴν νοτιοαφρικανικὴν ὁμοσπονδίαν μὲ πρωτεύουσαν τὴν **Πρωταρχίαν**. Ἀλλα πόλεις εἰναι ἡ **Καιϋπτάουν**, ἡ **Ἐλισαβετούπολις** καὶ ἡ **Ντούρμπαι**.

ANATOLIKΗ ΑΦΡΙΚΗ

1. Η ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΛΙΜΝΩΝ

Πρὸς δυσμὰς καὶ νότον τῶν ὑψηλῶν Κενίων ὁρέων καὶ Καλυμαντζάρου, πρὸς τὸ ἔσωτερικὸν τῆς Αφρικῆς, εὐρίσκονται πολλαὶ λίμναι, ὅπου ἔχουν τὰς πηγάς των οἱ μεγαλύτεροι ποταμοὶ τῆς Αφρικῆς, δὲ Νεῖλος, δὲ Κόγκος καὶ δὲ Ζαμβέζης. Ἀπὸ τὰς λίμνας ἀλλα μεγαλύτεραι εἰναι: ἡ **Βικτώρια**, ἡ **Ταγκανίνα**, ἡ **Νυάσσα** καὶ ἡ **Βαγγονέλα**. Τὰ δρη τῆς χώρας ταύτης χαμηλώνουν πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἀφίνουν μόνον στενὴν πεδιάδα εἰς τὰ παράλια τοῦ Ἰνδικοῦ ωκεανοῦ, ὅπου εὑρίσκεται ὁ πλατύς κόλπος τῆς Ζανζιβάρης. Ἡ χώρα τῶν Λιμνῶν κεῖται εἰς τὸν Ἰσημερινόν.

Πρὸς βιορᾶν καὶ πρὸς νότον τῶν ἔκβολῶν τοῦ Ζαμβέζη εὐρίσκονται αἱ χῶραι **Σοφάλα** καὶ **Μοξαμβίκη** μὲ 5%, ἐκατομμύρια κατοίκους, διατελοῦσαι ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῆς Πορτογαλίας. Πρωτεύουσα εἰναι ἡ παράλιος καὶ ἐμπορικὴ πόλις **Σοφάλα**.

Ἡ ἄλλη χώρα τῶν Λιμνῶν εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῆς Αγγλίας καὶ ἔχει 6 ἐκατομμύρια κατοίκους. Ἡ χώρα αὕτη ἔχει σπουδαῖον ἐμπορικὸν λιμένα τὴν Ζανζιβάρην, εἰς τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς νήσου Ζανζιβάρης (κάτ. 35 χιλ.). Ἀπὸ τὴν πόλιν αὐτὴν πολλαὶ σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ ἀνέρχονται πρὸς τὰς λίμνας, ὅπου συναντοῦν τὴν γραμμὴν τοῦ ὑπεραφρικανικοῦ σιδηροδρόμου, ἡ δούσια **Σιασχίζει** τὴν χώραν ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἕως τὸ **Ακρωτήριον**.

2. ΣΟΜΑΛΗ

Ἡ παράλιος χώρα ἀπὸ τῶν Κενίων ὁρέων ἕως τὴν εἴσοδον τῆς Ερυθρᾶς θαλάσσης σχηματίζει τὴν Χερσόνησον τῆς Σομάλης. Ἀπὸ τὴν Σομάλην, τὸ μέρος τὸ ὅποιον εὑρίσκεται πλησίον τοῦ πορθμοῦ τῆς Ερυθρᾶς θαλάσσης ὑπάγεται εἰς τὴν ἔξουσίαν τῆς Αγγλίας καὶ ἔχει τὴν παράλιον πόλιν **Βερβέραν** εἰς τὸν

κόλπον τοῦ Ἀδεν. Τὸ μέρος τὸ δυτικὸν εὑρίσκεται πρὸς τὸν Ἰνδικὸν ωκεανὸν διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῆς Ἰταλίας.

3. ΑΒΗΣΣΥΝΙΑ Ἡ ΑΙΘΙΟΠΙΑ

Ἡ Ἀβησσυνία εἶναι δροπέδιον νοτιοανατολικῶς τοῦ Νείλου κατὰ τὰ νότια παράλια τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Εἰς τὰ νότια τοῦ κόλπου τοῦ Ἀδεν εἶναι ἡ Σομάλη καὶ ἡ Βερβέρα. Εἰς τὴν βόρειον πλευρὰν αὐτῆς ὑψοῦται τὸ ὄρος **Τάνα** (ὑψός 4600 μέτρα).

Χάρτης τῆς Αιθιοπίας.

τὸ ὅποῖον ἐκτείνεται εἰς ὅλην τὴν χώραν καὶ σχηματίζει πολλὰ δροπέδια χιονοσκεπῆ. Ἐπὶ ὑψηλοῦ δροπεδίου πρὸς βορρᾶν εἶναι ἡ λίμνη Τάνα, ὁ κυανοῦς Νείλος. Ἐπειδὴ ἡ χώρα εὑρίσκεται πλησίον τοῦ Ἰσημερινοῦ, ὁ καύσων εἶναι ἀνυπόφορος καὶ ἡ χώρα αὕτη ἔχει 9 μῆνας ἄνοιξιν καὶ τρεῖς μῆνας, τὸν Ἰούνιον, Ἰούλιον καὶ Αὔγουστον, βρέχει ἀδιακόπως. Αὗται εἶναι αἱ λεγόμεναι τροπι-

καὶ βροχαί, αἱ δποῖαι ἀποτελοῦν τὸν χειμῶνα εἰς τὰς θερμὰς αὐτὰς χώρας. Τὴν ἐποχὴν αὐτὴν πολλὰ ὕδατα κατέχονται ἀπὸ τὴν Ἀβησσουνίαν καὶ χύνονται εἰς τὸν Νεῖλον ποταμόν, ὁ δποῖος πάλιν τὰ μεταφέρει εἰς τὴν Αἴγυπτον μὲ πολὺν βόρβορον.

Ἡ Ἀβησσουνία εἶναι δκτῷ φοράς μεγαλυτέρᾳ τῆς Ἑλλάδος καὶ ἔχει 8 ἑκατομμύρια κατοίκων. Οἱ Ἀβησσουνοὶ ἔχουν χῶμα μελαψὸν καὶ εἶναι οἱ περισσότεροι Χριστιανοὶ καὶ δλίγοι μωαμεθανοί.

Τὴν Ἀβησσουνίαν κατόπιν πολέμου κατέλαβον καὶ κατέχουν οἱ Ἰταλοί.

Προϊόντα. Εἶναι χώρα γεωργικὴ καὶ κτηνοτροφικὴ, παράγει πολὺν καφέν, βάμβακα, ζαχαροκάλαμον, βόας, πρόβατα, καμήλους, ἔρια καὶ δέρματα.

Πόλεις. Πρωτεύουσα τῆς Ἀβησσουνίας εἶναι ἡ πόλις **Ἀδισ-** **Ἀμπέμπα** (κάτ. 100 χιλ.) εἰς τὸν νοτίους πρόποδας τοῦ ὄρους Τάνα· εἶναι πόλις ἐμπορικὴ καὶ συγκοινωνεῖ μὲ τὸν Γαλλικὸν λιμένα **Τσιμπούνι** σιδηροδρομικῶς.

Ἐρυθραία. Ἡ παραλία τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἐμπρὸς εἰς τὴν Ἀβησσουνίαν λέγεται Ἐρυθραία καὶ διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῆς Ἰταλίας. Ο σπουδαιότερος λιμὴν αὐτῆς εἶναι ἡ Μασάβα (κάτ. 20 χιλ.). Νοτιοανατολικὰ εἶναι ἡ Γαλλικὴ Σομάλη μὲ τὸν ἐμπορικὸν λιμένα **Τσιμπούνι** καὶ ἀνατολικώτερον ἐκτείνεται ἡ Ἀγγλικὴ Σομάλη καὶ πρὸς τὸν Ἰνδικὸν Ὡκεανὸν ἡ Ἰταλικὴ Σομάλη, ἡ δποία μετὰ τῆς Ἀβησσουνίας καὶ Ἐρυθραίας ἔχουν προσαρτηθῆ εἰς τὴν Ἰταλίαν.

4. NOYBIA

Ἡ Νουβία ἐκτείνεται πρὸς νότον τῆς Αἰγύπτου καὶ φθάνει μέχοι τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης· διὰ μέσου αὐτῆς διέρχεται ὁ Νεῖλος. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς χώρας ἀποτελεῖ ἡ ἔρημος Νουβία καὶ παράγει σίτον καὶ βάμβακα.

Ἡ Νουβία εὑρίσκεται ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῆς Ἀγγλίας καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὴν πόλιν **Χαρτούμ** (κάτ. 50 χιλ.) παρὰ τὴν ὅχθην τοῦ Νείλου, ὅπου ἔνωνται ὁ Λευκὸς Νεῖλος μὲ τὸν Κυανοῦν.

ΝΗΣΟΙ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

1) Ἡ **Μαδαγασκάρη**. Πρὸς τὰ νοτιοανατολικὰ τῆς Ἀφρικῆς, εἰς τὸν Ἰνδικὸν ωκεανὸν, εὑρίσκεται ἡ μεγαλυτέρα νῆσος τῆς

Αφρικῆς, ἡ **Μαδαγασκάρη**. Κατὰ τὴν ἔκτασιν εἶναι τρεῖς φορᾶς μεγαλυτέρα τῆς Ἑλλάδος καὶ ἔχει περισσότερα ἀπὸ τρία ἑκατομμύρια κατοίκους.

Ἡ χώρα εἶναι δρεινὴ καὶ παράγει ὅρυζαν, καουτσούκ καὶ ἄλλα.

Ἡ Μαδαγασκάρη διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῶν Γάλλων.

Πόλεις. Ἐχει πρωτεύουσαν τὴν πόλιν **Ταταναράβαν** (κάτ. 70 χιλ.) εἰς τὸ κεντρικὸν δροπέδιον τῆς νήσου.

2) **Μαδέρα.** Ἡ νῆσος αὗτη εὑρίσκεται βορειοδυτικῶς τῆς Αφρικῆς καὶ εἶναι εἰς τὴν ἔξουσίαν τῆς Πορτογαλίας. Ἐχει εὐχάριστον κλῖμα καὶ παράγει ἐκλεκτὸν οἶνον.

3) **Κανάριοι νῆσοι.** Είναι μερικαὶ μικροὶ νῆσοι μὲ καλὸν κλῖμα. Ἀπὸ αὐτῶν κατάγονται τὰ κανάρια πτηνὰ (καναρίνια).

4) **Ἄλι νῆσοι τοῦ Πρασίνου ἀκρωτηρίου** διατελοῦν ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῆς Πορτογαλίας.

5) **Ο Άγιος Θωμᾶς** εἰς τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας, ὅπου παράγεται πολὺ κακάον. Είναι καὶ αὐτὴ νῆσος Πορτογαλική.

6) **Η Άγια Ελένη**, εἰς τὸν ὁκεανόν, ὅπου ἀπέθανεν ἔξοριστος ὁ Μέγας Ναπολέων. Νῆσος Ἀγγλική.

Η ΑΜΕΡΙΚΗ

Γενική ἐπισκόπησις τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ Ἀμερικὴ εἶναι ἡ δευτέρα ἥπειρος τοῦ κόσμου κατὰ τὴν ἔκτασιν μετὰ τὴν Ἀσίαν. Εὑρίσκεται πρὸς δυσμὰς τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀφρικῆς, τὰς δούις χωρίζει ὁ Ἀτλαντικὸς ὥκεανός, Ἐκτείνεται ἀπὸ τὴν βόρειον Κατεψυγμένην ζώνην μέχρι τῆς Νότιας Κατεψυγμένης, καὶ τοιουτορόπως εὑρίσκεται εἰς ὅλας τὰς ζώνας τῆς γῆς. Ὁλη ἡ δυτικὴ πλευρά τῆς βρέχεται ἀπὸ τὸν Ειρηνικὸν ὥκεανὸν καὶ εἰς τὴν βορειοδυτικήν τῆς ἄκραν χωρίζεται ἀπὸ τὴν Ἀσίαν μὲ τὸν Βεργίκειον πορθμόν.

Ἡ Ἀμερικὴ εἶναι δύο μεγάλαι τριγωνικαὶ ἔηραι αἱ δοῦιαι καταλήγουν πρὸς νότον εἰς μίαν στενὴν ἄκραν, ἣτοι : Ἡ **βρόξειος Ἀμερικὴ**, ἡ δούια καταλήγει εἰς τὸν **Ισθμὸν τοῦ Παναμᾶ** καὶ ἡ **νότιος Ἀμερικὴ**, ἣτις τελειώνει εἰς τὴν γῆν τοῦ Πινδοῦ.

Ἐν μέσῳ τῶν δύο Ἀμερικῶν σχηματίζεται ἡ θάλασσα τῶν Ἀντιλλῶν καὶ ὁ κόλπος τοῦ Μεξικοῦ ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανόν, κλείονται δὲ μὲ μίαν μεγάλην σειράν ἀπὸ πολλὰς μεγάλας καὶ μικρὰς νήσους.

Ἡ στενὴ λωρὶς τῆς Ἑηρᾶς εἶναι ὁ λαιμός, ὁ δοῦιος ἐνώνει τὴν Βόρειον καὶ τὴν Νότιον Ἀμερικήν, καὶ λέγεται **Κεντρικὴ Ἀμερικὴ**.

Εἰς τὸν βόρειον Παγωμένον ὥκεανόν, μεταξὺ τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς μεγάλης νήσου Γροιλανδίας, ὑπάρχουν πολλαὶ μεγάλαι νῆσοι. Ἡ Γροιλανδία εἶναι πολὺ μεγάλη νῆσος καὶ εὑρίσκεται εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανὸν καὶ τὸν βόρειον Παγωμένον ὥκεανὸν μεταξὺ τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Εὐρώπης.

Ἡ ἥπειρος Ἀμερικὴ λέγεται καὶ νέος Κόσμος, διότι δὲν τὴν ἐγνώριζον οἱ κάτοικοι τῶν ἄλλων ἥπειρων. Μέρος αὐτῆς ἀνεκάλυψε πρῶτος ὁ Κολόμβος τὸν Ὁκτώβριον τοῦ 1492. Μετὰ τὸν Κολόμβον πολλοὶ Εὐρωπαῖοι ἀνεκάλυψαν καὶ ἔλαβον ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν των διαφόρους ἰχώρας ἀπὸ τὴν Βόρειον καὶ Νότιον Ἀμερικήν. Οἱ ἴθαγενεῖς κάτοικοι τῆς Ἀμερικῆς ἦσαν οἱ ἐρυθρόδερμοι εἰς τὴν Βόρειον καὶ οἱ Ἰνδιάνοι εἰς τὴν Νότιον, εἰδωλο-

λάτραι καὶ ήμιάγριοι. Οἱ ίθαγενεῖς μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου δηλιγοστεύουσιν, διότι ἀνεμίζθησαν μὲ τοὺς Εὐρωπαίους, οἱ δόποιοι ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης μετέβησαν εἰς τὴν Ἀμερικήν. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν οἱ σημερινοὶ κάτοικοι εἶναι Εὐρωπαῖοι καὶ πρὸ πάντων Ἀγγλοσάξωνες καὶ δλίγοι μαῦροι Ἀφρικανοὶ καὶ ἐντόπιοι Ἀμερικανοὶ καὶ πολλοὶ Ἑλληνες.

Οὐλη ἡ Ἀμερικὴ ἔχει ἑπτασιν 42 ἑκατομμύρια περίπου τετραγωνικὰ γηλιόμετρα καὶ 160 ἑκατομμύρια κατοίκους.

1. ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

Τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Βορείου Ἀμερικῆς εὑρίσκεται εἰς τὴν βόρειον εὖκρατον ζώνην. Μόνον τὰ βόρεια παράλια αὐτῆς, αἱ νῆσοι τῆς καὶ τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Γροιλανδίας εὑρίσκεται εἰς τὴν Βόρειον παγωμένην ζώνην.

Πρὸς δυσμὰς βρέχεται ἀπὸ τὸν Εἰρηνικὸν ωκεανόν, ὁ δόποιος εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν πλευράν της σχηματίζει τὸν κόλπον τῆς **Καλλιφορνίας**, καὶ τὴν στενὴν καὶ μακρὰν ὄμώνυμον χερσόνησον. Εἰς τὴν βορειοδυτικὴν ἄκραν τῆς εἶναι ἡ χερσόνησος τῆς **Άλασκας**. Εἰς τὴν ἀνατολικὴν τῆς πλευρᾶν βρέχεται ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν ωκεανόν, ὅστις εἰς τὴν νότιον πλευράν της ἔχει τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ καὶ εἰς τὴν ἀνατολικὴν τὸν κόλπον τοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου, ὅστις κλείεται ἐμπρὸς μὲ τὴν νῆσον **Φούνταν-δλαν**. Εἰς τὴν βορεινὴν πλευράν της ὑπάρχει ὁ βαθὺς καὶ εὐρύχωρος κόλπος τοῦ Οὔδσωνος καὶ ἄλλοι πολλοί.

Ἡ χώρα. Εἰς τὸ δυτικὸν μέρος, ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον, ἐκτείνονται δροσειραὶ παραλληλοὶ ἐκ τούτων ἡ μακροτέρᾳ εἶναι τὰ Βραχώδη ὅρη, τὰ δόποια φθάνουν μέχρι τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς. Εἰς τὴν βορειοτέραν ἄκραν εὑρίσκεται ἡ ὑψηλοτέρᾳ κορυφῇ, τὸ **Μάκ Κίνλεϋ** μὲ 6250 μέτρα ὑψος. Ἐν μέσῳ τῶν Βραχώδων ὁρέων καὶ τῆς δροσειρᾶς τοῦ Εἰρηνικοῦ ἐκτείνονται μεγάλα καὶ ἄγονα δροπέδια τῶν ποταμῶν Κολοράδου, Κολομβία καὶ ἄλλα. Ἀνατολικῶς τῆς παραλίας τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὑπάρχουν τὰ χαμηλὰ **Άλλεγγάνια** ὅρη. Εἰς τὸ μέσον τῶν ὁρέων αὐτῶν καὶ τῶν Βραχώδων πρὸς βορρᾶν ἀπλώνεται μία πολὺ μεγάλη πεδιάς, ἡ δόποια χαμηλώνει δλίγον κατ’ δλίγον πρὸς τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ καὶ τοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου. Ἀπὸ βορρᾶ ρέει πρὸς νότον εἰς τὴν μεγάλῃ πεδιάδα δ ποταμὸς **Μισσισιπής**, ὁ πρῶτος ποταμὸς τοῦ κόσμου κατὰ τὸ μῆκος καὶ δ δεύτερος κατὰ τὸ ποσὸν τῶν ὑδάτων.

Ούτος ἐνώνεται μὲ δύο μεγάλους παραποτάμους, τὸν **Μισονερή** καὶ τὸν **"Οχιο** καὶ χύνεται εἰς τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ. Εἰς τὸν Μίσσισιπτὴν καὶ εἰς τοὺς μεγάλους του παραποτάμους ταξιδεύουν ἀτμόπλοια καὶ ἄλλα πλοῖα. Εἰς τὸ μέσον καὶ πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανὸν εὑρίσκεται μία σειρὰ μεγάλων λιμνῶν, τῶν ὅποιων τὰ ὄντα ἐνώνονται μεταξύ των καὶ σχηματίζουν τὸν ποταμὸν **"Άγιον Λαυρέντιον**, ὃστις χύνεται εἰς τὸν διμόνυμον κόλπον.

Εἰς τὸν Βόρειον Παγωμένον ὥκεανὸν χύνεται ὁ ποταμὸς **Μακένζης**.

Εἰς τὸν Ελονικὸν ὥκεανὸν καὶ εἰς τὸν κόλπον τῆς Καλλιφορνίας κατέρχονται ἀπὸ τὰ Βραχώδη ὅρη ὁ ποταμὸς **Κολοράδος** καὶ ὁ **Κολομβίας**.

Αἱ λίμναι **Μίχιγανα**, **"Άνω λίμνη**, **Οὐράνη**, **"Ερίη** καὶ **"Ουτάριο** ἐνώνονται μεταξύ των καὶ σχηματίζουν τὴν μεγαλυτέραν ἔκτασιν τοῦ κόσμου μὲ γλυκὰ ὄντα. Δι' αὐτῶν καὶ τοῦ ποταμοῦ Λαυρεντίου γίνεται διὰ πλοίων ἡ συγκοινωνία εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Είναι ἡ μεσόγειος θάλασσα τῆς Βορείου Ἀμερικῆς.

Τὰ ὄντα τῆς Ἐρίης χύνονται ἀπὸ ὑψηλότερον ἔδαφος εἰς τὴν Ὁντάριον λίμνην καὶ σχηματίζουν τὸν μεγαλύτερον καταρράκτην τοῦ κόσμου, τὸν Νιαγάραν.

A'. TO BOPEION MEROS

Τὸ βόρειον μέρος εἶναι ὁ **Καναδᾶς**, αἱ νῆσοι τοῦ Βορείου Παγωμένου ὥκεανοῦ μὲ τὴν μεγάλην νῆσον **Γροιλανδίαν** καὶ ἡ χερσόνησος **'Αλάσκα**.

1) **Καναδᾶς**. "Ολη ἡ βόρειος πλευρὰ τῆς βορείου Ἀμερικῆς, ἐκτὸς τῆς χερσονήσου τῆς Ἀλάσκας, εἶναι ὁ Καναδᾶς, διατελῶν ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν κατοχὴν. Ἡ χώρα αὕτη εἶναι κατὰ τὴν ἔκτασιν ἵση μὲ τὴν Ευρώπην καὶ ἔχει 8 ἑκατομμύρια κατοίκους. Ἡ περιφέρεια τοῦ Ἅγιου Λαυρεντίου, ἡ χώρα τῶν Λιμνῶν καὶ ἡ Μανιτόβια παραγόντων τόσον πολὺν σῖτον, ὥστε δύνανται νὰ θρέψουν διὰ πολλοὺς μῆνας ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τῆς γῆς.

Η χώρα. Ὁ Καναδᾶς εἶναι πεδιὰς μὲ μικρὰς ὁροσειράς. Τὸ μεγαλύτερον διμος μέρος αὐτῆς δὲν ἡμπορεῖ νὰ καλλιεργηθῇ, διότι εἶναι τὸν περισσότερον καιρὸν σκεπασμένον μὲ χιόνας καὶ πάγους καὶ πρὸ πάντων εἰς τὸ βορειοδυτικὸν μέρος. Ἐχει μεγάλα δάση καὶ λειμῶνας, ὅπου βόσκουν πολλὰ ποιμνία προβάτων καὶ

ἀγέλαι βιῶν. Παράγει ἔνλείαν, σῖτον, πολλὰ ζῷα καὶ μέταλλα. Σιδηροδρομικὴ γράμμῃ διασχίζει τὸν Καναδᾶν ἀπὸ ἀνατολᾶς μέχρι τῆς δυτικῆς παραλίας.

Πολιτικὴ κατάστασις. Ὁ Καναδᾶς εἶναι δημοκρατία καὶ κυβερνᾶται ἀπὸ Ἀγγλον διοικητὴν καὶ δύο βουλάς.

Πόλεις. Πρωτεύουσα τοῦ Καναδᾶ εἶναι ἡ Οττάβα (κάτ. 70 χιλ.). Εἰς τὸν κόλπον τοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου εἶναι τὸ Μοντρεάλ (κάτ. 500 χιλ.), πόλις ἐμπορική, καὶ εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου, ἡ Κονιβένη. Εἰς τὰ παράλια τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὥκεανοῦ ἐπὶ χερσονήσου ενδίσκεται ἡ ἐμπορικὴ πόλις Χαλίφαξ· ἀπὸ τὴν πόλιν αὐτὴν ἀρχίζει ὁ μέγας σιδηρόδρομος τοῦ Καναδᾶ καὶ τελειώνει εἰς τὴν Βαγκούνιερην, πόλιν ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὥκεανοῦ.

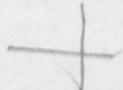
Εἰς τὴν εἰσόδον τοῦ κόλπου τοῦ Ἀγίου Λαυρεντίου ενδίσκεται ἡ μεγάλη νῆσος νέα Γῆ, ὅπου ἀλιεύεται ὁ δνίσκος, ὁ ἵχθυς ἀπὸ τὸν δόποιον ἔξαγεται τὸ μονούσινέλαιον.

2) **Η Γριολανδία** εἶναι ἡ μεγαλυτέρα νῆσος τοῦ κόσμου καὶ ενδίσκεται βορειοανατολικῆς τῆς Βορείου Ἀμερικῆς. Τὸ ἔδαφός της εἶναι δρεινὸν καὶ τὰ δῷη της καλύπτονται δὲ μὲν χιόνας καὶ αἱ πεδιάδες μὲν πάγους, οἱ δόποιοι γλυστροῦνται βραδέως πρὸς τὴν παραλίαν. Κατ’ ἔτος ἀποσπῶνται ἀπὸ τοὺς πάγους αὐτὸὺς μεγάλα τεμάχια καὶ πλέον ἐν εἴδει παγοβουύνων εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανόν. Μικρὸν μέρος εἰς τὰ νότια παραλίᾳ τῆς δὲν εἶναι καθ’ δὲν τὸ ἔτος σκέπασμένον μὲν πάγους καὶ ἐκεῖ κατοικοῦν 12 χιλιάδες κάτοικοι ἀπὸ τὴν φυλὴν τῶν Ἐσκιμών, οἱ δόποιοι ζοῦν ἀπὸ τὴν ἀλιείαν τῆς φώκης καὶ ἀπὸ τὴν θήραν τῆς ἄρκτου.

Εἰς τὴν Γριολανδίαν οἱ Δανοὶ ἔχουν δλίγας ἀποικίας καὶ δι’ αὐτὸν θεωρεῖται ἡ νῆσος αὕτη Δανική.

3) **Άλασκα.** Εἶναι τὸ βορειοδυτικὸν μέρος τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, ὅπου τὰ Βραχώδη δῷη σχηματίζουν μίαν στενὴν καὶ ἐπιμήκη χερσόνησον.

Ἡ Άλασκα ἔχει πλούσια μεταλλεῖα ἀπὸ τὰ δόποια ἔξαγουν χουσὸν καὶ ἄργυρον, καὶ εἶναι μία ἀπὸ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς.

B. ΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΜΕΡΟΣ

ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ

Εἰς τὸ μεσαῖον μέρος τῆς Βορείου Ἀμερικῆς ἔως ἐκεῖ ὅπου στενεύει εἰς τὸν Μεξικανικὸν κόλπον, καὶ ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανὸν μέχρι τοῦ Εἰρηνικοῦ ἔκτείνεται ἡ μεγάλη δημοκρατία τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Ἡ χώρα. Εἰς τὸ δυτικὸν μέρος τῆς χώρας αὐτῆς ὑψοῦνται τὰ Βραζόδημοι ὅρη, τὰ δόποια δλίγον κατ' δλίγον χαμηλώνουν καὶ ἀφίνονται μίαν μεγάλην πεδιάδαν· ἡ πεδιάς αὐτὴ εἰς τὰ ἀνατολικὰ μέρη της πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανὸν δρίζεται ἀπὸ τὰ χαμηλὰ δοιαὶ **Ἀλεγγάνια**.

Εἶναι ἡ πρώτη χώρα τοῦ κόσμου εἰς τὴν γεωργίαν, παράγει πολλὰ δημητριακά, βάμβακα, καπνόν, ξυλείαν καὶ ἥμερα ζῷα. Κατέχει τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὴν παραγωγὴν γαιανθράκων, πετρελαίου, σιδήρου, χαλκοῦ, μολύβδου καὶ ἄλλων μετάλλων· παράγει ἀκόμη καὶ χρυσόν. Εἰς τὸ ἐμπόριον εἶναι ἡ δευτέρα χώρα τοῦ κόσμου.

Κάτοικοι. Οἱ κάτοικοι τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν εἶναι Εὐρωπαῖοι, πρὸ πάντων Γάλλοι, Ἀγγλοί, Γερμανοί καὶ Ἐλληνες καὶ δλίγοι ιθαγενεῖς. Οἱ περισσότεροι εἶναι Ἀγγλοί καὶ διὰ τοῦτο ἐπεκράτησεν νὰ διμιλῆται ἡ Ἀγγλικὴ γλῶσσα. Κατὰ τὸ θρήσκευμα οἱ περισσότεροι εἶναι χριστιανοί διαμαρτυρόμενοι καὶ καθολικοί. Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας αἱ Ἑλληνικαὶ κοινότητες διατηροῦν σχολεῖα Ἑλληνικά. Κατὰ τὴν ἔκτασιν ἡ χώρα εἶναι ἵση σχεδὸν μὲ τὴν Εὐρώπην καὶ ἔχει 105 ἑκατομμύρια κατοίκων.

Εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἔχει προσδεύσει πολὺ ὅμηνον ἡ γεωργία καὶ τὸ ἐμπόριον, ἀλλὰ καὶ ἡ βιομηχανία· πολλὰ μεγάλα ἐργοστάσια ἔχουν ἰδουμῆνη εἰς μεγάλα κέντρα μὲ πολλὰς χιλιάδας ἐργατῶν. Αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι ἔχουν τελείαν συγκοινωνίαν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν· ἡ ἐσωτερικὴ τῆς συγκοινωνίας γίνεται μὲ ἀτμόπλοια, τὰ δόποια ταξιδεύουν εἰς τὸν Μεσοιστὶκὸν καὶ εἰς τοὺς μεγάλους τον παραποτάμους, εἰς τὰς λίμνας καὶ τὰς ἀπείρους διώρυγας, ἐπίσης μὲ σιδηροδρόμους, αὐτοκίνητα καὶ ἀεροπλάνα.

Πολιτικὴ κατάστασις. Αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι εἶναι μία ἔνωσις ἀπὸ 51 ἀνεξαρτήτους πολιτείας (δημοκρατίας), ἐκάστη τῶν δόποιν κυβερνᾶται ἐσωτερικῶς μὲ ίδιαιτέρους νόμους καὶ ἀρχον-

τας. Ὅλαι δῆμοις αἱ πολιτεῖαι αὐταὶ εἰς τὰ γενικὰ ζητήματα, τὸν στρατὸν καὶ τὸν στόλον, καὶ εἰς τὰς ἔξωτερικὰς σχέσεις μὲ ἄλλα κράτη, ἔχουν τὴν ἴδιαν πολιτικήν, τὴν δοπίαν κανονίζει ἴδιαιτέρᾳ κυβέρνησις μὲ τὸν πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας ὅλων τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ μὲ βουλήν, τὸ **Κογκρέσον**. Καὶ τοιουτοῦ πότιστος ὅλαι ἀποτελοῦν ἐν κράτος ἡνωμένον.

Αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι ἔχουν ὑπὸ τὴν ἔξωτεριαν τῶν, ἐκτὸς τῆς Ἀλάσκας, καὶ τὰς Φιλιππίνας νήσους εἰς τὴν Ἀσίαν, ἄλλας τινὰς εἰς τὴν Ὡκεανίαν καὶ τὸ Πόρτο-Ρίκο εἰς τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας.

Πόλεις. Πρωτεύουσα ὅλης τῆς Δημοκρατίας, ὅπου ἐδρεύει ὁ πρόεδρος μὲ τὴν κυβέρνησιν, εἶναι ἡ **Οὐάσιγκτων** (κάτ. 400 χιλ.). Εἶναι ἡ ὥραιοτέρα πόλις τῆς Ἀμερικῆς· οἱ δρόμοι καὶ αἱ πλατεῖαι τῆς εἶναι πλατύτεραι ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην πόλιν τοῦ κόσμου. Τὸ Καπιτώλιον, ὃπου συνεδριάζει ἡ βουλή, εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ ὥραιότερα κτίρια, καθὼς καὶ ὁ «**Λευκὸς Οίκος**», ὃπου κατοικεῖ ὁ Πρόεδρος τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν.

Πρὸς βορρᾶν τῆς Οὐάσιγκτῶνος εἶναι κτισμένη, παρὰ τὰς ἐκβαλὰς τοῦ ποταμοῦ Οόδσωνος, ἡ **Νέα Υόρκη**, ἡ μεγαλυτέρα πόλις τοῦ κόσμου (κάτ. 7 ¼, ἑκατομμύρια), καὶ ὁ δεύτερος ἐμπορικὸς λιμήν. Ἐχει τὰ μεγαλύτερα κτίρια τοῦ κόσμου (τοὺς οὐρανοξύστας), ἔνοδοσχεῖα μὲ πολλὰ πατώματα, 20, 40 καὶ μερικὰ 50. Ἐχει πολλὰ καὶ μεγάλα ἐργοστάσια καὶ πολλὰς μεγάλας ἐμπορικὰς ἀποθήκας καὶ καταστήματα.

Πρὸς βορρᾶν τῆς Νέας Υόρκης εὐρίσκεται ἡ **Βοστώνη** (κάτ. 700 χιλ.), ἐμπορικὸς λιμὴν εἰς τὸν Ἀτλαντικόν. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ εἰς τὴν νότιον πλευρὰν τῆς μεγάλης λίμνης Μιζιγκάμ εἶναι ἡ μεγάλη πόλις **Σικάγον** (κάτ. 3 ἑκατομμύρια). Εἶναι κέντρον ἐμπορικὸν τοῦ σίτου, τῆς ἔντείας καὶ τοῦ κρέατος τῶν κοίτων, μὲ τὸ δοπίον κατασκευάζουν χοιρομήρια, παστά, κονσέρβες. Ἐχει συγκοινωνίαν ἀπὸ τὸν Μεξικανικὸν κόλπον μὲ σιδηρόδρομον. Μὲ τὰς λίμνας καὶ τὸν ποταμὸν Ἀγιον Λαυρέντιον συγκοινωνεῖ διὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ. Τοιάκοντα σιδηροδρομικά γραμμαὶ καταλήγουν εἰς τὸ Σικάγον.

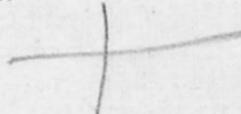
Εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Μισσισιπῆ εὐρίσκεται ἡ **Νέα Ορλεάνη** (κάτ. 400 χιλ.), κτισμένη εἰς πεδιάδα χαμηλὴν 110 χιλιόμετρα εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἀπὸ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Μισσισιπῆ. Εἶναι ἡ πρώτη ἀγορὰ τοῦ κόσμου εἰς τὸν βάμβακα καὶ τὰ δημητριακά.

Εἰς τὰ δυτικὰ παράλια πρὸς τὸν Εἰρηνικὸν Ὡκεανὸν ἔκτείνεται ἡ πολιτεία τῆς Καλλιφορνίας, εἰς τὰς δυτικὰς καὶ νοτίους πλευρὰς τοῦ ὄφους Σιέρα Νεβáδα. Εἶναι χώρα εὐφορος καὶ ἔχει πολλὰ μεταλλεῖα, ἀπὸ τὰ δύοια ἔξαγεται ὁ περισσότερος χουσὸς τοῦ κόσμου. Πρωτεύουσα τῆς πολιτείας αὐτῆς εἶναι ὁ **Άγιος Φραγκίσκος** (κάτ. 500 χιλ.), παράλιος πόλις εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὥκεανόν. Ἐγείρεται ἐν φύσιστον λιμένα, τὸν μόνον λιμένα εἰς ὅλην τὴν δυτικὴν παραλίαν τῶν Ἡνιωμένων πολιτειῶν νοτιώτερον ενδίσκεται ἡ πόλις **Λός**-**Αντζελες**. Η Καλλιφορνία παράγει πολλὰ γεωργικὰ εἴδη, ἀπὸ τὰ δύοια παράγονται καὶ εἰς τὴν Ἑλλáδā, ἦτοι σταφυλάς, σταφίδας, ἔλαιον, σῖτον καὶ ἄλλα εἰς μεγάλα ποσότητας.

Τὰ Βραχώδη ὄρη ἔχουν ἀπέραντα δροπέδια μὲ πλουσίους λειμῶνας, ὅπου τρέφονται ἀπειροι ἀγέλαι ἵππων καὶ βοῶν, οἱ δύοιοι βόσκουν ἐλευθέρως ὅλον τὸ ἔτος εἰς τὰ ὄρη. Ὁλη αὐτὴ ἡ χώρα ἔχει μεγάλα εἰσοδήματα ἀπὸ τὰ ζῷά της.

Γ'. NOTION ΜΕΡΟΣ

ΤΟ ΜΕΞΙΚΟΝ

Η Βόρειος Ἀμερικὴ μεταξὺ τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου καὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ ὥκεανοῦ στενεύει πολὺ καὶ καταλήγει εἰς τὸν ἴσθμον τοῦ Παναμᾶ, ὅπου ενδίσκεται ἡ κεντρικὴ Ἀμερική. Ἀπὸ τὸν κόλπον τῆς Καλλιφορνίας πρὸς δυσμὰς καὶ τὸν κόλπον τοῦ Μεξικοῦ πρὸς ἀνατολὰς κατὰ τὰ νότια μέρη τῶν Ἡνιωμένων Πολιτειῶν μέχρι τῆς κεντρικῆς Ἀμερικῆς ὑπάρχει μέγα δροπέδιον, τὸ δύοιον σχηματίζεται ἀπὸ τὰ Βραχώδη ὄρη, τὰ δύοια προχωροῦν πρὸς νότον. Ὁλη αὐτὴ ἡ χώρα μὲ τὴν χερσόνησον Οὐκατάνην, ἦτις φράσσει πρὸς νότον τὸν Μεξικανικὸν κόλπον, λέγεται Μεξικὸν καὶ ἀποτελεῖ ἀνεξάρτητον Δημοκρατίαν,

Η χώρα. Τὸ Μεξικὸν εἶναι χώρα ὑψηλὴ μὲ ὑψηλὰς δροσειράς. Μεταξὺ τῶν δροσειρῶν αὐτῶν ὑπάρχουν πλούσια πεδιάδες, ὅπου καλλιεργοῦνται καπνός, ἀραβόσιτος, ζαζαροκάλαμον, βανίλια, κακάον. Η χώρα ἔχει καὶ πλούσια μεταλλεῖα, τὰ δύοια παράγονται τὸν περισσότερον ἄργυρον τοῦ κόσμου, χουσὸν καὶ ἄλλα μέταλλα.

Τὸ Μεξικὸν ενδίσκεται εἰς τὰς τροπικὰς χώρας, ὅπου ἡ θερμότης καὶ ἡ ὑγρασία ἀπὸ τὰς τροπικὰς βροχὰς τὸ καθιστοῦν εὔ-

φορον, ἔχει δὲ πολλὰ καὶ μεγάλα δένδρα τῶν τροπικῶν χωρῶν.
Ἄπο τὰ δάση του ἔξαγεται πολύτιμος ξυλεία, τὸ μαστί, μὲ τὸ
δοποῖον κατασκευάζουν ἐπιπλα πολυτελείας. Ἐχει μεγάλην κτη-
νοτροφίαν καὶ τρέφονται ἔκει ἀγέλαι ἴπτων καὶ ἡμιόνων.

Οἱ κάτοικοι. Οἱ Μεξικανοὶ εἰναι Ἰσπανοὶ ἀναμεμιγμένοι
μὲ τοὺς παλαιοὺς ἴθαγενεῖς καὶ διατηροῦν τὸν Ἰσπανικὸν χαρα-
κτῆρα καὶ τὴν Ἰσπανικὴν γλῶσσαν. Οἱ κάτοικοι τοῦ Μεξικοῦ
εἰναι 16 ἑκατομμύρια, οἱ περισσότεροι ὅμως εἰναι ἴθαγενεῖς
Ἰνδιάνοι.

Πολιτικὴ κατάστασις. Ἡ χώρα εἰναι ἐλευθέρα δημοκρα-
τία μὲ 27 πολιτείας καὶ 4 διαμερίσματα.

Πόλεις. Πρωτεύουσα εἰναι ἡ πόλις **Μεξικὸν** (κάτ. 470 χιλ.)
εἰς τὸ κέντρον τῆς δημοκρατίας ἐν μέσῳ μεγάλης καὶ ὑψηλῆς
πεδιάδος. Εἰναι ἡ ὥραιοτέρα πόλις τῆς Ἀμερικῆς. Ἐχει λαμπρὰ
κτίρια, δρόμους πλατεῖς καὶ καλὰ στρωμένους. Εἰς μίαν πολὺ^ν
ὅραιαν καὶ μεγάλην πλατεῖαν ενδίσκεται ἡ Μητρόπολις, ἡ ὥραιο-
τέρα ἐκκλησία τῆς Ἀμερικῆς, γεμάτη χρυσόν, ἀργυρον καὶ ἀδά-
μαντας. Ἡ πόλις ἀποτελεῖ τὸ ἐμπορικὸν κέντρον τοῦ Μεξικοῦ.

Εἰς τὸν Μεξικανικὸν κόλπον ενδίσκεται ὁ λιμὴν **Βέρα Κρούς**,
ἐπίνειον τοῦ Μεξικοῦ καὶ συγκοινωνεῖ μὲ τὴν πρωτεύουσαν διὰ
σιδηροδρόμου. Ἡ σιδηροδρομικὴ αὐτὴ γραμμὴ εἰναι ἐν ἀπὸ τὰ
θαυμάσια τεχνικὰ ἔργα.

“Ολη ἡ παραλία πρὸς τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανὸν δὲν ἔχει κα-
νένα καλὸν λιμένα. Εἰς τὰ παραλία αὐτὰ οἱ κάτοικοι εἰναι ὀλι-
γάριθμοι, διότι τὸ κλῖμα εἰναι νοσηρόν. Τὸ δροπέδιον ἔχει
κλῖμα μέτριον.

Εἰς τὸ Μεξικὸν ἀνήκει καὶ ἡ χερσόνησος τῆς Οὐκατάνης.

2. KENTRIKΗ AMERIKΗ

Πρὸς νότον τοῦ Μεξικοῦ μέχρι τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς ὑπάρ-
χει μία σειρὰ ἀπὸ Ισθμούς στενώτερος εἰναι ὁ Ἰσθμὸς τοῦ Πα-
ναμᾶ, ὁ δοποῖος ἀποτελεῖ μίαν στενὴν λωρίδα ξηρᾶς, ἣτις ἐνώ-
νει τὴν Βόρειον μὲ τὴν Νότιον Ἀμερικήν. “Ολη αὐτὴ ἡ χώρα
ἀποτελεῖ τὴν Κεντρικὴν Ἀμερικήν, ἡ δοποία εἰναι σχεδὸν ἑπτὰ
φορᾶς μεγαλυτέρα τῆς Ἐλλάδος καὶ κατοικεῖται ἀπὸ 6 ἑκατομ-
μύρια ἀνθρώπους, παράγει δὲ καφέν, καπάν, καυτσούκ καὶ
πολύτιμον ξυλείαν.

ΝΟΤΙΟΣ
ΑΜΕΡΙΚΗ

Πολιτική κατάστασις. Η Κεντρική Αμερική ἀποτελεῖται ἀπὸ ἔξι μικρὰς δημοκρατίας, αὗτινες εἶναι αἱ ἔξης:

1) **Η Γουατεμάλα,** μὲ πρωτεύουσαν τὴν πόλιν **Γουατεμάλαν** (κάτ. 100 χιλ.).

2) **Η Ὀνδουράς,** μὲ πρωτεύουσαν τὴν **Τουγετσιγάλπαν** (κάτ. 50 χιλ.).

3) **Η Σαλβατώρ** ("Αγιος Σωτήρ"), μὲ πρωτεύουσαν τὸ **Σάντα Σαλβατώρ** (κάτ. 60 χιλ.).

4) **Η Νικαραγουάη,** μὲ πρωτεύουσαν τὴν **Μανάγοναν** (κάτ. 40 χιλ.).

5) **Η Κόστα - Ρίκα,** μὲ πρωτεύουσαν τὴν πόλιν **"Αγιος Ιωσῆς** (κάτ. 30 χιλ.).

6) **Ο Παναμᾶς,** μὲ πρωτεύουσαν τὸν **Παναμᾶν** (κάτ. 50 χιλ.), εἶναι ὁ σπουδαιότερος ἐμπορικὸς λιμὴν εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὥκεανόν. Εἰς τὴν δημοκρατίαν αὐτὴν εὑρίσκεται ὁ Ἰσθμὸς τοῦ Παναμᾶ, ὃπου μὲ μίαν διώρυγα μήκους 75 χιλιομέτρων ἥνωσαν τὰ үδατα τοῦ Εἰρηνικοῦ μὲ τὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὥκεανοῦ διὰ νὰ διέρχονται τὰ πλοῖα καὶ νὰ μὴ κάμουν τὸν γῦρον τῆς Νοτίου Αμερικῆς.

ΑΙ ΝΗΣΟΙ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ἄπο τὸν Μεξικανικὸν κόλπον μέχρι τῆς βορειοανατολικῆς παραλίας τῆς Βορείου Αμερικῆς, ὃπου ἐκβάλλει ὁ ποταμὸς Ορίνοκος, ὑπάρχουν πολλαὶ μεγάλαι καὶ μικραὶ νῆσοι. Τὰς νήσους αὐτὰς τὰς ὄνομάζουν **Δυτικὰς Ἰνδίας (Μεγάλας Αντίλλας).** Μία σειρὰ ἀπὸ μικρὰς νήσους εἶναι αἱ **Μικραὶ Αντίλλαι** καὶ αἱ **Βαχάμαι.**

Εἰς μίαν ἀπὸ τὰς Βαχάμας ἀπεβιβάσθη τὸ πρῶτον ὁ Κολόμβος, ὅταν ἀνεκάλυψε τὴν Αμερικὴν καὶ ἔδωσεν εἰς αὐτὴν τὸ ὄνομα "Αγιος Σωτήρ" (Σὰν Σαλβατώρ).

A') **Αἱ μεγάλαι Αντίλλαι εἶναι:** 1) ἡ **Κούβα**, ἡ μεγαλύτερα νῆσος ἀπὸ δλας τὰς Δυτικὰς Ἰνδίας. Ἐχει σχῆμα ἐπίμηκες ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ διασχίζεται ἀπὸ μίαν δροσειρὰν μὲ πυκνὰ δάση ἀπὸ δένδρα, τὰ δόποια παράγουν πολύτιμον ξυλείαν. Εὔφοροι πεδιάδες καὶ πλούσιαι κοιλάδες εὑρίσκονται εἰς δλην τὴν ώραίαν ταύτην νῆσον. Παράγει πολὺ ζαχαροκάλαμον καὶ διὰ τοῦτο εἶναι ἡ πρώτη χώρα τοῦ κόσμου εἰς τὴν ζάχαριν παράγει ἀκόμη πολὺν βάμβακα, καφέν, πέπερι, πολύτιμον ξυ-

λείαν (μαόνι) καὶ ἐκλεκτὸν καπνόν, ἀπὸ τὸν ὅποιον κατασκευάζονται τὰ περίφημα ποῦρα τῆς Ἀβάνας.

Τὴν Κούβαν ἀνεκάλυψεν ὁ Κολόμβος κατὰ τὸ πρῶτον ταξεῖδιόν του, τὸν Ὁκτώβριον τοῦ 1492 καὶ μέχρι τοῦ 1898 εὑρίσκετο ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῆς Ἰσπανίας. Σήμερον εἶναι ἀνεξάρτητος δημοκρατία καὶ ἔχει 3 ἑκατομμύρια κατοίκους.

Πόλεις. Πρωτεύοντα τῆς Κούβας εἶναι ἡ πόλις **Ἀβάνα** (κάτ. 300 χιλ.) εἰς τὴν βορειοδυτικὴν ἀκραν τῆς νήσου μὲν εὐρύ-

Αἱ νῆσοι τῆς κεντρικῆς Ἀμερικῆς.

χωρὸν λιμένα. Εἰς τὴν μητρόπολιν τῆς Ἀβάνας εὑρίσκεται ὁ τάφος καὶ τὸ λείψανον τοῦ Κολόμβου.

2) **Ο Ἀγιος Δομίγγος**, πρὸς ἀνατολὰς τῆς Κούβας. Εἶναι καὶ ἡ νῆσος αὗτὴ πλουσία, ὅπως ἡ Κούβα, καὶ χωρίζεται εἰς δύο δημοσκοπατίας: α') τὴν **Ἄετην** καὶ β') τὸν **Άγιον Δομίγγον**.

3) **Τὸ Πόρτο-Ρίκο**, ἀνατολικότερον τοῦ Ἅγιου Δομίγγου. Εἶναι πολιτεία αὐτόνομος καὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν. Ἐχει ἐν ἑκατομμύριον κατοίκους.

4) **Η Ζαμάϊκα** (κάτ. 170 χιλ.) πρὸς νότον τῆς Κούβας. Ἡ νῆσος αὗτῇ διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῆς Ἀγγλίας καὶ παράγει καπάνιον, καφέν, ζάχαριν, βάμβακα, βανάνας καὶ χαλκόν.

B') **Αἱ Μικραὶ Αντίλλαι**. Εἶναι μικραὶ νῆσοι πρὸς τὰ νοτιοανατολικὰ τῶν ἄλλων. Ἐξ αὐτῶν δύο ἔχει ὑπὸ τὴν ἔξου-

σίαν της ἡ Γαλλία, τοεῖς αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι, τέσσαρας ἡ Ἀγγλία καὶ μερικὰς ἄλλας μικρὰς ἡ Ὀλλανδία.

Γ') **Αἱ Βαχάμαι.** Εἶναι πολλὰ μικρὰ νῆσοι, ἀπὸ τὰς δύοις μόνον εἴκοσι κατοικοῦνται καὶ παράγουν διάφορα ὀπωρικὰ καὶ σπόργοντος. Αἱ Βαχάμαι εὑρίσκονται εἰς τὴν ἔξουσίαν τῆς Ἀγγλίας.

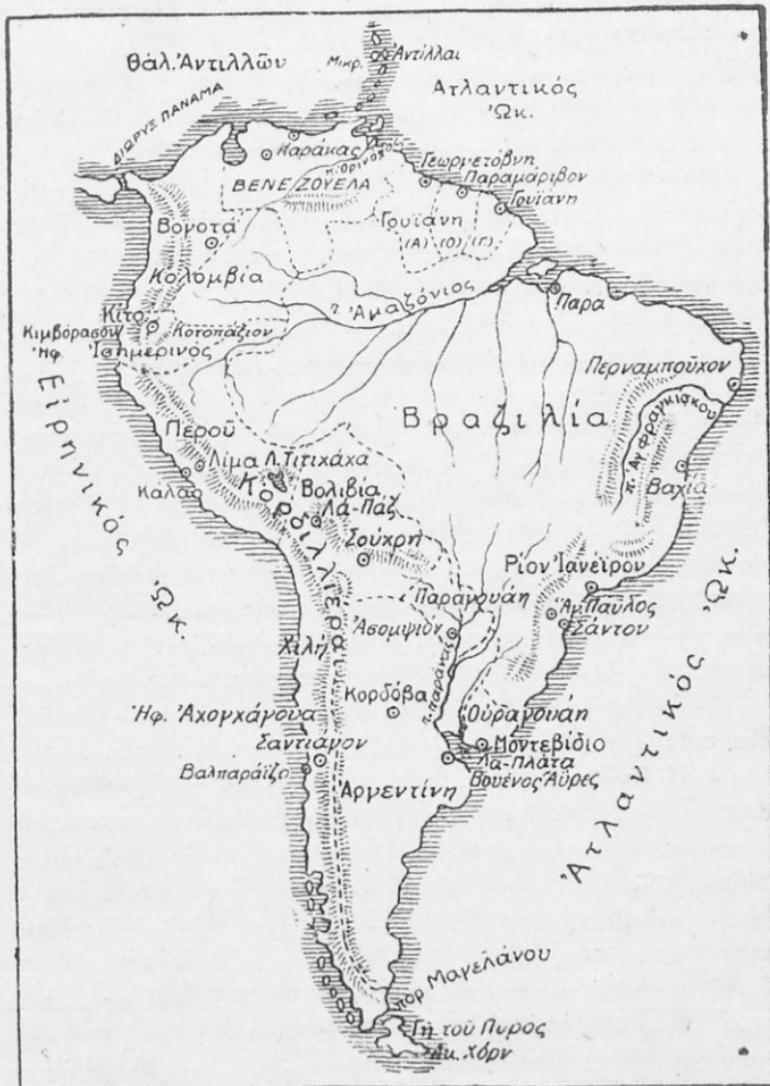
3. Η ΝΟΤΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

Ἡ Νότιος Ἀμερικὴ εἶναι μέγα τρίγυρον, τοῦ δύοις ἡ κορυφὴ εὑρίσκεται εἰς τὸ νότιον μέρος, τὸ ἀκρωτήριον **Χόρν**, εἰς τὴν νῆσον τῆς **Γῆς τοῦ Πυρός**. Ἡ βορειοδυτικὴ γωνία ἐνώνεται διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ μὲ τὴν Βόρειον Ἀμερικήν. Τὸ μεγαλύτερον μέρος αὐτῆς εὑρίσκεται εἰς τὴν διακεκαμένην ζώνην. Βρέχεται πρὸς δυσμὰς ἀπὸ τὸν Ελληνικὸν ὥκεανόν, ἀνατολικῶς καὶ βορείως ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν καὶ νοτίως ἀπὸ τὸν Νότιον Παγωμένον.

Ἡ χώρα. Ἡ Νότιος Ἀμερικὴ εἶναι κατὰ τὴν ἔκτασιν δλίγον μικροτέρα τῆς Βορείου. Εἰς δλὴν τὴν δυτικὴν πλευράν της, ἀπὸ τὸν Ἰσθμὸν τοῦ Παναμᾶ ἔως τὴν Γῆν τοῦ Πυρός, ἔκτείνεται μεγάλη δροσειρά, ἡ μεγαλυτέρα τοῦ κόσμου κατὰ μῆκος (9000 χιλιόμετρα). Ἡ δροσειρὰ αὕτη λέγεται **Κορδελλιέραι τῶν "Ανδεων** καὶ ἔχει πολὺ ὑψηλὰς κορυφάς, αἱ δύοις εὑρίσκονται δεύτεραι εἰς τὸ ὕψος μετὰ τὰς κορυφάς τῶν Ἰμαλάων εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἡ ὑψηλότερα κορυφὴ εἶναι ἡ **"Ακογκάγονα** (7000 μέτρα). Ἡ βόρειος καὶ ἀνατολικὴ πλευρὰ εἶναι ἡ χώρα τῶν χαμηλῶν δρέων, δύον ὑπάρχουν τὰ μεγάλα δροπέδια τῆς Γουϊάνας καὶ τῆς Βραζιλίας. Ἐν μέσῳ τῶν δρεινῶν αὐτῶν χωρῶν ὑπάρχουν μεγάλαι πεδιάδες, δύον διέρχονται μεγάλοι ποταμοί, οἱ δύοις δέχονται τὰ ὄδατά των ἀπὸ τὰς Κορδελλιέρας. Αἱ μεγαλύτεραι πεδιάδες εἶναι ἡ **Σελβάς** παρὰ τὴν κοίτην τοῦ Ἀμαζονίου ποταμοῦ, ἡ **Λάνος** παρὰ τὴν κοίτην τοῦ Ὁρινόκου πρὸς βορρᾶν καὶ ἡ **Πάμπλας** εἰς τὴν κοίτην τοῦ Λὰ—Πλάτα. Ἡ παραλία τῆς δὲν ἔχει πολλοὺς κόλπους. Εὐκολώνεται ὅμως πολὺ ἡ ἐσωτερικὴ τῆς συγκοινωνία μὲ τὸν μεγάλους ποταμούς, εἰς τὸν δύοις ταξειδεύοντων πλοῖα εἰς τὰς ἐσωτερικὰς τῆς χώρας. Ἡ βορειοανατολικὴ γωνία τῆς καταλήγει εἰς τὸ ἀκρωτήριον **"Άγιος Ρόκος** καὶ ἡ νότιος εἰς τὸ ἀκρωτήριον **Χόρν**.

Ἡ Νότιος Ἀμερικὴ ἔχει τὸν μεγαλύτερον ποταμὸν τῆς Γῆς, τὸν **Ἀμαζόνιον**, μὲ πολλοὺς μεγάλους παραποτάμους. Ἔχει

βάθος 50 ἔως 100 μέτρα καὶ πλάτος 25 ἔως 30 χιλιόμετρα, ὅσον εἶναι τὸ πλάτος τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου. Εἰς τὰς ἐκβολὰς σχη-

Χάρτης τῆς Νοτίου Αμερικῆς.

ματίζει ἔνα εὐρύχωρον κόλπον. Ὁ Αμαζόνιος ὁρεῖ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ χύνεται εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανόν. Ἄλλοι μεγάλοι ποταμοὶ πρὸς νότον εἶναι ὁ Παράνας καὶ ὁ Παρα-

γονάης, οι δύοι ποδότων έκβολῶν των ένουνται καὶ σχηματίζουν τὸν **Λά - Πλάταν**, ὅστις χύνεται εἰς τὸν κόλπον Ρίο ντὲ λὰ Πλάτα. Εἰς τὴν βόρειον παραλίαν χύνεται ὁ **Όρφνός**.

Οἱ κάτοικοι. Ἡ Νότιος Ἀμερικὴ ἔχει 50 σχεδόν ἑκατομμύρια κατοίκους, ἐκ τῶν δύοις ὁι περισσότεροι εἶναι ιθαγενεῖς ἔρωθροδέομοι καὶ λευκοὶ ἀπόγονοι τῶν Ἰσπανῶν καὶ τῶν Πορτογάλων, οἱ δύοι δηλοῦν πρώτοι εἰς τὰς χώρας αὐτῆς.

Πολιτικὴ κατάστασις. Ἡ Νότιος Ἀμερικὴ εὑρίσκετο ἀκόλοτε ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς Πορτογαλίας. Τώρα δῆμος εἰς τὴν νότιον Ἀμερικὴν ὑπάρχουν 10 δημοκρατίαι ἀνεξάρτητοι καὶ τρεῖς ἀποικίαι εἰς τὴν Γουϊνέαν.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΙ ΤΗΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

1) **Ἡ Βενεζουέλα.** Ἡ δημοκρατία αὕτη μὲ 3 ἑκατομμύρια κατοίκους εὑρίσκεται εἰς τὰ βορειοδυτικὰ παραλία τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς εἰς τὴν Καραβικὴν θάλασσαν ἢ θάλασσαν τῶν Ἀντιλλῶν καὶ ἔχει ὅλην τὴν πεδιάδα τοῦ Λιάνου, ἥτις ἀρδεύεται ἀπὸ τὸν Ὁρινόκον ποταμὸν. Εἶναι ἀπέραντος πεδιάς μὲ μεγάλους λειμῶνας. Τὸ σπουδαιότερον εἰσόδημά της εἶναι τὸ λίπος καὶ τὰ δέρματα ἀπὸ ἵππους καὶ βόας, οἱ δύοι κατὰ χιλιάδας τρέφονται εἰς τὴν χώραν αὐτήν. Παράγει ἐπίσης καφέν καὶ κακάον.

Πρωτεύουσα τῆς Βενεζουέλας εἶναι ἡ ώραία παραλίος πόλις **Καρακάς** (κάτ. 70 χιλ.).

2) **Ἡ Κολομβία** (κάτ. 5 ἑκατομμύρια). Ἡ δημοκρατία αὕτη εἶναι ἡ βορειοδυτικὴ παραλία παρὰ τὸν Εἰρηνικὸν ωκεανὸν καὶ ἡ πρώτη τὴν δύοιαν συναντᾶ ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν ἀπὸ τὸν Ἰσθμὸν τοῦ Παναμᾶ. Εἶναι χώρα δρεινὴ καὶ ἔχει μεταλλεῖα χουσοῦ καὶ ἀργύρου. Παράγει ἐπίσης κίναν, καπνὸν καὶ καφέν.

Πρωτεύουσα τῆς Κολομβίας εἶναι ἡ **Βογότα** (140 χιλ. κάτ.).

3) **Ἡ Δημοκρατία τοῦ Ισημερινοῦ** (κάτ. 2 ἑκατομμύρια) εὑρίσκεται πρὸς νότον τῆς Κολομβίας εἰς τὸν Ἰσημερινόν. Παράγει κακάον καὶ καφέν.

Πρωτεύουσαν ἔχει τὸ **Κίτον** (κάτ. 80 χιλ.) εἰς ὀροπέδιον ὕψους 3000 μέτρων.

4) **Τὸ Περού** (κάτ. 5 ἑκατομμύρια) πρὸς νότον τοῦ Ἰσημερινοῦ. Παράγει μέταλλα, νίτρον καὶ ἔρια.

"Έχει πρωτεύουσαν τὴν **Λίμαν** (κάτ. 150 χιλ.) μὲ επίνειον τὸ **Κολλάον**.

5) **Η Βελιβία** (κάτ. 3 ἑκατομμύρια). Εἶναι χώρα μὲ πολλὰ καὶ πλούσια μεταλλεῖα, ὅπου παράγεται χρυσός καὶ αργυρός.

Πρωτεύουσαν ἔχει τὴν **Σούνῳην** (κάτ. 75 χιλ.).

6) **Η Χιλή** (κάτ. 4 ἑκατομμύρια), εἶναι στενόμακρος παραλία τοῦ Ειρηνικοῦ, ἡ ὁποία διασχίζεται διάλοκληρος μὲ σιδηροδρομικὴν γραμμὴν. Τὸ κεντρικὸν μέρος αὐτῆς εἶναι εὔφορον καὶ παράγει δημητριακὰ καὶ ξυλείαν. Τὸ βόρειον ἔχει πολλὰ μεταλλεῖα χρυσοῦ, αργυροῦ καὶ χαλκοῦ.

Πρωτεύουσα τῆς Χιλῆς εἶναι τὸ **Σαντιάγον** (κάτ. 300 χιλ.). ἡ μεγαλυτέρα πόλις τῆς Νοτιοδυτικῆς Αμερικῆς. Εἰς τὴν παραλίαν ενδίσκεται τὸ **Βαλπαρασίον**, μέγας ἐμπορικὸς λιμήν.

7) **Η Ἀργεντινὴ** (κάτ. 8 ἑκατομμύρια) ἔκτείνεται πρὸς ἀνατολὰς τῆς Χιλῆς, μέχρι τοῦ Ειρηνικοῦ ὥκεανοῦ. "Έχει ἀπεργάντους καὶ πλούσιας πεδιάδας καὶ τρέφει ἀπειδα πρόβατα, βόας καὶ ἵππους. Εἰς τὰς πεδιάδας τῆς καλλιεργοῦνται δημητριακὰ καὶ παράγεται πολὺς σῖτος. Τὸ νότιον αὐτῆς μέρος εἶναι ἡ **Παταγωνία** μὲ μεγάλας ἐρήμους πεδιάδας, διότι εἶναι χώρα ψυχρὰ καὶ προσβάλλεται ἀπὸ ἴσχυροὺς ἀνέμους. Οἱ Παταγῶνες εἶναι οἱ ὑψηλότεροι ἄνθρωποι εἰς τὸ ἀνάστημα.

Πρωτεύουσα τῆς Ἀργεντινῆς εἶναι τὸ **Βουένος Αὐρεος** (κάτ. 1 ἑκατομμύριον καὶ 700 χιλ.), παραλιος πόλις εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Λὰ-Πλάτα. Εἶναι μία ἀπὸ τὰς ὁραιοτέρας πόλεις τῆς Αμερικῆς καὶ μέγας ἐμπορικὸς λιμήν. "Έχει σιδηροδρομικὴν, ποτάμιον καὶ θαλασσίαν συγκοινωνίαν. Εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ενδίσκεται ἡ πόλις Κόρδοβα (κάτ. 130 χιλ.).

8) **Η Παραγουάη** (κάτ. 1 ἑκατομ.) μεταξὺ τῶν παραποτάμων **Παραγουάη** καὶ **Παράνα**. Παράγει βάμβακα, ζάχαριν, καπνὸν καὶ δέρματα. Μὲ τὴν θάλασσαν συγκοινωνεῖ διὰ τῶν ποταμῶν, διότι εἶναι μεσόγειος χώρα.

"Έχει πρωτεύονταν τὴν **Άσομψιδν** (κάτ. 50 χιλ.).

9) **Η Οὐραγουάη** (κάτ. 1 ½ ἑκατομ.) πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Λὰ Πλάτα ποταμοῦ, ἔχει μεγάλας πεδιάδας καὶ λειμῶνας, ὅπου τρέφονται πολλοὶ ἵπποι καὶ ἄλλα ζῷα. Παράγει δέρματα, ἔρια καὶ λίπος.

Πρωτεύουσαν ἔχει τὸ **Μοντεβίδεον** (κάτ. 300 χιλ.), παραλιον πόλιν.

10) **Ἡ Βραζιλία** (κάτ. 30 έκατομ.). Είναι τὸ μεγαλύτερον κράτος τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς καὶ δεύτερον εἰς δὲλην τὴν Ἀμερικήν. Είναι δὲλον τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς, ἦτοι ἡ δρεινὴ χώρα καὶ ἡ μεγάλη πεδιὰς Σελβᾶς μὲ δὲλην τὴν κοίτην τοῦ Ἀμαζονίου. Είναι χώρα μὲ πολλὰ ὄντα. "Αν καὶ εὐρίσκεται πλησίον τοῦ Ἰσημερινοῦ, ἔχει ἀέρα δροσερόν, ὅφη ὑψηλά, ποταμοὺς μεγάλους καὶ πίπτουν ἀφθονοί βροχαί. Αὗτὸ συμβαίνει διότι οἱ νοτιοανατολικοὶ ἐτήσιοι ἀνεμοὶ πνέουν πλαγίως ἀπὸ τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανόν φορτωμένοι μὲ ἀτμούς, συναντοῦν ἐμπρός των τὰς ὑψηλὰς Ἀνδεις, ψυχραίνονται καὶ πίπτουν εἰς τὴν γῆν σχηματίζοντες μεγάλας βροχάς. Ἡ ὑγρασία καὶ ἡ θερμότης καθιστοῦν τὴν χώραν πολὺ εὔφορον. Τὸ σπουδαιότερον εἰσόδημα τῆς Βραζιλίας είναι δικαφές. Παράγει ἀπόμη ζαχαροκάλαμον, βάμβακα, ξύλα, καὶ πολύτιμα μέταλλα, ἀδάμαντας καὶ ἄλλους λίθους. Ἐχει ἐπίσης καὶ ἀπὸ δὲλα τὰ δένδρα τῶν θερμῶν χωρῶν: φοίνικας, βανανέας, πορτοκαλέας, λεμονέας καὶ ἀρτόδενδρα. Εἰς οὐδὲν μέρος τοῦ κόσμου δὲν εὐρίσκονται τόσα μεγάλα καὶ παρθένα δάση, ὅπως είναι τὰ δάση τοῦ Ἀμαζονίου εἰς τὴν Βραζιλίαν.

Πόλεις. Πρωτεύουσα τῆς Βραζιλίας είναι τὸ **Ρίον-Ιανέζον** (κάτ. 1 έκατομ.) μὲ καλὸν λιμένα εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὥκεανόν. Ὁ **Άγιος Παῦλος** (κάτ. 400 χιλ.), παραλιοὶ πόλις πρὸς νότον τοῦ Ρίον-Ιανέζον. Ἡ **Βαχία** (κάτ. 300 χιλ.), δὲύτερος λιμὴν τῆς Βραζιλίας. Ἡ **Πάρα** (κάτ. 100 χιλ.), παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀμαζονίου.

11) **Γουϊάνα.** Ἡ χώρα αὕτη είναι ἀποικία εὐρωπαϊκὴ εἰς τὴν βόρειον παραλίαν. Ἐχει θερμὸν καὶ ὑγρὸν κλῖμα. Παράγει ζάχαριν, βάμβακα, ξυλείαν πολύτιμον καὶ χρυσόν.

Διαιρεῖται εἰς τρία μέρη: 1) τὴν **Αγγλικὴν** (κάτ. 300 χιλ.) μὲ πρωτεύουσαν τὴν **Γεωργούπολιν** (κάτ. 50 χιλ.). 2) Τὴν **Γαλλικὴν** (κάτ. 40 χιλ.) μὲ πρωτεύουσαν τὴν **Καγέννην** (κάτ. 20 χιλ.) καὶ 3) τὴν **Ολλανδικὴν** (κάτ. 100 χιλ.) μὲ πρωτεύουσαν τὸ **Παραμαρίμπον** (κάτ. 35 χιλ.).

ΩΚΕΑΝΙΑ

Η Ὡκεανία είναι η μικροτέρα ήπειρος είς τὸ νότιον ἥμισυ φαίνοντος καὶ ἔχει μίαν μεγάλην νῆσον, τὴν μεγαλυτέραν τοῦ κόσμου, τὴν **Αὐστραλίαν**, καὶ πλείστας ἄλλας νήσους μεγάλας καὶ μικρὰς σκορπισμένας εἰς τὸν Ειρηνικὸν ὥκεανόν, αἱ ὅποιαι ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν μεγάλην νῆσον **Νέαν Γουϊνέαν** καὶ φθάνουν

Χάρτης τῆς Αὐστραλίας.

ἕως τὰς ἄλλας μεγάλας νήσους τῆς **Νέας Ζηλανδίας**, νοτιοανατολικῶς τῆς **Ἀσίας**.

Γεωγραφία Δ. Η. Κυριακοπούλου, Ε' τάξεως

‘Η ἡπειρος αὐτὴ ἀνεκαλύφθη μετὰ τὴν Ἀμερικήν. Πρῶτος δο Μαγγελᾶνος ἀνεκάλυψε τῷ 1521 μ.Χ. τὰς νήσους Μαριάνας, αἱ δόποιαι εὑρίσκονται πρὸς ἀνατολὰς τῶν Φιλιππίνων νήσων. Μετ’ αὐτὸν, ἄλλοι ἀνεκάλυψαν τὴν Αὐστραλίαν καὶ ἄλλας νήσους.

Οἱ θιαγενεῖς κάτοικοι τῆς Ὡκεανίας εἰναι : 1) οἱ **Μελανήσιοι**, μαῦροι μὲ σγουρὰ καὶ φουντωτὰ μαλλιὰ καὶ 2) οἱ **Πολυνήσιοι**, οἱ δόποιοι δόμοιάζουν μὲ τοὺς Κινέζους (χιτρίνη φυλή). Ἐκτὸς αὐτῶν, εἰς τὴν Αὐστραλίαν καὶ τὰς ἄλλας μεγάλας νήσους ἐγκατεστάθησαν πολλοὶ Εὐρωπαῖοι, πρὸ πάντων Ἀγγλοι καὶ Οὐλανδοί. Οἱ κάτοικοι εἰς δόλοκληρον τὴν Ὡκεανίαν ὑπολογίζονται εἰς 10 ἑκατομμύρια.

Η ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

‘Η **Αὐστραλία**, ἡ μεγαλυτέρα νῆσος τοῦ κόσμου, εὑρίσκεται μεταξὺ τοῦ Εἰρηνικοῦ καὶ τοῦ Ἰνδικοῦ ὥκεανοῦ. Τὸ πρῶτον ὄνομά της ἦτο **Νέα Οὐλανδία**. Κατὰ τὴν ἔκτασιν εἰναι μικροτέρα τῆς Εὐρώπης καὶ ἡ παραλία της δὲν ἔχει πολλοὺς κόλπους καὶ ἀκρωτήρια. Εἰς τὰ βόρεια παραλία της ἔχει τὸν εὐρὺν κόλπον τῆς **Καρπεντραΐας** καὶ πρὸς νότον τὸν κόλπον τοῦ **Σπίνεσερ**.

Εἰς τὰ βορειοανατολικὰ παραλία τῆς Αὐστραλίας εὑρίσκεται μακρὰ ὑφαλοὶ μῆκους 1200 μέτρων, ἡ δόποια λέγεται **Μεγάλη Πρακαλυπτική Ύφαλος**, ὅπου θραύσονται τὰ κύματα τοῦ Ὡκεανοῦ μὲ πολὺ δυνατὴν δρμὴν καὶ ἀφίνουν τὴν πρὸς τὴν παραλίαν θάλασσαν ἐντελῶς ήσυχον. Τὸ βόρειον μέρος καταλήγει εἰς στενὴν χερσόνησον, εἰς τὴν ἀκραν τῆς δόποιας εὑρίσκεται τὸ ἀκρωτήριον **Υόρκη**.

‘Απὸ τὸ ἀκρωτήριον **Υόρκη** ἐκτείνεται μία δροσειρὰ καθ’ ὅλον τὸ μῆκος τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τῆς Αὐστραλίας. Τὰ δοῃ αὐτὰ λέγονται Αὐστραλιακαὶ **Άλπεις**. Τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας εἰναι χαμηλὸν καὶ ἔχει μεγάλας πεδιάδας, ἐκ τῶν δοϊών ἄλλαι εἰναι ἔρημοι μὲ ἄμμον ἢ λίθους καὶ ἄλλαι μὲ χόρτα, τὰ δόποια ξηραίνονται, ἀμα παύσουν αἱ βροχαί. ‘Εχει μόνον ἕνα μεγάλον ποταμὸν εἰς τὰ νοτιοανατολικὰ αὐτῆς, τὸν Μουρέην, μὲ μεγάλους παραποτάμους.

Εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς Αὐστραλίας, κατὰ τὸ θέρος πίπτουν φαγδαῖαι βροχαί. Τὸ νότιον μέρος εὑρίσκεται εἰς τὴν εὔκρατον ζώνην καὶ ἔχει κλῖμα δομοιον πρὸς τὸ τῆς **Ελλάδος**. Εἰς τὰ παραλία ἡ θάλασσα μετριάζει τὴν θερμότητα, εἰς τὸ ἐσωτερικὸν

ὅμως ἡ μεγάλη ζέστη καὶ οἱ θερμοὶ ἄνεμοι καίουν τὰ φυτὰ καὶ τὰ ζῷα.

Εἰς τὴν Αὐστραλίαν καλλιεργοῦνται ἀραβόσιτος, σῖτος, λίνον, καπνὸς καὶ ἄμπελος. Τὸ περισσότερον ὅμως μέρος τῆς εἶναι λειμῶνες, ὅπου τρέφονται ἄπειδα πούμνια προβάτων καὶ βοῶν καὶ διὰ τοῦτο ἡ χώρα ἔξαγει πολλὰ ἔρια, δέρματα, λίπος καὶ παστά κρέατα. Τὰ ζῷα αὐτὰ μετεφέρομησαν εἰς τὴν Αὐστραλίαν ἀπὸ τὴν Ἀσίαν καὶ Ἰαπωνίαν, διότι ἀρχικῶς δὲν ἔζων ἐκεῖ ἄλλα ζῷα, εἰμὴ μόνον ἡ καγκουρό. Ἐχει ἐπίσης φυτά, τὰ δόποια δὲν δύοιαζουν μὲ τὰ φυτὰ τῶν ἄλλων χωρῶν. Τὰ περισσότερα εἶναι εὐκάλυπτοι καὶ ἀκακίαι, φοινικόδενδρα καὶ φτέραι μὲ μεγάλα φύλλα. Μερικὰ ἀπὸ τὰ δένδρα αὐτὰ γίνονται ὑψηλὰ 100 ἔως 150 μέτρα. Ἐχει ἀκόμη καὶ πλούσια μεταλλεῖα χρυσοῦ, σιδήρου, γαλοῦ καὶ γαιανθράκων.

Πολιτικὴ κατάστασις. 1) Ἡ Αὐστραλία καὶ ἡ νῆσος Τασμανία πρὸς νότον αὐτῆς ἀποτελοῦν δύοσπονδίαν ἀπὸ ἔξι κράτη ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀγγλίας. Ἐκαστον κράτος ἔχει χωριστὴν βουλὴν καὶ κυβέρνησιν· δῆλα ὅμως ἔχουν ἔνα διοικητὴν Ἀγγλὸν, διόποιος ἔδρεύει εἰς τὴν πόλιν Σίδνεϋ. Οἱ κάτοικοι εἶναι δῆλοι Εὐρωπαῖοι, πλὴν 20 ἔως 30 χιλιάδων, οἱ δόποιοι εἶναι ἴθαγενεῖς μαῦροι καὶ ζοῦν ἀπὸ τὸ κυνήγιον καὶ τὴν ἀλιείαν. Ὁλοι οἱ κάτοικοι τῆς Αὐστραλίας εἶναι 8 ἑκατομμύρια.

Πόλεις. Σίδνεϋ, εἰς τὴν ἀνατολικὴν παραλίαν (κάτ. 650 χιλ.) μὲ εὐρύχωρον λιμένα. Μελβούρνη (κάτ. 600 χιλ.) εἰς τὰ νοτιο-ανατολικὰ παραλία· διὰ πρῶτος ἐμπορικὸς λιμὴν τῆς Αὐστραλίας. Ἄδελαϊς (κάτ. 180 χιλ.), ἐμπορικὸς λιμὴν εἰς τὰ νότια παραλία. Εἰς τὰ βόρεια παραλία εἶναι τὸ Πάλμερστον καὶ εἰς τὰ δυτικὰ ἡ Πέρθη. "Ολαι αἱ πόλεις εἰς τὰ ἀνατολικὰ καὶ νότια παραλία ἔως τὴν Πέρθην πρὸς δυσμὰς ἔχουν σιδηροδρομικὴν συγκοινωνίαν.

2) Ἡ Νέα Ζηλανδία. Ἡ χώρα αὕτη εἶναι δύο νῆσοι ὁρευναὶ (ἀποικία Ἀγγλική). Ἐχουν δάση καὶ λειμῶνας, ὅπου τρέφονται μεγάλα πούμνια προβάτων, καὶ πεδιάδας αἱ δόποια παράγουν δημητριακούς καρπούς.

Πρωτεύουσα εἶναι ἡ πόλις Βέλιγρτων (κάτ. 50 χιλ.).

3) Ἡ Νέα Καλιδονία (κάτ. 70 χιλ.) πρὸς ἀνατολὰς τῆς Αὐστραλίας (ἀποικία γαλλική).

4) Ἡ Νέα Γουϊνέα, ἡ μεγαλυτέρα νῆσος τοῦ κόσμου μετὰ

τὴν Αὐστραλίαν καὶ Γροιλανδίαν (κάτ. 1 ἑκατ.). Τὸ ἀνατολικὸν μέρος τῆς εἶναι Ἀγγλικὸν καὶ τὸ δυτικὸν Ὀλλανδικόν.

5) Αἱ περισσότεραι ἀπὸ τὰς ἄλλας μικροτέρας νήσους ἀνήκουν εἰς τοὺς Ἀγγλους, μερικαὶ ἀνήκουν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, ὅπως ἡ **Χαβάη** εἰς τὴν Ἰαπωνίαν, αἱ **Μαριάναι** καὶ **Καρολίναι**, καὶ ἄλλαι εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπως αἱ **Μαριέζαι** εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ Ἰσημερινοῦ.

ΤΕΛΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ Σελ. 3

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Ἡ Γῆ	» 4
"Ηπειροί	» 4
"Ωκεανοί	» 5
Τὰ θαλάσσια οεύματα	» 6
Κύκλοι τῆς γῆς	» 7
Γεωγραφικὸν πλάτος καὶ μῆκος	» 8
Αἱ ζῶναι τῆς γῆς	» 9
Ἡ ἀτμόσφαιρα	» 10
"Ανεμοί	» 11
"Υγρασία—Κλίμα	» 13

Η ΑΣΙΑ

Γενικὴ ἐπιστολὴ τῆς Ἀσίας » 14

Α'. ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΣΙΑ

1. ΣΙΒΗΡΙΑ	» 19
2. ΚΑΥΚΑΣΙΑ	» 21

Β'. ΑΥΤΙΚΗ ΑΣΙΑ

1. Η ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ	» 21
α'. Φυσική κατάστασις	» 23
β'. Πολιτική κατάστασις	» 26
2. ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ	» 27
3. Η ΚΥΠΡΟΣ	» 27

4. Η ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ	Σελ. 29
5. ΣΥΡΙΑ	» 31
6. ΣΟΒΙΕΤΙΚΑΙ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΙ ΤΟΥ ΚΑΥΚΑΣΟΥ	» 32

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΣΙΑ

1. ΠΕΡΣΙΑ	» 33
2. ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ ΚΑΙ ΒΕΛΟΥΧΙΣΤΑΝ	» 34
3. ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ	» 34

ΝΟΤΙΟΣ ΑΣΙΑ

1. ΑΡΑΒΙΑ	» 35
2. ΆΙ ΙΝΔΙΑΙ	» 37
3. ΙΝΔΟΚΙΝΑ	» 40
α') Ἀγγλικὴ Ἰνδοκίνα, β') Γαλλικὴ Ἰνδοκίνα, γ')	
Τὸ βασίλειον τοῦ Σιάμ	» 41
4. ΆΙ ΙΝΔΙΚΑΙ ΝΗΣΟΙ	» 41

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΣΙΑ

1. Ή ΚΙΝΑ	» 43
1) Ἡ Κίνα, 2) Ἡ Μογγολία, 3) Ἡ Μαντζουρία,	
4) Τὸ Ἀγατολικὸν Τουρκεστάν	» 46
5) Τὸ ΘΙΒΕΤ	» 47
2. Ή ΙΑΠΩΝΙΑ	» 47

ΑΦΡΙΚΗ

ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

1. ΑΙΓΥΠΤΟΣ	» 52
2. ΤΡΙΠΟΛΙΤΙΣ	» 55
3. ΑΛΓΕΡΙΑ ΚΑΙ ΤΥΝΙΣΙΑ	» 55
4. ΤΟ ΜΑΡΟΚΟΝ	» 56
5. Ή ΣΑΧΑΡΑ	» 56

ΔΥΤΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

1) Ρίο - Ντόρο	Σελ. 57
2) Σενεγαμβία, 3) Βόρειος Γουΐνέα, 4) Λιβερία	» 58
5) ΤΟ ΣΟΥΔΑΝ	» 58
6) ΝΟΤΙΟΣ ΓΟΥΪΝΕΑ	» 59
7) ΤΟ ΚΟΓΓΟΝ	» 59

ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΑΦΡΙΚΗ

1. Η ΧΩΡΑ ΤΩΝ ΛΙΜΝΩΝ	» 60
2. ΣΟΜΑΛΗ	» 60
3. ΑΒΗΣΣΥΝΙΑ ή ΑΙΘΙΟΠΙΑ	» 61
4. ΝΟΥΒΙΑ	» 62

ΝΗΣΟΙ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

1. ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ	» 65
Α'. ΤΟ ΒΟΡΕΙΟΝ ΜΕΡΟΣ	» 67
Β'. ΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΜΕΡΟΣ	» 68
ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ	» 68
Γ'. ΝΟΤΙΟΝ ΜΕΡΟΣ	» 71
ΤΟ ΜΕΞΙΚΟΝ	» 71
2. ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΑΜΕΡΙΚΗ	» 72
1) 'Η Γουατεμάλα, 2) 'Η 'Οντδουνδάς, 3) 'Η Σαλβατώρ, 4) 'Η Νικαραγουάη, 5) 'Η Κόστα - Ρίκα, 6) 'Ο Παναμᾶς	» 72 » 73
ΑΙ ΝΗΣΟΙ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	» 73
Α'. Αἱ μεγάλαι Ἀντίλλαι	» 74
Β'. Αἱ μικραὶ Ἀντίλλαι	» 75
Γ'. Αἱ Βαχάμαι	» 75
3. Η ΝΟΤΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ	» 75

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΙ ΤΗΣ ΝΟΤΙΟΥ ΑΜΕΡΙΚΗΣ	Σελ.	77
1) Ἡ Βενεζουέλα	»	77
2) Ἡ Κολομβία, 3) Ἡ Δημοκρατία τοῦ Ἰσημερινοῦ, 4) Τὸ Περού, 5) Ἡ Βολιβία, 6) Ἡ Χιλή, 7) Ἡ Ἀργεντινὴ	»	78
8) Ἡ Παραγουάη, 9) Ἡ Οὐργαγουάη, 10) Ἡ Βραζιλία	»	79
11) Ἡ Γουϊνέα	»	80
ΩΚΕΑΝΙΑ	»	81
1) Ἡ Αὐστραλία	»	82
2) Ἡ Νέα Ζηλανδία, 3) Ἡ Νέα Καλιδονία, 4) Ἡ Νέα Γουϊνέα	»	83
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	»	85

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΕΚΔΟΤΙΚΟΥ ΟΙΚΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΣΙΔΕΡΗ ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

I — «ΤΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ»

Παλαιά Διαθήκη, Γ' Δημοτικοῦ	X. Δημητρακοπούλου
Καινή Διαθήκη, Δ' Δημοτικοῦ	»
'Εκκλησιαστικὴ Ἰστορία, Ε' Δημοτικοῦ	»
Λειτουργική, ΣΤ' Δημοτικοῦ	»
Κατήχησις, ΣΤ' Δημοτικοῦ	»
Εὐαγγελικαὶ Περικοπαί, Ε' καὶ ΣΤ' Δημοτ.	»
Ποιήματα - Προσευχαί, Δημοτικοῦ	»

II — ΙΣΤΟΡΙΚΑ

'Ιστορία τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος, Γ' Δημοτικοῦ	Αλ. Ψύλλα
» » » Δ' » »	
» » » Γ' καὶ Δ' Δημοτικοῦ	»
'Ιστορία Βυζαντινῆς Ἑλλάδος, Ε' Δημοτικοῦ	»
'Ιστορία Νεωτέρας Ἑλλάδος, ΣΤ' Δημοτικοῦ	»

III — ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

Γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος, Γ' καὶ Δ' Δημοτικοῦ	Ν. Γαλάνη
» Αἱ Ἡπειροί, Ε' Δημοτικοῦ	»
» Ἡ Εύρωπη, ΣΤ' Δημοτικοῦ	»
Γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος, Γ' καὶ Δ' Δημοτ.	Δ. Κυριακοπούλου
» Ε' Δημοτικοῦ	»
» ΣΤ' Δημοτικοῦ	»

IV — ΦΥΣΙΚΑ

Φυσικὴ Ἰστορία, Γ' καὶ Δ' Δημ., Σ. Μάλλη - E. Καραγιαννοπούλου	
» » Ε' καὶ ΣΤ' » »	
Φυσικὴ Πειραιματική, Ε', ΣΤ' » »	
Μαθήματα Φυσικῆς Ἰστορίας, Γ' καὶ Δ' Δημ., Δ. Κυριακοπούλου	
» » » Ε' Δημοτικοῦ	»
» » » ΣΤ' Δημοτικοῦ	»